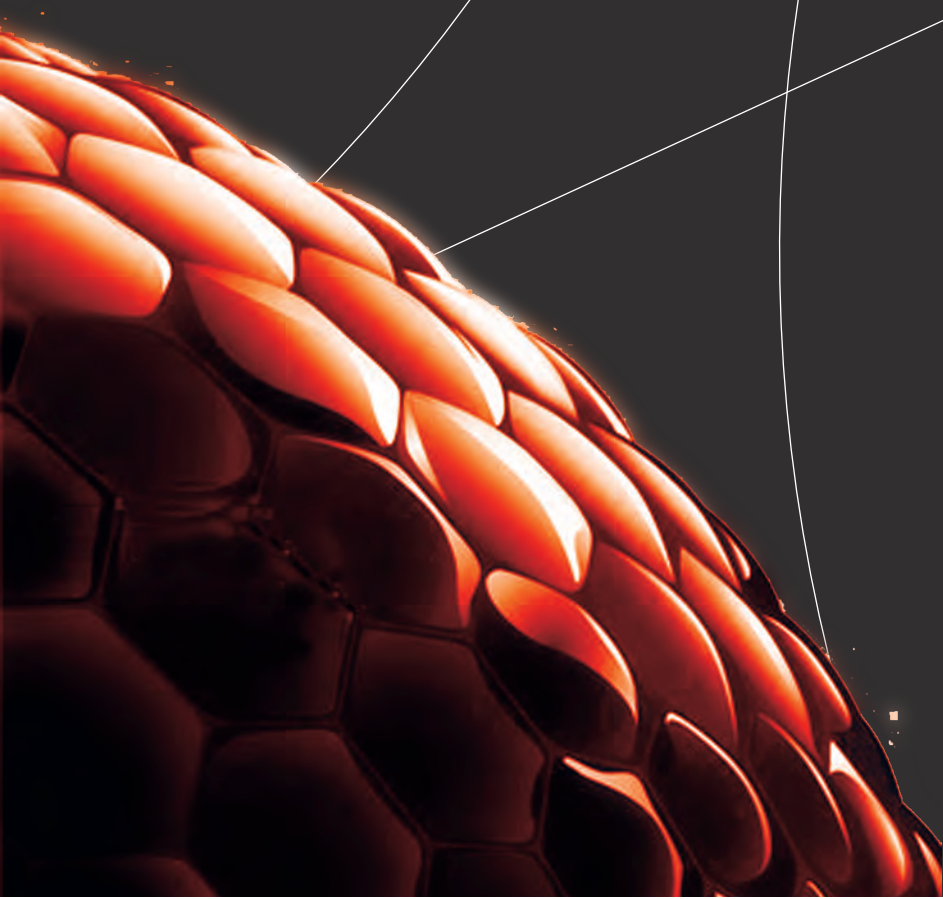

ORANGE ARENA
sports complex park

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Διπλωματική Εργασία
Ακαδημαϊκό έτος: 2011-2012

Θέμα:

ORANGE ARENA
sports complex park

Αστική αναμόρφωση του «Μακαρείου»
Αθλητικού Κέντρου στη Λευκωσία.

Επιβλέπων καθηγητής:
Τριανταφυλλίδης Γεώργιος

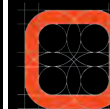
Φοιτητής:
Γεωργίου Σίμος

Βόλος 2012

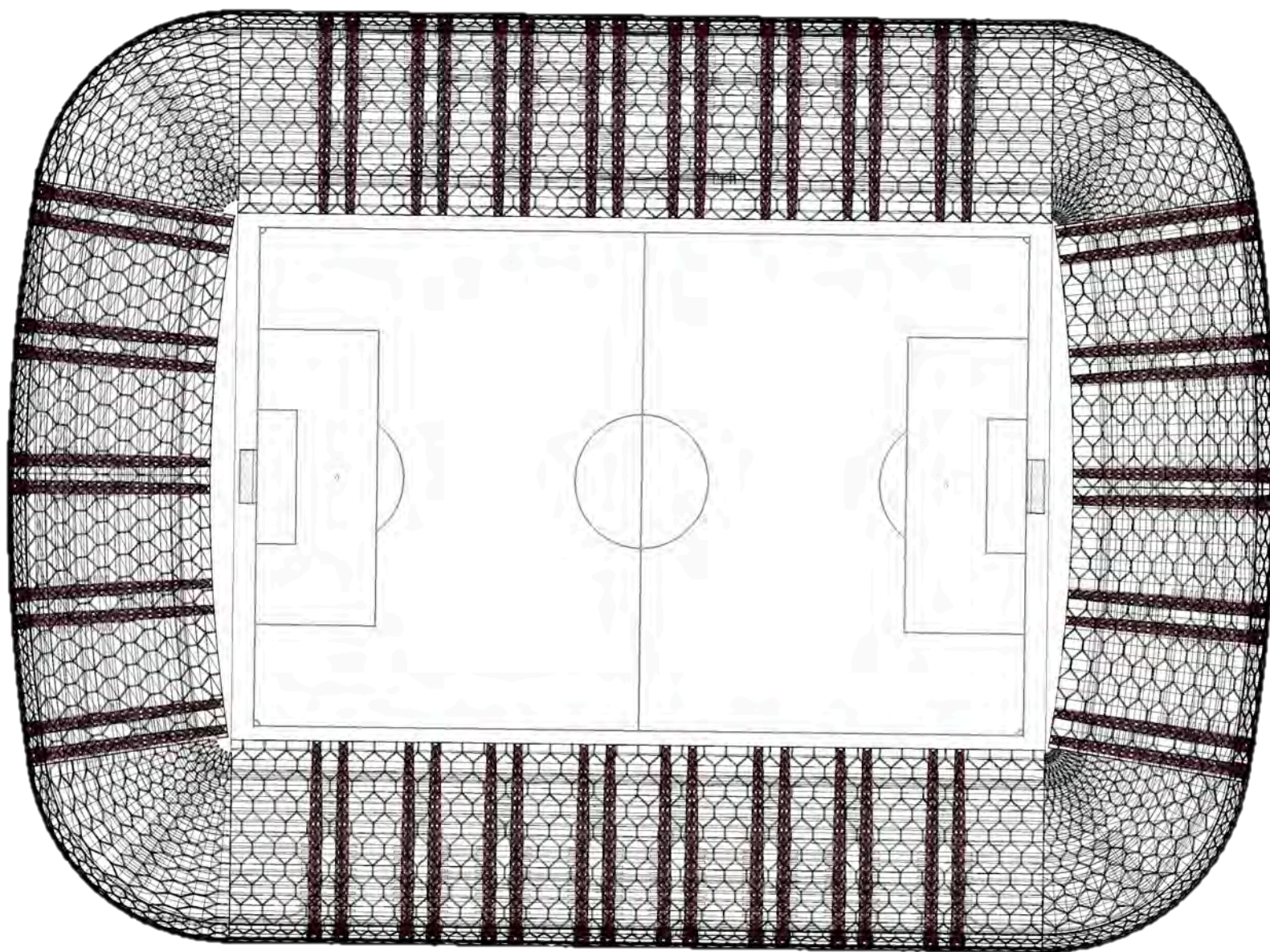
ORANGE ARENA
sports complex park
Αστική αναμόρφωση του
«Μακαρείου»
Αθλητικού Κέντρου, στη
Λευκωσία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύντομη περιγραφή σελίδα 8	Οι χαράξεις στο χώρο ως επίπεδο επικοινωνίας και χρήσης σελίδα 58
ΑΠΟΕΛ σελίδα 11	Διαχωρισμός και κατηγοριοποίηση των χρήσεων σε 3 ομάδες ατόμων σελίδα 72
Σύντομη ιστορική αναδρομή σελίδα 15	Επαναπροσδιορισμός της σχέσης των επιπέδων με βάση τα κτίρια που παραμένουν αμετάβλητα στο χώρο σελίδα 76
Ανάγκη: πρωταθλητισμός και ιδιόκτητη έδρα σελίδα 16	Η σχεδιαστική πρόταση και η ερμηνεία του πάρκου, αστικά δεδομένα και ζητούμενα της ανάπλασης. Αστικό αθλητικό πάρκο. σελίδα 78
Αθλητικές εγκαταστάσεις-έδρες της ομάδας από το 1930 μέχρι σήμερα σελίδα 18	Master plan σελίδα 81
«Μακάρειο» αθλητικό κέντρο (υφιστάμενη κατάσταση) σελίδα 22	Πινακίδα κάτοψης no. 03 σελίδα 82
Χρήσεις και λειτουργίες των χώρων σελίδα 24	Πινακίδα κάτοψης no. 04 σελίδα 83
Σχέδιο υφιστάμενων εγκαταστάσεων του «Μακάρειου» Αθλητικού Σταδίου σελίδα 25	Πινακίδα κάτοψης no. 05 σελίδα 84
Το γήπεδο σήμερα σελίδα 26	Πινακίδα κάτοψης no. 06 σελίδα 85
Στόχοι, πολιτικοί και στρατηγικό πλάνο του Κ.Ο.Α. σελίδα 35	Πινακίδα τομών no. 07 σελίδα 87
Χαρακτηριστικά της περιοχής σελίδα 37	Πινακίδα 3D τόμων no. 08 σελίδα 88
Τοποθεσία οικοπέδου σελίδα 37	3D απεικονίσεις (3D views) σελίδα 92
Η ανάπτυξη της πόλης σελίδα 40	
Τάσεις διασποράς και αστικής ανάπτυξης (urban sprawl) σελίδα 43	
Κυκλοφοριακό πρόβλημα σελίδα 44	
Προβλήματα parking σελίδα 45	
Πρόβλημα έλλειψης πρασίνου σελίδα 47	
Καθορισμοί για τις αθλητικές διευκολύνσεις από το Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας σελίδα 48	
Συμπεράσματα σελίδα 53	
Σχεδιαστική πρόταση σελίδα 55	
Αστικές χαράξεις (<<Η προέκταση της γειτονίας>>) σελίδα 55	

ORANGE ARENA
sports complex park

Αστική αναμόρφωση του
«Μακαρείου»
Αθλητικού Κέντρου, στη
Λευκωσία

Αντικείμενο μελέτης είναι η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης σχεδιαστικής πρότασης για την κατασκευή ενός νέου αθλητικού κέντρου για την κυπριακή αθλητική ομάδα του Α.Π.Ο.Ε.Λ. (Αθλητικός Ποδοσφαιρικός Όμιλος Ελλήνων Λευκωσίας), με το επίκεντρο της πρότασης να εστιάζει στην δημιουργία μιας ιδιόκτητης ποδοσφαιρικής έδρας, στον χώρο όπου βρίσκεται σήμερα το «Μακάρειο Στάδιο» στην Λευκωσία.

Σε πρώτο επίπεδο η πρόταση αφορά μια αστική ανάπλαση και επανασχεδίασης του χώρου, δίνοντας μια νέα «πνοή» στην περιοχή, μέσα από την δημιουργία ενός κεντρικού αστικού πάρκου και κατ' επέκταση την ενσωμάτωση σ' αυτήν των διαφόρων αθλητικών δραστηριοτήτων που απαιτούνται.

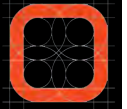
Η πόλη της Λευκωσίας, που λόγω πολιτικών συνθηκών έχει αναπτυχθεί κατά ένα μόνον άξονα, ασφυκτεί και αναπτύσσεται ανισότροπα δημιουργώντας νεκρές ζώνες σε παλαιότερους πυρήνες ενδιαφέροντος. Γνωρίζοντας την τάση της πόλης να επεκτείνεται αφήνοντας μεγάλα «αστικά κενά», η πρόταση έρχεται να δώσει μια απάντηση στην εκμετάλλευση του «κενού» που προσφέρει η περιοχή του Μακαρείου και γενικά της Μακεδονίτισσας.

Η περιοχή, στην οποία βρίσκεται το «Μακάρειο Στάδιο», μπορεί να χαρακτηριστεί ως περιοχή μικτών χρήσεων, καθώς στο βόρειο όριο του οικοπέδου βρίσκεται η Κρατική Έκθεση, ενώ οι υπόλοιπες πλευρές συνορεύουν με κατοικημένες περιοχές. Αυτό το γεγονός οδήγησε σε μια περισσότερο ανθρωποκεντρική προσέγγιση στο σχεδιασμό, που έχει ως στόχο την λειτουργικότητα και την εξυπηρέτηση των κατοίκων της ευρύτερης ζώνης. Κρίνεται αναγκαίο από τους κατοίκους να δημιουργηθούν αστικά πάρκα, που θα λειτουργήσουν ως οπτικές φυγές από τον δομημένο ιστό και θα αναζωογονήσουν κομμάτια της πόλης.

Η σχεδιαστική πρόταση δεν θα μπορούσε να αγνοήσει και την τάση της κοινωνίας, καταγράφοντας την άποψη των πολιτών μέσα από το επίσημο δημοψήφισμα που διενεργήθηκε από την πλευρά του Δήμου, και αφορούσε την άποψη τους για την αναδιαμόρφωση του χαρακτήρα ενός παλαιού αθλητικού χώρου (παλιό «ΓΣΠ») μέσα στον πυρήνα της πόλης. Όπου τα αποτελέσματα ανέδειξαν την ανάγκη και την θέληση των πολιτών για την δημιουργία κυρίως νέων χώρων πρασίνου, χώρων στάθμευσης, χαμηλής δόμησης και αθλητικών διευκολύνσεων.

Με βάση την τάση της κοινωνίας, ο σεβασμός προς την «γειτονιά» αποτελεί την βασική αρχή σχεδιασμού της πρότασης και εφαρμόζεται τόσο στο γενικό concept όσο και στον επιμέρους σχεδιασμό των ανοιχτών και κλειστών χώρων με σκοπό την αναβάθμιση της εικόνας της «γειτονίας» και την αύξηση των ελευθεριών και κοινόχρηστων χώρων της, προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος και της ποιότητας ζωής.

Η πρόταση περιλαμβάνει την αντικατάσταση του σημερινού «Μακαρείου» Σταδίου με ποδοσφαιρικό γήπεδο, χωρητικότητας 18.000 θεατών, σχεδιασμένο βάση των προδιαγραφών της ΟΥΕΦΑ, το οποίο θα χρησιμοποιείται από την ομάδα τόσο για την διεξαγωγή αγώνων όσο και τις προπονήσεις. Προτείνεται ακόμη, η εκ νέου κατασκευή κολυμβητηρίου, γηπέδου καλαθοσφαίρισης, αντισφαίρισης, τοξοβολίας, κτιρίου γραφείων της ομάδας, χώροι φιλοξενίας, καταστήματα και κτίριο πάρκινγκ. Ενώ, συμπεριλαμβάνονται και διατηρούνται στο σχεδιασμό, κατόπιν προτροπής του ΚΟΑ, τα υφιστάμενα κτίρια γραφείων του οργανισμού, το κλειστό στάδιο «Τάσος Παπαδόπουλος - Ελευθερία», και τέλος το προπονητικό κέντρο «Ευάγγελος Φλωράκης».

The object of this study is to create an integrated design proposal for the construction of a new sports centre for the Cypriot athletic team of APOEL (*Athletikos Podosferikos Omilos Ellinon Lefkosias* – “Athletic Football Club of Greeks of Nicosia”), focusing on creating a proprietary football headquarters in Nicosia, where “Makareio Stadium”, in Nicosia, is now located.

At a first level, the proposal concerns a built-up gentrification and redesign of the location, giving a new aura to the area, by creating a central, regional park and, thus incorporating therein the various sports’ activities required.

The city of Nicosia, that has developed in only one axis, due to political circumstances, is suffocating and is developed in an unbalanced way, creating dead zones in older cores of interest. Knowing the tendency of the city to expand by leaving large “regional voids”, the proposal is responding to the exploitation of this “void” that the area of Makario and the municipality of Makedonitissa in general has to offer.

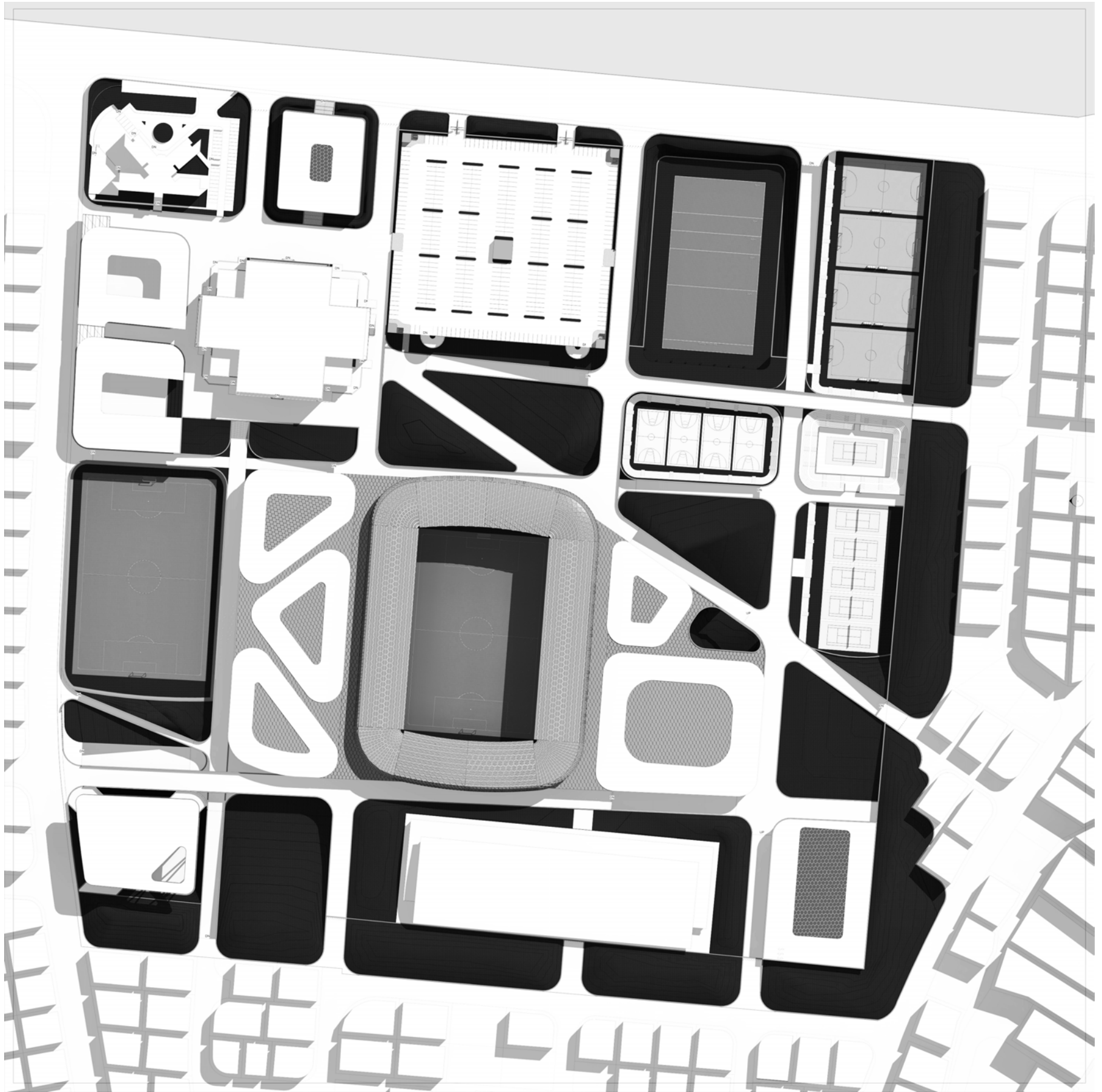
The area around “Makario Stadium” can be characterised as a mixed-use area, since the Cyprus International Fair is located on the northern boundary of the plot, while the other sides border with built-up areas. This fact leads to a more anthropocentric approach to the design that aims to the functionalism and the service of the residents in the wider zone. It is necessary for the residents to create regional parks that will operate as a visual ‘gateway’ from the structured web and that will revive parts of the city.

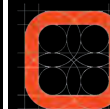
The design proposal could not also ignore the trend of the society, by recording the views of the citizens within the official referendum that took place on the part of the municipality, that concerned their opinion on the redevelopment of an old sporting space (old “GSP” stadium),

inside the core of the city. The results highlighted the need and willingness of the citizens to create mainly new spaces of greenery, parking lots, low buildings and sports facilities.

Based on the trend of the society, the respect for the “neighbourhood” consists the basic principle for designing the proposal and is applied both on the general concept, as well as on the partial design of the open and closed spaces in order to enhance the image of the “neighbourhood”, and also to increase the free and communal spaces, in the benefit of the public interest and the quality of life.

The proposal includes the replacement of the current “Makario” Stadium with a football stadium, with a capacity of 18,000 spectators, designed based on the specifications of UEFA that will be used by the team for both football matches and training sessions. There is also a proposal for re-constructing a swimming bath, basketball, tennis and archery fields, building offices for the team, hospitality areas, shops and a parking building. Also, after exhortation from the CSO (Cyprus Sports Organisation), the current building offices of the organisation, the indoor stadium “Tassos Papadopoulos – Eleftheria” and finally, the training centre “Evangelos Florakis” are included and kept in the design.

Ο Α.Π.Ο.Ε.Λ. είναι ο μεγαλύτερος και δημοφιλέστερος αθλητικός σύλλογος στην μεγαλόνησο, με έδρα την Λευκωσία. Τα χρώματα του Α.Π.Ο.Ε.Λ. (μπλε και κίτρινο) συμβολίζουν τον πόθο των Ελλήνων Κυπρίων για ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Συγκεκριμένα το μπλε χρώμα συμβολίζει την ελληνική σημαία ενώ το κίτρινο την σημαία της Ορθοδοξίας με τον Δικέφαλο.

1962 - 1963

1957 - 1958

Σε μια 85χρονη επιτυχημένη πορεία όπως είναι αυτή του Α.Π.Ο.Ε.Λ. είναι φυσικό να υπάρχουν αναρίθμητα γεγονότα και στοιχεία που μπορεί κανείς να αναφέρει. Όλα ξεκίνησαν το 1922 με την έλευση στην Κύπρο του αείμνηστου Γεωργίου Πούλια. Ο Πούλιας ήλθε στην Κύπρο από την Ελλάδα προκειμένου να αναλάβει τη διαχείριση της επιχείρησης «Καπνοβιομηχανίας Διανέλλου και Βεργόπουλου» αντικαθιστώντας έτσι τον αποθανόντα και μέγα ευεργέτη του «Παγκύπριου Γυμνασίου Λευκωσίας», αείμνηστου Βεργόπουλο.

Ο Γεώργιος Πούλιας διακρινόταν για την αγάπη του για τον αθλητισμό. Έτσι, λίγες εβδομάδες μετά την άφιξή του στην Κύπρο, αναμείχθηκε στα εσωτερικά προβλήματα των υπάρχοντων εκείνη την εποχή ποδοσφαιρικών σωματείων, του «Τραστ» και του «Πανεργατικού». Η δυσαρέσκειά του για τον τρόπο επιλογής των μελών του «Τράστ» αποτέλεσε την αφορμή για την ίδρυση του «Π.Ο.Ε.Λ.» στις 8 Νοεμβρίου του 1926.

Ο σύλλογος μετονομάστηκε σε «Αθλητικός Ποδοσφαιρικός Όμιλος Ελλήνων Λευκωσίας» το 1928 με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Η ιδέα για την μετονομασία προήλθε μετά από ένα ταξίδι της ποδοσφαιρικής ομάδας στην Αλεξάνδρεια το 1927, όπου και πραγματοποίησε σειρά από φιλικούς αγώνες. Η απόδοση των ποδοσφαιριστών του τότε «Π.Ο.Ε.Λ.» άφησε άριστες εντυπώσεις στους αθλητικούς παράγοντες της Αλεξάνδρειας. Οι παίκτες του «Π.Ο.Ε.Λ.» έδειξαν ότι είχαν γενικά αθλητικά προσόντα, πέρα από το ποδόσφαιρο. Έτσι λοιπόν ορισμένα άτομα πρότειναν τη δημιουργία τμήματος στίβου. Για να γίνει όμως αυτό, θα έπρεπε να συγκατανεύσει η Γενική Συνέλευση, αφού, σύμφωνα με το καταστατικό, ο ΑΠΟΕΛ ήταν καθαρά ποδοσφαιρικό σωματείο. Η Γενική Συνέλευση του 1928 ομοφώνως αποφάσισε τη μετονομασία του σωματείου σε «Α.Π.Ο.Ε.Λ.», ανάβοντας έτσι το «πράσινο» φως για δημιουργία και άλλων, εκτός του ποδοσφαιρικού, τμημάτων στο σωματείο. Ως εκ τούτου, ο «Π.Ο.Ε.Λ.» απέκτησε πολύ γρήγορα τμήμα στίβου, πετόσφαιρας και επιτραπέζιας αντισφαίρισης, ράγκμπι, πυγμαχίας, ποδηλασίας, χόκεϊ, ενώ διατηρούσε και εκδρομικό τμήμα. Επίσης ο σύλλογος έκδωσε αθλητική εφημερίδα, την «Αθλητική Ηχώ», από τις πρώτες αθλητικές κυπριακές εφημερίδες.

Γεώργιος Πούλιας

Το τμήμα καλαθόσφαιρας ιδρύθηκε το 1948 και μέχρι το 1958 οι αγώνες, φιλικοί πάντα, γίνονταν σε αυτοσχέδια γήπεδα. Το 1958 διοργανώθηκε το πρωτάθλημα Λευκωσίας με πρώτο πρωταθλητή τον «Α.Π.Ο.Ε.Λ.». Η πετοσφαίριση καλλιεργήθηκε από τον «Α.Π.Ο.Ε.Λ.» το 1926 αμέσως μετά την ίδρυση του, μάλιστα στους παγκύπριους αγώνες του 1928 η δευτεραθλήτρια ομάδα της Λευκωσίας αποτελούνταν από αθλητές του «Α.Π.Ο.Ε.Λ.».

Μέχρι το 1947 οι κυπριακές ομάδες ελλείπει διοργανώτριας αρχής επιδίidonταν μόνο σε φιλικές συναντήσεις. Το 1947 ιδρύθηκε η τοπική επιτροπή Κύπρου η οποία καθιέρωσε τοπικά πρωταθλήματα, με τους εκάστοτε πρωταθλητές να συμμετέχουν στο πανεπαρχιακό πρωτάθλημα που ήταν η Β' κατηγορία του πανελληνίου πρωταθλήματος.

Ο «Α.Π.Ο.Ε.Λ.» είναι πρωτοπόρος της επιτραπέζιας αντισφαίρισης στην Κύπρο. Το τμήμα αυτό ιδρύθηκε το 1928 και το 1936 διοργάνωσε τουρνουά με τη συμμετοχή και αθλητών από άλλους συλλόγους. Από το 1950 ο «Α.Π.Ο.Ε.Λ.» διοργάνωνε διασυλλογικά πρωταθλήματα αφού δεν υπήρχε επίσημη ομοσπονδία. Την 1^η Ιουλίου 1963 με πρωτοβουλία του «Α.Π.Ο.Ε.Λ.» και με ιδρυτικά μέλη το «Παγκύπριο Γυμνάσιο», τη «Αγγλική Σχολή» και τη λέσχη υπαλλήλων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ) ιδρύθηκε η Κυπριακή ομοσπονδία (ΠΟΕΠΑ), η οποία και διοργανώνει τα πρώτα πρωταθλήματα στα οποία πρωταγωνιστούσε ο ΑΠΟΕΛ. Το 1970 ιδρύεται και το γυναικείο τμήμα του συλλόγου το οποίο ήταν το πρώτο στην Κύπρο.

Ο «Α.Π.Ο.Ε.Λ.», από την ίδρυση του μέχρι σήμερα, δεν περιορίζεται μόνο στην ποδοσφαιρική ομάδα, αντιθέτως, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβάνει πολλές άλλες αθλητικές δραστηριότητες. Ένας σύλλογος όπως είναι ο «Α.Π.Ο.Ε.Λ.» έχει στόχο να αυξήσει τη δυναμική του και να ανεβάσει τις επιδόσεις και το ηθικό των διαφόρων τμημάτων του. Ως η πιο δημοφιλής ομάδα της Κύπρου χρειάζεται μια νέα οργάνωση, έναν νέο πυρήνα και μια συσπείρωση των λειτουργιών του Σωματείου στα πλαίσια της προώθησης του πρωταθλητισμού και εξεύρεσης νέων ταλέντων.

Σημαντικό στοιχείο αναφοράς αποτελεί και το γεγονός πως η χώρα σε επίπεδο αθλητισμού αντιμετωπίζει την έλλειψη παρουσίας και προσέγγισης νέων ηλικιακά ταλέντων. Ένας πονοκέφαλος για όλες της αθλητικές ομοσπονδίες και ομάδες, μιας και αυτό λειτουργεί ως φαύλος κύκλος, καθιστώντας τις σε μια πλήρη εξάρτηση εισαγωγής ξένων αθλητών ή ακόμα (αν αυτό δεν είναι εφικτό οικονομικά) στην συντήρηση μιας ερασιτεχνικής τάσης σε θέματα εξέλιξης – εκπαίδευσης και καλλιέργειας του έμφυχου τους «υλικού».

Σήμερα ίσως είναι η καταλληλότερη στιγμή για να προωθήσει η ομάδα του ΑΠΟΕΛ τον πρωταθλητισμό, αφενός λόγω της επιτυχημένης Ευρωπαϊκής πορείας στον τομέα του ποδοσφαίρου, αλλά και αφετέρου εξ' αιτίας πολλών άλλων αθλητικών επιτυχιών σε παγκόσμια και ευρωπαϊκά τουρνουά (π.χ. τένις, σκοποβολή).

Οι σημερινές διάσπαρτες εγκαταστάσεις δυσχεραίνουν την ομαλή λειτουργία του Συλλόγου, καθώς ο χώρος προπονήσεων και αγώνων δεν είναι πάντα σταθερός. Η ομάδα χρειάζεται ένα χώρο μέσα στην πόλη, εύκολα προσβάσιμο από όλους, ώστε να ενισχύσει ακόμη περισσότερο την σχέση του με την κοινωνία και τους φιλάθλους του.

Έτσι το όνειρο για ένα ιδιόκτητο υπερσύγχρονο γήπεδο δεν θα μπορούσε να μην αποτελεί τον διακαή πόθο των οπαδών της ομάδας. Όνειρο που ίσως να αποτελεί και το 2^ο μεγαλύτερο βήμα στην ιστορία του Συλλόγου, μετά από αυτό της ιδρύσεώς του το 1926.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

ΠΡΟΤΑΘΛΗΜΑΤΑ (21)

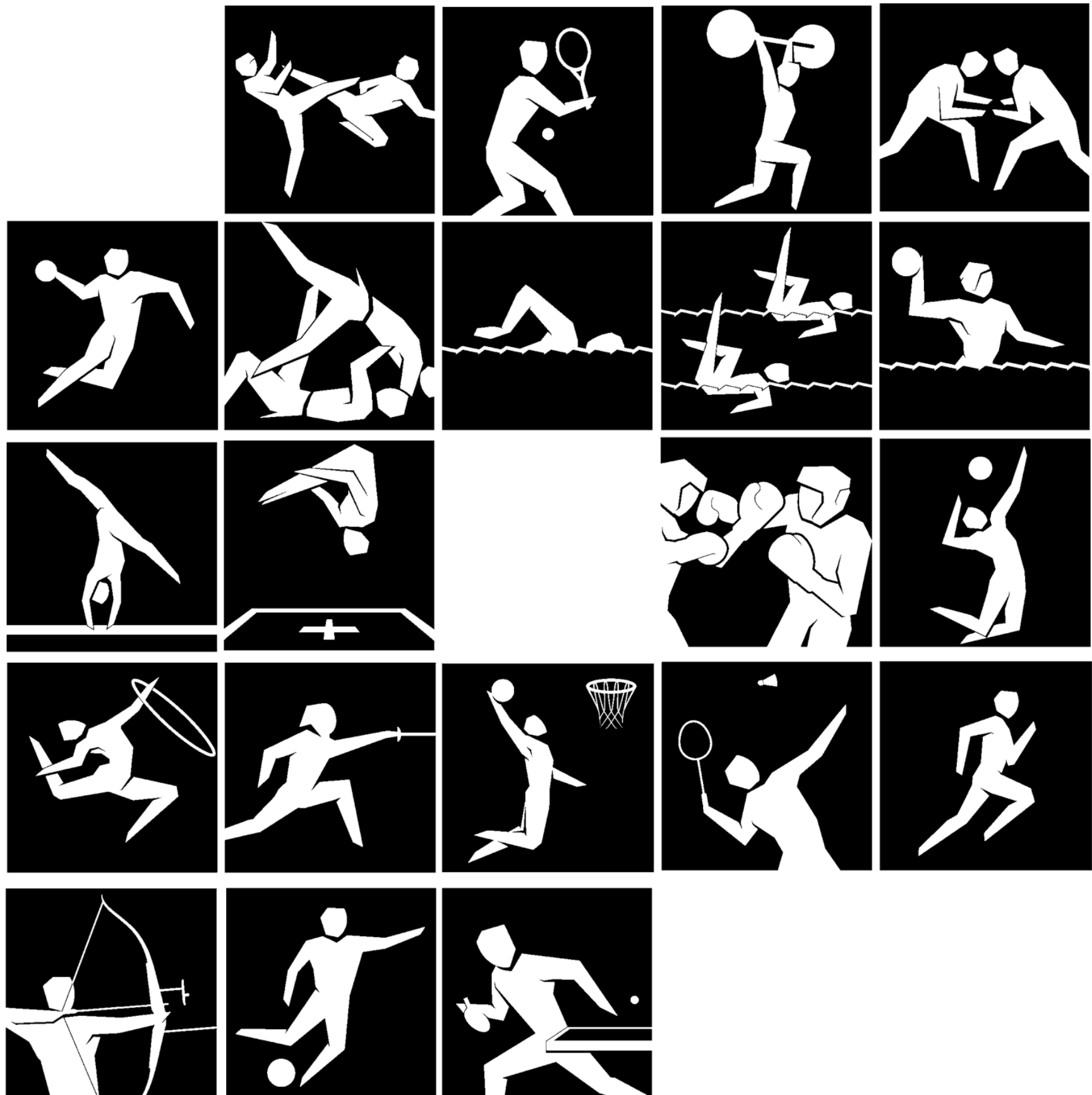
1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1947,
1948, 1949, 1952, 1965, 1973, 1980,
1986, 1990, 1992, 1996, 2002, 2004,
2007, 2009, 2011

ΚΥΠΕΛΛΑ (19):

1937, 1941, 1947, 1951, 1963, 1968,
1969, 1973, 1976, 1978, 1979, 1984,
1993, 1995, 1996, 1997, 1999, 2006,
2008

ΣΟΥΠΕΡ ΚΑΠ (12):

1963, 1984, 1986, 1992, 1993, 1996,
1997, 2002, 2004, 2008, 2009, 2011

Αθλητικές εγκαταστάσεις – έδρες της ομάδας από το 1930 μέχρι σήμερα

Στα τόσα χρόνια ζωής του Σωματείου, οι έδρες του, όλες εντός της πόλης της Λευκωσίας, ήταν τρεις. Έδρες όπου η χρήση τους ουδέποτε εξασφάλιζε την αποκλειστικότητα εκμετάλλευσης του χώρου από τους αθλητές της ομάδας, μιας και πάντα το ΑΠΟΕΛ καλείτο να συνυπάρξει με τις συμπολίτισσες αθλητικές ομάδες.

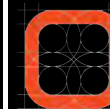
Από το 1930 μέχρι το 1978 η ομάδα του ΑΠΟΕΛ στεγαζόταν στο «ΓΣΠ Ευγενία και Αντώνιος Θεοδότου» ή αλλιώς στο παλιό ΓΣΠ, στάδιο χωρητικότητας 12.000 θεατών, μαζί με τις ομάδες του Τράστ έως το 1938, του Ολυμπιακού και της Ομόνοιας έως το 1978. Το 1978 εγκαινιάστηκε το Μακάρειο στάδιο, χωρητικότητας 16.000 θεατών, το οποίο αποτέλεσε την έδρα της ομάδας (και της Ομόνοιας) έως το 1999. Από τον Οκτώβρη του 1999 μέχρι σήμερα η ομάδα του ΑΠΟΕΛ μοιράζεται τις εγκαταστάσεις του νέου ΓΣΠ σταδίου μαζί με τις ομάδες Ομόνοιας και Ολυμπιακού.

Το νέο ΓΣΠ στάδιο, χωρητικότητας 22,859 θεατών, είναι το μεγαλύτερο στην Κύπρο με προδιαγραφές 3ης κατηγορίας ΟΥΕΦΑ. Επιπρόσθετα, χρησιμοποιείται και για ευρωπαϊκούς αγώνες άλλων κυπριακών ομάδων όταν τα δικά τους γήπεδα δεν πληρούν τις απαραίτητες προδιαγραφές (π.χ. ΑΕΚ Λάρνακας, Ανόρθωση Αμμόχωστου, Απόλλων Λεμεσού, ΑΠΟΠ Κινύρας Πέγειας), ενώ ο αγωνιστικός χώρος του κυρίως γηπέδου φιλοξενεί μεγάλες και μικρές συναυλίες. Το Στάδιο είναι πλήρως εξοπλισμένο και καλύπτει όλες τις σύγχρονες απαιτήσεις τόσο των αθλητών όσο και των θεατών. Διαθέτει 3 γήπεδα ποδοσφαίρου, ένα στάδιο στίβου, γυμναστήρια, υπόγειο χώρο προπόνησης στίβου και γενικά όλα όσα απαιτούνται σε ένα υπερσύγχρονο στάδιο.

Παρόλα αυτά, η συστέγαση τόσων ομάδων και δραστηριοτήτων αποτελεί μεγάλο πρόβλημα όσον αφορά την ορθή προετοιμασία της ομάδας του ΑΠΟΕΛ, που τα τελευταία χρόνια έχει δείξει τα δείγματα ότι είναι μια ομάδα διεθνούς βεληνεκούς.

Σχέδια κάτοψης νέου Γ.Σ.Π.

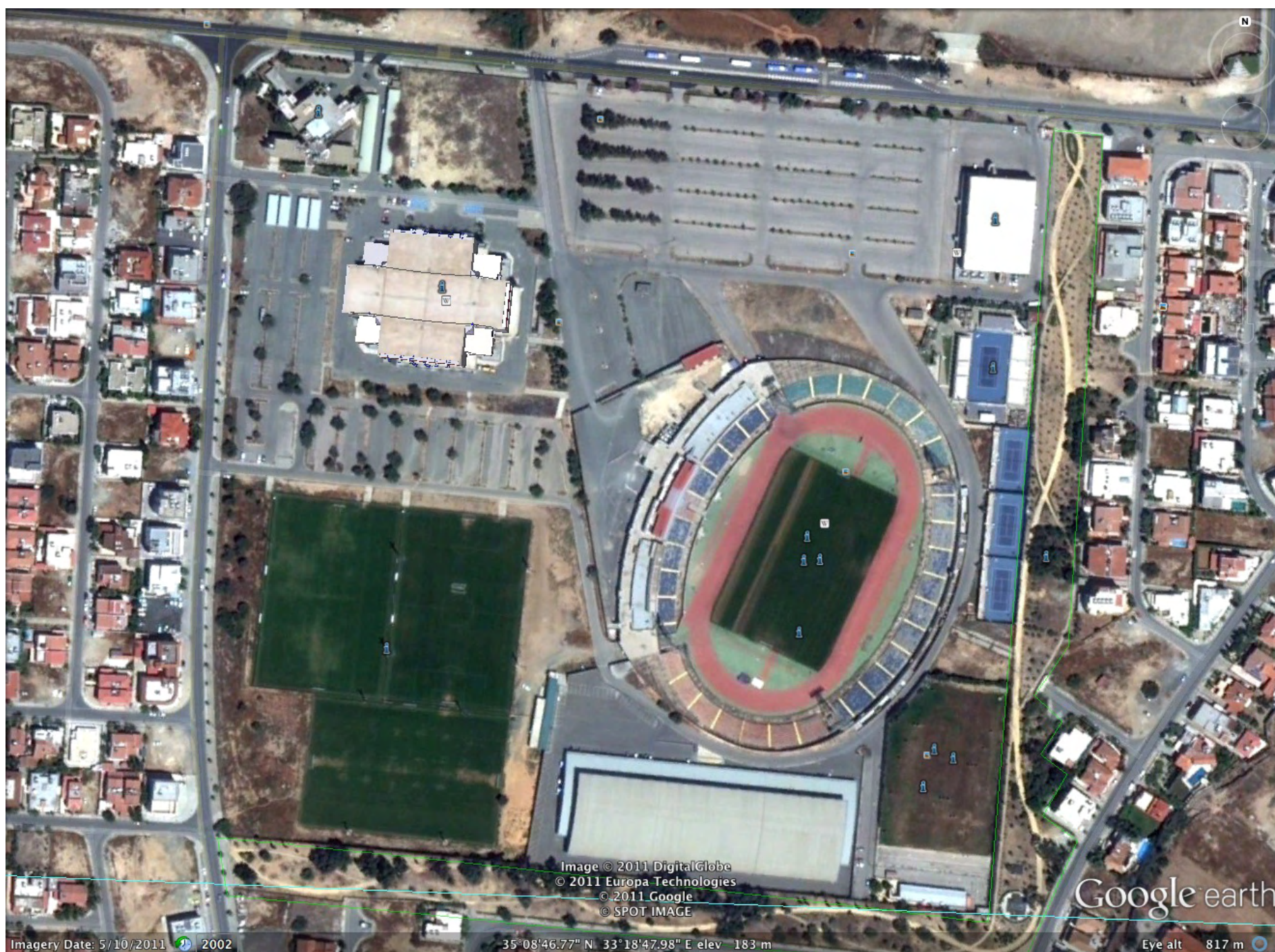
Παλιό Γ.Σ.Π.

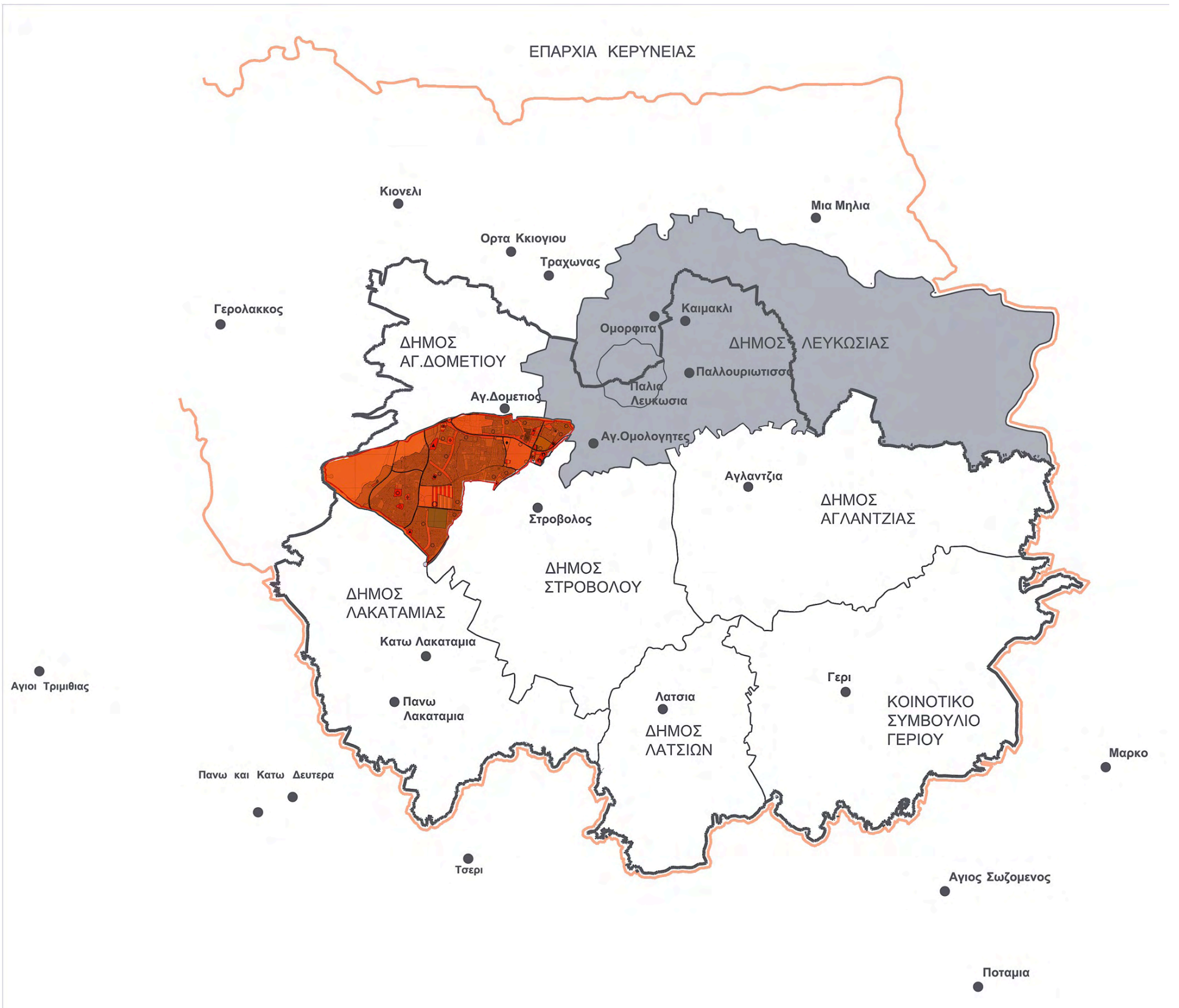

«Μακάρειο» Αθλητικό Κέντρο (υφιστάμενη κατάσταση)

Το Μακάρειο Αθλητικό Κέντρο βρίσκεται στον Δήμο της Έγκωμης στην Λευκωσία. Η χωρητικότητα του Μακαρείου Σταδίου είναι 16.000 θεατών, ο στίβος του έχει διαστάσεις 67X105 μέτρα, ενώ ο συνθετικός του τάπητας είναι 10 διαδρόμων. Επίσης υπάρχουν εγκαταστάσεις Κλειστού Στίβου, ρίψεων και αλμάτων, δημοσιογραφικά θεωρεία για, τηλεοράσεις, ραδιόφωνα και γραπτό τύπο. Καθώς επίσης αίθουσες δημοσιογραφικών διασκέψεων, φωτοφινις τηλεπικοινωνιών, VIP, ασφαλείας, ιατρείου και ντόπινγκ κοντρόλ και προπόνησης και γυμναστικής.

Στο στάδιο δόθηκε το όνομα του Εθνάρχη Μακάριου Γ' και λειτούργησε το 1978. Για χρόνια ήταν το αθλητικό κέντρο της πρωτεύουσας και η έδρα των ποδοσφαιρικών ομάδων Ομόνοια, ΑΠΟΕΛ και Ολυμπιακός. Το στάδιο εγκαταλείφτηκε από αυτές τις τρεις ομάδες μετά την ανέγερση του καθαρά ποδοσφαιρικού γηπέδου Νέου ΓΣΠ.

Στην περιοχή υφίστανται το κτίριο γραφείων του ΚΟΑ, το κλειστό στάδιο καλαθοσφαίρισης «Τάσος Παπαδόπουλος – Ελευθερία», το προπονητικό «Στρατηγός Ευάγγελος Φλωράκης» και το Λευκόθεο κλειστό γυμναστήριο. Ακόμη, στην περιοχή γύρω από το Μακάρειο αθλητικό κέντρο υπάρχουν 3 ανοιχτά γήπεδα ποδοσφαίρου χωρίς κερκίδες, εκ των οποίων μόνο το ένα είναι σε κατάσταση να χρησιμοποιείται, 3 προπονητικά γήπεδα και ένα ανοιχτό στάδιο τένις και το γήπεδο της τοξοβολίας που φτάνει έως τα 70 μέτρα σε μήκος.

Το στάδιο Τάσος Παπαδόπουλος είναι το μεγαλύτερο γήπεδο μπάσκετ στην Κύπρο, με χωρητικότητα 6.500 θέσεων και είναι η έδρα της Εθνικής Ομάδας Μπάσκετ. Ο Συνθετικός Αγωνιστικός χώρος είναι 1840 τ.μ και φωτίζεται με προβολείς 1000 LUX, ενώ περιμετρικά αυτού περιλαμβάνονται αποδυτήρια, αίθουσα Γραμματείας, αίθουσα σάουνας, δημοσιογραφικά θεωρεία, αίθουσα προπόνησης, ηλεκτρονικός πίνακας, αίθουσα Υποδοχής, αίθουσα Τηλεπικοινωνιών, αίθουσα VIP, καφετέρια, αίθουσα Τζούντο, Πάλης, Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης και Βαρών, ιατρείο και Ντόπινγκ κοντρόλ, και χώρος Σκουός.

Το πολυπροπονητικό που εγκαινιάστηκε μόλις το 2005 περιλαμβάνει αίθουσα Αθλοπαιδιών Ομαδικών Αθλημάτων (2 γήπεδα καλαθοσφαίρας, γήπεδο πετόσφαιρας και γήπεδο για Χειροσφαίριση ή Ποδοσφαίρου Σάλας), αίθουσα Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης, αίθουσα Μπάντμιντον, αίθουσα Ενόργανης Γυμναστικής, αίθουσα Γυμναστικής με μηχανήματα και ελεύθερα Βάρη, αίθουσα Κλειστού Στίβου με συνθετικό τάπητα και 6 Διαδρομές, αποδυτήρια, Ιατρείο και αίθουσα Ντόπινγκ Κοντρόλ.

Σήμερα η κατάσταση του Μακαρείου σταδίου είναι υπό αμφισβήτηση, καθώς πολλοί θεωρούν ότι δεν είναι πλέον ασφαλής χώρος για τη διεξαγωγή αγώνων και πρέπει να κατεδαφιστεί. Είναι γεγονός ότι το γήπεδο έχει εγκαταλειφθεί στο έλεος του χρόνου, και μια αναβάθμιση χρηματοδοτούμενη από τον ΚΟΑ δε θα αλλάξει δραματικά τη σημερινή εικόνα του σταδίου.

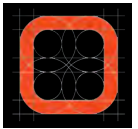
Το Μακάρειο, με τη σημερινή δομή και έκταση του, δεν πληρεί ούτε τις προϋποθέσεις της ΟΥΕΦΑ, ούτε τις προδιαγραφές για να φιλοξενεί αγώνες α΄ κατηγορίας, επομένως, δεν θα μπορεί να «στεγάσει» μια ομάδα σαν το ΑΠΟΕΛ. Συνεπώς, η επανασχεδιάσή και η αναδιαμόρφωση των λειτουργιών του, καθώς και του ευρύτερου χώρου του οικοπέδου, εντάσσονται στα πλαίσια μιας επιτακτικής ανάγκης υλοποίησης.

Σύμφωνα και με την έκθεση που υποβλήθηκε στο διοικητικό συμβούλιο του ΚΟΑ στις 22 Αυγούστου του 2008, από τις αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες, η περιγραφή και η ανάλυση των προβλημάτων που καταγράφηκαν στο χώρο, καθιστούν το «Μακάρειο» ως ακατάλληλο για λειτουργία.

Η έκθεση αυτή αναφέρει τις ακόλουθες σημαντικές διαπιστώσεις: (α) «σε πάρα πολλά σημεία των κερκίδων, το σκυρόδεμα έχει αποσαθρωθεί, σε βαθμό που είναι επικίνδυνες για το κοινό», (β) «ολόκληρα τμήματα των κερκίδων έχουν αποκοπεί ή τμήματα που μόλις ασκηθεί πίεση πάνω τους αποκολλάται το μπετόν, γεγονός που σε κρίσιμο αγώνα, να υπάρχει πιθανότητα ρίψης σαθρών υλικών», (γ) «στους διαδρόμους, των ανατολικών κερκίδων κυρίως, υπάρχουν προεξοχές από αποσαθρωμένο μπετόν ή παλιά κιγκλιδώματα τα οποία εμποδίζουν την άνετη διακίνηση των οπαδών», (δ) «τα εξωτερικά περιτειχίσματα είναι κατεστραμμένα σε μεγάλο βαθμό».

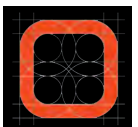

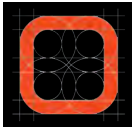

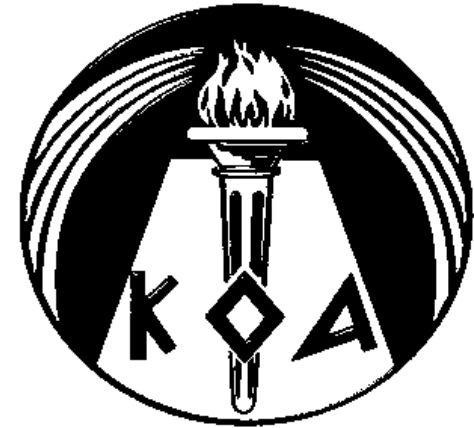

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού ως ο αρμόδιος φορέας για τα θέματα του αθλητισμού εντάσσει την φιλοσοφία του μέσα σε μια εποχή, όπου η αθλητική δραστηριότητα τείνει να μειωθεί σε δραματικά επίπεδα. Σε μια σχέση κοινωνίας και αθλητισμού, οι νέες τεχνολογίες και ο νέος τρόπος ζωής του «σύγχρονου» ανθρώπου, επιδρούν σε μέγιστο βαθμό στην εξέλιξη και δημιουργία νέων αθλητικών προσωπικοτήτων, γεγονός που δυσκολεύει το έργο και την επικοινωνία του οργανισμού. Αυτό έχει ως συνέπεια ο ΚΟΑ να αναγκάζεται να εκτίθεται σε μια νέα διαδικασία επικοινωνίας και κατ' επέκταση, σε έναν νέο προσδιορισμό της χρήσης των εγκαταστάσεών του.

Η Στρατηγική του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, με τίτλο: «Δικαίωμα στην Άθληση – Πολίτες εν δράσει», προδιαγράφει την καινούργια εποχή στα αθλητικά δρώμενα της Κύπρου. Μια εποχή που θα εμπνέεται από το πλούσιο και παραγωγικό παρελθόν, θα επενδύει σε ένα αύριο γεμάτο οράματα και φιλοδοξίες, θα απαντά στις προκλήσεις που έρχονται.

Το δικαίωμα στην άθληση αποτελεί εδώ και δεκαετίες προμετωπίδα της πολιτικής του ΚΟΑ. Αυτό αντανakλάται στα Εθνικά προγράμματα μαζικής άθλησης και σχεδιασμούς κοινωνικού αθλητισμού, που αναπτύχθηκαν και στηρίχθηκαν από τον Οργανισμό. Οι εμπειρίες και τα βιώματα που αποκτήθηκαν αποτελούν και οδικό χάρτη για την απρόσκοπτη εναρμόνιση με την καινούργια διάσταση του αθλητισμού, που εκπορεύεται από τον Ευρωπαϊκό χώρο και συγκεκριμενοποιείται μέσα από τις πρόνοιες της Λευκής Βίβλου.

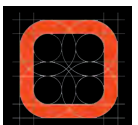
Μέσα από αυτές τις πρόνοιες οριοθετούνται οι νέες προτεραιότητες που έχουν ως μοναδικό στόχο τη συντήρηση της υγείας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του πολίτη, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, εθνικής και κοινωνικής προέλευσης. Αυτό αποτελεί την πεμπτουσία του κοινωνικού αθλητισμού. Ο ΚΟΑ διαμορφώνει πολιτική μέσα στα πλαίσια ενός Στρατηγικού Σχεδιασμού, θέλοντας να ενθαρρύνει τον εκσυγχρονισμό των αθλητικών φορέων. Το Στρατηγικό Σχέδιο βασίζεται στην υψηλού επιπέδου διαγνωστική μελέτη του εσωτερικού περιβάλλοντος του ΚΟΑ (Internal Environment Analysis), στη μελέτη του Εξωτερικού

περιβάλλοντος του ΚΟΑ (External Environment), και στην ανάπτυξη του πλαισίου της νέας πολιτικής και στρατηγικής (The new policy and strategy of CSO).

Το όραμά του ΚΟΑ είναι να καταστεί ο αθλητικός εργαλείο για μια καλύτερη κοινωνία των πολιτών σε όλους του τομείς. Ο αθλητισμός είναι ανάγκη για τον κάθε πολίτη και αποτελεί μέσο για μια καλύτερη ποιότητα ζωής, έτσι για τον ΚΟΑ η εστίαση της στρατηγικής είναι ο πολίτης. Με επίκεντρο αυτόν τον σκοπό, στοχεύει στην καθοδήγηση των αθλητικών φορέων για στήριξη του αθλητικού κινήματος με στόχο να συνεργαστούν για να αντιμετωπίσουν τις νέες στρατηγικές προκλήσεις στον τομέα του αθλητισμού, που έχουν ως βάση τον κοινωνικό του ρόλο.

Ο κύριος στόχος της Στρατηγικής του ΚΟΑ είναι η διατήρηση της Κύπρου στην αξιοσημείωτη θέση στο Διεθνή Αγωνιστικό Αθλητισμό τόσο σε επίπεδο επιδόσεων, όσο και σε επίπεδο διοικητικών θέσεων. Εξίσου σημαντικός στόχος του οργανισμού αλλά και της Ε.Ε., είναι η ανάπτυξη διευρυμένων Αθλητικών Προγραμμάτων αθλητικής ενασχόλησης, με στόχο την υγεία των πολιτών ανεξάρτητα από ηλικία ή φύλο. Για να τεθούν σε εφαρμογή τα σχέδια του οργανισμού απαιτείται θεσμικός εκσυγχρονισμός του αθλητικού περιβάλλοντος, όπως επίσης και διοικητικός και λειτουργικός εκσυγχρονισμός των εποπτευομένων αθλητικών φορέων στην Κύπρο. Πολύ σημαντική είναι και η προώθηση και ολόπλευρη στήριξη

της αθλητικής ανάπτυξης της χώρας με βασικούς άξονες τον Αθλητισμό για Όλους, τον Αθλητισμό Υψηλών Επιδόσεων και τον Επαγγελματικό Αθλητισμό, μέσω της αναβάθμισης των αθλητικών υποδομών της Κύπρου και της διεύρυνσης, αναβάθμισης και προβολής της χώρας στο διεθνές αθλητικό στερέωμα.

Ο ΚΟΑ για να πραγματοποιήσει τους στόχους που έχει θέσει, πρέπει να επιτύχει τον συντονισμό με τις Εθνικές Ομοσπονδίες για προσδιορισμό των αναγκών σε αθλητικούς χώρους και τη συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση για αναβάθμιση των αθλητικών εγκαταστάσεων. Διαφαίνεται ότι ΚΟΑ επιχειρεί να στηρίξει τόσο τον μη ανταγωνιστικό αθλητισμό όσο και τον ανταγωνιστικό, αντιμετωπίζοντας τις στρατηγικές προκλήσεις. Για να κατανοήσει κανείς τη σημαντικότητα του σχεδίου, αρκεί να δει τα ποσοστά αύξησης του αθλητικού χώρου ανά πολίτη σε τετραγωνικά μέτρα, που αγγίζουν το 10% (με κατ' έτος αύξηση 1%), συμπεριλαμβανομένων και των χώρων αθλητικής αναψυχής.

Η πιο δαπανηρή και ταυτόχρονα σημαντικότερη πρόκληση για την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου είναι η ανάπτυξη της Αθλητικής Υποδομής, η οποία μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη στήριξη από και προς τις Ομοσπονδίες και τα Σωματεία. Ο ΚΟΑ, σε συνεργασία με την Ε.Ε., θέλει να αναδείξει τον Κοινωνικό Ρόλο και την Οικονομική Διάσταση του Αθλητισμού και να βελτιώσει την επικοινωνία με στόχο τη μεγιστοποίηση της εσωτερικής ικανότητας της χώρας.

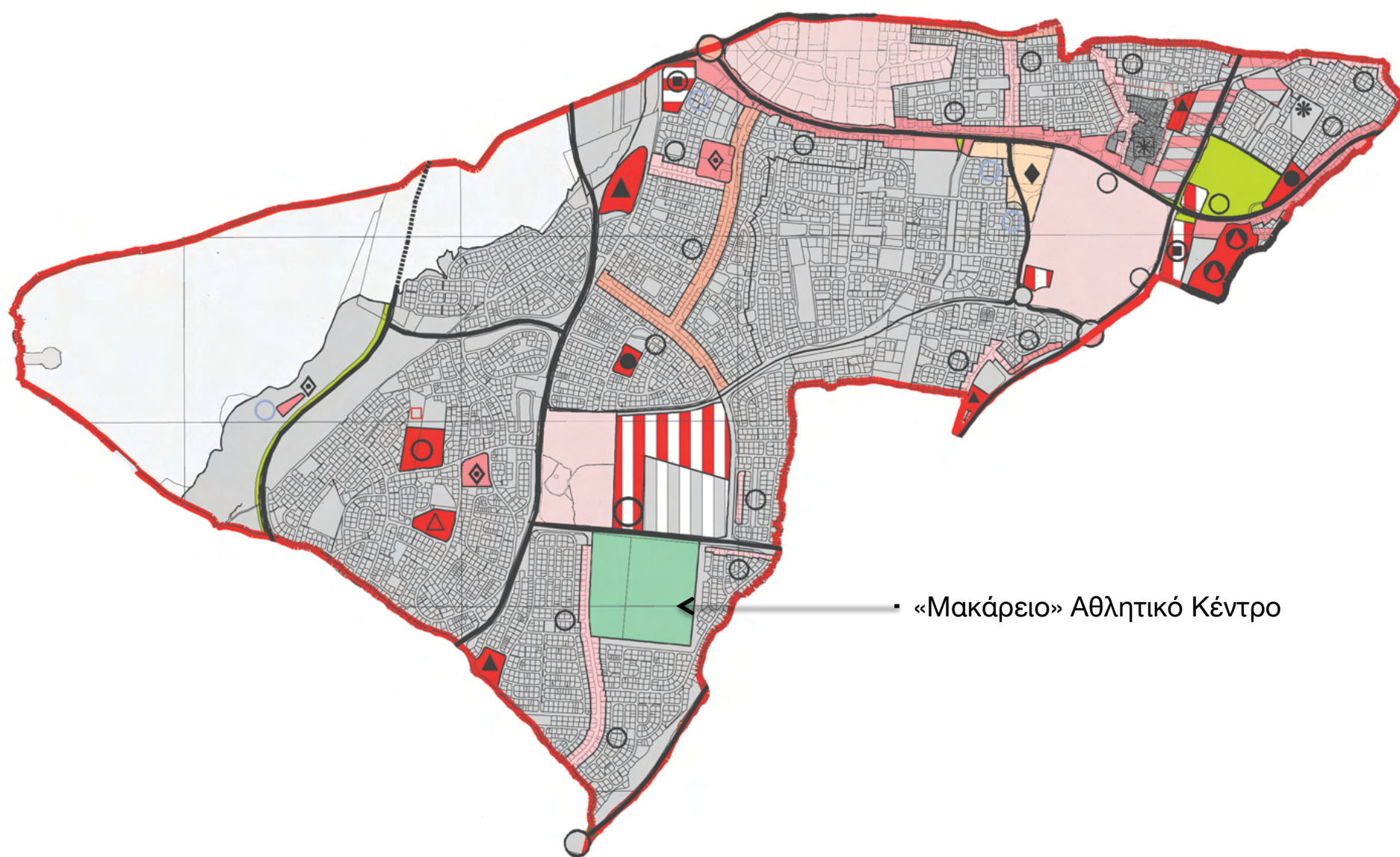
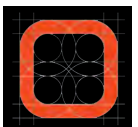
Στα πλαίσια του Κοινωνικού Ρόλου του Αθλητισμού προτείνεται η στήριξη των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για δημιουργία συνθηκών άθλησης στους πολίτες με στόχο την υγεία και η διεύρυνση των Εθνικών Προγραμμάτων που απευθύνονται σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, όπως συμβαίνει με το Σχέδιο Δράσης “Pierre De Coubertin” 2007. Όσον αφορά την Οικονομική Διάσταση του Αθλητισμού, ο ΚΟΑ επιθυμεί τη βελτίωση του Οικονομικού ελέγχου των υφιστάμενων φορέων, τη θέσπιση συγκεκριμένου Νομοθετικού Πλαισίου Οικονομικής Διαχείρισης από το Κράτος και διάθεση για βελτίωση της κατάστασης και της διοίκησης των Ομοσπονδιών και των Σωματίων.

Η χώρα διαθέτει Αθλητικές εγκαταστάσεις διεθνών προδιαγραφών, όμως κατά γενική ομολογία επικρατεί η πανσπερμία αυτών χωρίς προκαθορισμένη χωροταξική κατανομή και μια εκτεταμένη έλλειψη αθλητικών εγκαταστάσεων αθλητικής ενασχόλησης. Με εξαίρεση το ΓΣΠ, οι αθλητικές εγκαταστάσεις είναι γερασμένες και ακατάλληλες, με αποτέλεσμα τη μερική αξιοποίηση τους.

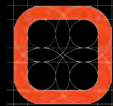
Τοποθεσία οικοπέδου.

Το Μακάρειο στάδιο βρίσκεται στο προάστιο Μακεδονίτισσα (Ανατολικό τμήμα της Λευκωσίας) απέναντι από την Κρατική Έκθεση στο Δήμο Έγκωμης. Η περιοχή του σταδίου οριοθετείται από τους δρόμους Λευκοθέου, Λυκαβηττού, και τους μικρότερους, Καλλέργη, Ιθάκης και Κρόνου. Το οικόπεδο με κεντρική είσοδο επί της Λευκοθέου, συνδέεται με το κεντρικό οδικό δίκτυο (Σπύρου Κυπριανού) από τρεις κύριες οδούς Αρχαγγέλου, Λυκαβηττού και Ηρώων. Η κίνηση μπορεί να μοιραστεί ισόρροπα στους 3 δρόμους. Έτσι, όσοι έρχονται από άλλη περιοχή της χώρας δεν αναγκάζονται να μπουν στην πόλη, καθώς η Σπύρου Κυπριανού παρακάμπτει περιμετρικά τις περιοχές που χαρακτηρίζονται ως κεντρικές. Είναι χώρος που γεμίζει και αδειάζει εύκολα. Επιπλέον, στην ίδια περιοχή βρίσκεται το νοσοκομείο Απολλώνιο. Γύρω από την περιοχή επέμβασης υπάρχουν πολλά σχολεία, των οποίων οι μαθητές ήδη χρησιμοποιούν τον χώρο του προπονητηρίου, γεγονός που δείχνει μια τάση της νεολαίας προς τον αθλητισμό.

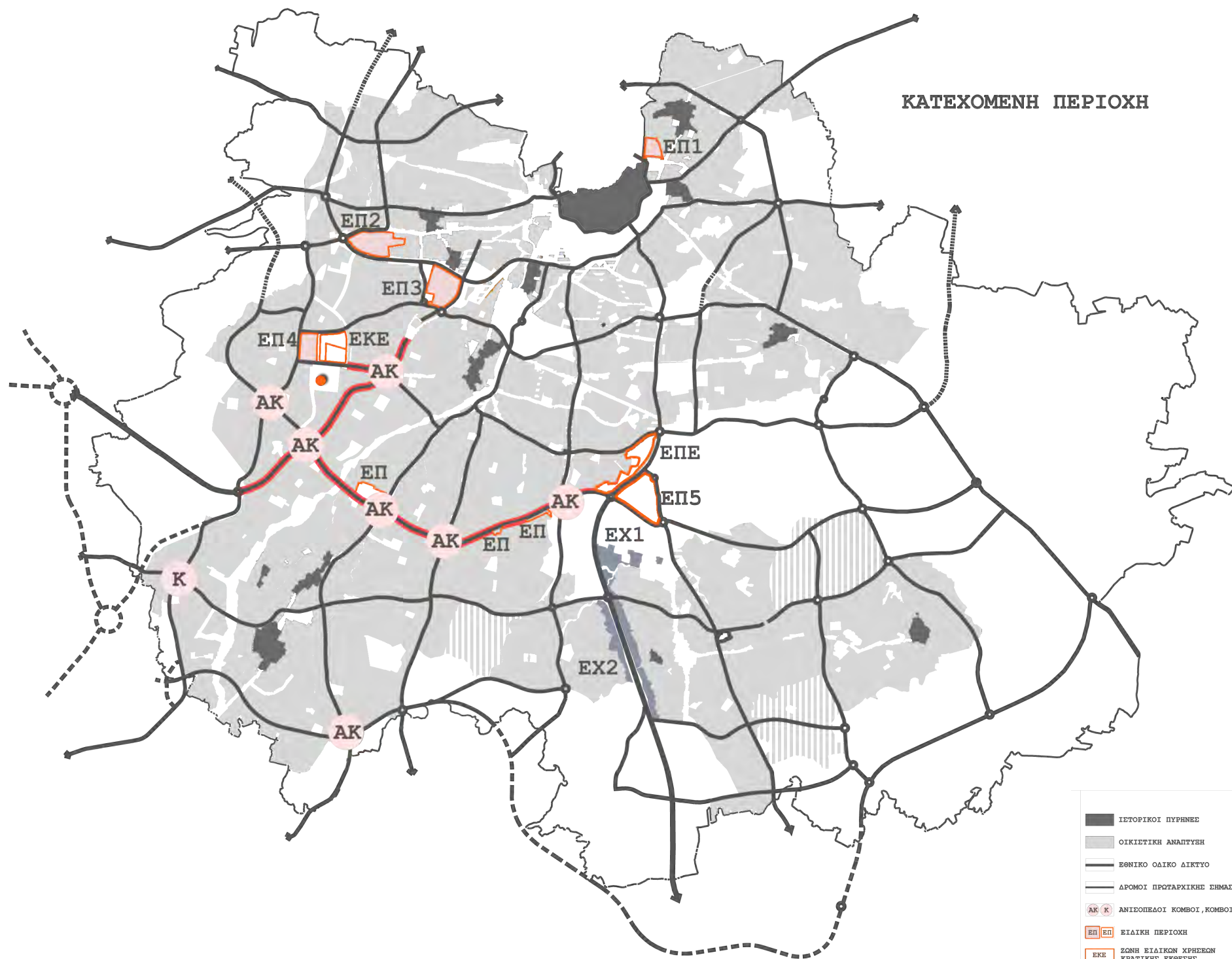

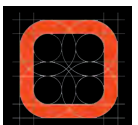
· «Μακάρειο» Αθλητικό Κέντρο

ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

- ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΠΥΡΗΝΕΣ
- ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
- ΕΘΝΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΔΡΟΜΟΙ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ
- ΑΚ
- Κ
- ΑΝΙΣΟΠΕΔΟΙ ΚΟΜΒΟΙ, ΚΟΜΒΟΙ
- ΕΠ
- ΕΠ
- ΕΚΕ
- ΕΚΕ
- ΕΠΕ
- ΕΚ
- ΕΙΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η ανάπτυξη της πόλης.

Η κεντρικότητα της γεωγραφικής θέσης της πόλης της Λευκωσίας και τα εύφορα εδάφη της Μεσαορίας και του Πεδιαιού υπήρξαν οι σημαντικότεροι παράγοντες ανάπτυξης της πόλης.

Η ανάπτυξη άρχισε εντός της περιορισμένης περιοχής που όριζαν τα Ενετικά τείχη, με διάμετρο 1,6 χιλιομέτρων, και επεκτάθηκε εκτός των τειχών μετά τον 19ο αιώνα.

Κατά την Αγγλοκρατία (1878-1960) η πόλη άρχισε να απλώνεται πέραν από τα τείχη. Οι Βρετανοί πρώτοι έκτισαν τα διοικητικά κτίρια εκτός των τειχών αλλά έκτοτε οικιστικές περιοχές αναπτύχθηκαν έξω από τα τείχη και ενώθηκαν με τα γύρω χωριά με αποτέλεσμα να αλλάξει ο οικιστικός ιστός της πόλης.

Μια σειρά από ανοίγματα στα τείχη πρόσφεραν άμεση πρόσβαση στις περιοχές εκτός των τειχών, η σημασία των οποίων αυξανόταν σημαντικά. Το πρώτο άνοιγμα έγινε το 1879 στην Πύλη Πάφου. Το πιο ξακουσμένο άνοιγμα με μια ξύλινη γέφυρα στο τέρμα της οδού Λήδρας, το άνοιγμα Λεμεσού ή Χατζησάββα, που τώρα ονομάζεται Πλατεία Ελευθερίας, ένωσε την πόλη με τα κυβερνητικά γραφεία το 1882. Τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου, τα δημοτικά όρια επεκτάθηκαν σε «κύκλο ακτίνας 500 υάρδων γύρω από τους προμαχώνες που προ εξείχαν από τα τείχη». Το 1931 δημιουργήθηκε ένα ακόμα άνοιγμα στην Πύλη της Κερύνειας, αφού ένα από τα πρώτα λεωφορεία της Λευκωσίας ήταν πολύ ψηλό για να περάσει από την υπάρχουσα πύλη. Πολλά άλλα ανοίγματα ακολούθησαν.

Κατά την ευημερούσα δεκαετία του 1920 κτίστηκαν πολλές όμορφες επαύλεις στους κύριους δρόμους εκτός της παλιάς πόλης κοντά στις κατοικίες των αποικιοκρατών που ήταν ήδη στην περιοχή. Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο τα χωριά γύρω από τη Λευκωσία άρχισαν να επεκτείνονται και μέχρι το 1958 συνενώθηκαν με το κέντρο της πόλης. Μόνο ο Στρόβολος και η Αγλαντζιά διατήρησαν χωριστό καθεστώς, κυρίως γιατί μεταξύ της Λευκωσίας και αυτών των δύο χωριών υπήρχε μεγάλη έκταση κυβερνητικής γης η οποία τα χώριζε.

Η πόλη γνώρισε σημαντικές πληθυσμιακές μεταβολές, ιδιαίτερα μετά την τουρκική εισβολή του 1974, με την αύξηση του συνολικού πληθυσμού της περιοχής του Τοπικού Σχεδίου

κατά 40% (180.000 πρόσφυγες) περίπου μεταξύ των ετών 1973 και 1976. Κατά την πρώτη επίσημη απογραφή πληθυσμού του 1881, η Λευκωσία είχε πληθυσμό 11.536 άτομα.

Από το 1974, ο κυπριακός λαός βιώνει το δράμα μιας πατρίδας διχοτομημένης, με την Πράσινη Γραμμή να τέμνει στα δυο την καρδιά της πρωτεύουσας Λευκωσίας συνθλίβοντας τα όνειρα των κατοίκων της. Η συσσώρευση προβλημάτων που προκάλεσε στη δομή της πόλης ο βίαιος διαχωρισμός της και η ξεχωριστή πορεία ανάπτυξης των δύο μερών για χρόνια, οδηγούσε στον αποκλεισμό μιας μελλοντικής ενιαίας ανάπτυξης της Λευκωσίας.

1932

1945

1958

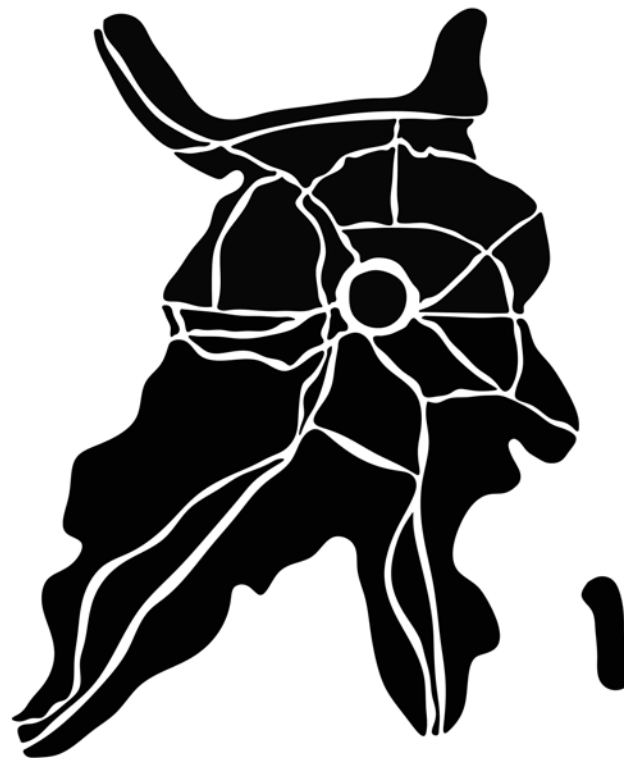
1968

1980

2000

Πολεοδομική ανάπτυξη Λευκωσίας
(τμήμα Πολεοδομίας)

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:25000

Η αστική διάχυση (urban sprawl), ως φαινόμενο που κυριαρχεί στις μητροπολιτικές περιοχές υπό συνθήκες παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, σε συνδυασμό με την τριτογενοποίηση και τις τάσεις συγκέντρωσης στα μητροπολιτικά κέντρα λόγω της κυριαρχίας του τομέα των υπηρεσιών, μεταφράζεται τόσο σε φαινόμενα προαστιοποίησης, αστικοποίησης δηλαδή της περιαστικής υπαίθρου, όσο και σε φαινόμενα περιαστικοποίησης των τριτογενών δραστηριοτήτων και ανάπτυξης συστημάτων υποδομής και δικτύων μεταφορών στην περιφέρεια της πόλης, με αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων κεντρικότητων, εκτός παραδοσιακού κέντρου και «υποκατάστατων» του κέντρου στην περιφέρεια της πόλης.

Στην πόλη της Λευκωσίας παρατηρούνται τάσεις διασποράς της αστικής ανάπτυξης και εξάπλωσης σε αντίθεση με τα πρότυπα της αειφόρου και συμπαγούς πόλης, οι οποίες, μεταξύ άλλων υποβαθμίζουν την ποιότητα του περιβάλλοντος. Η χωρική διάσπαση των λειτουργιών, δημιουργεί πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η πόλη, που μπορούν να απαλυνθούν αν αποκατασταθεί η ισορροπία που εγγυάτο η συνύπαρξη πολλών τρόπων μεταφοράς. (πεζοπορία, ποδηλασία, μαζική συγκοινωνία, κ.ο.κ)

Κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Η ανάπτυξη της Λευκωσίας πριν την ευρεία εξάπλωση του επιβατικού αυτοκινήτου δυσχεραίνει σήμερα την ολοκλήρωση και κατάλληλη χρήση ενός βέλτιστου δικτύου συγκοινωνιών. Το οδικό δίκτυο της πόλης μελετήθηκε και κατασκευάστηκε χωρίς την κατάλληλη μορφή και ιεράρχηση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα σήμερα οι αποστάσεις και τα πλάτη των οδικών αρτηριών να κρίνονται ακατάλληλα για την εξυπηρέτηση ενός μεγάλου αριθμού επιβατικών αυτοκινήτων. Η πολιτική της αντιμετώπισης της αύξησης της ζήτησης και των παραπάνω προβλημάτων με την κατασκευή νέων οδών και άλλων συγκοινωνιακών έργων, πέρα από την απαιτούμενη σημαντική χρηματοδότηση, δημιουργεί ανεπιθύμητες επιπτώσεις στο περιβάλλον. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η αύξηση της προσφοράς με την κατασκευή νέων οδών συμβάλλει στην ταχύτερη αύξηση της κυκλοφορίας με συνέπεια την δημιουργία ενός φαύλου κύκλου.

Σήμερα γίνεται διεθνώς μια έντονη προσπάθεια Διαχείρισης της Κυκλοφορίας (Traffic Management) με σκοπό -ιδιαίτερα στις αστικές περιοχές- την μείωση στην κατασκευή νέων οδικών αρτηριών και άλλων συγκοινωνιακών έργων. Οι θεμελιώδεις έννοιες αυτής της πολιτικής στις σύγχρονες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, πέραν της ανακατανομής της κυκλοφορίας στον χώρο και τον χρόνο, περιλαμβάνουν την **ανακατανομή της κυκλοφορίας στα μέσα μεταφοράς**. Με βάση αυτή την λογική, ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Μεταφορών προωθεί την προνομιακή μεταχείριση και την συνεχή βελτίωση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, ως επίσης και την προαγωγή των μετακινήσεων με ανθρώπινη ενέργεια, δηλαδή των μετακινήσεων με ποδήλατο και την πεζή μετακίνηση.

Τα Μέσα Μαζικών Μεταφορών παρουσιάζουν το βασικό πλεονέκτημα της μεγάλης χωρητικότητας, άρα του μικρού απαιτούμενου χώρου ανά μεταφερόμενο επιβάτη για την ανάπτυξη των δικτύων τους και των τερματικών εγκαταστάσεων. Επιπλέον παρουσιάζουν την μικρότερη κατανάλωση ενέργειας ανά μεταφερόμενο επιβάτη προκαλώντας έτσι περιορισμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Παράλληλα, οι μετακινήσεις με ανθρώπινη ενέργεια (ποδήλατο, πεζή) -γνωστές και ως πράσινες ή ήπιες μεταφορές- αποτελούν τον πιο φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο μετακίνησης για μικρές αποστάσεις. Η επιλογή του

κατάλληλου μέσου ή συνδυασμού δύο ή περισσότερων μέσων είναι δυνατόν να προσφέρει τις βέλτιστες συνθήκες μετακίνησης και μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας και των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Μακροπρόθεσμος στόχος ανάπτυξης ενός συστήματος μεταφορών είναι η συγχώνευση όλων των συνισταμένων των αστικών μεταφορών σε ένα ενιαίο, συντονισμένο, βέλτιστο πρόγραμμα λειτουργιών, που να εξασφαλίζει αστική κινητικότητα με ένα φάσμα επιλογών για καλύτερη εξυπηρέτηση των μετακινήσεων προσώπων και αγαθών, με ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Στην επίτευξη του στόχου αυτού σημαντικό ρόλο παίζει ο κατάλληλος συνδυασμός του συστήματος μεταφορών με άλλους παράγοντες, όπως οι χρήσεις γης, οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, ως επίσης και το φυσικό περιβάλλον.

Ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός της Διαχείρισης της Κυκλοφορίας, για να είναι αποτελεσματικός, οφείλει να αξιοποιήσει την ευρωπαϊκή εμπειρία, κάτι που οι μεγάλοι Δήμοι της Λευκωσίας φαίνεται προς το παρόν να αγνοούν. Στα πλαίσια ενός ορθολογικού σχεδιασμού με βάθος χρόνου, οι Δήμοι της Πρωτεύουσας οφείλουν να υιοθετήσουν πολιτικές προνομιακής μεταχείρισης των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

Η λογική «στο περίπτερο της γειτονιάς μου με το αμάξι» έχει εμπεδωθεί για τα καλά στην κυπριακή κοινωνία και το κυκλοφοριακό πρόβλημα της πρωτεύουσας δεν αποτελεί παρά μόνο μια προέκταση αυτού του *modus vivendi*. Η ευρωπαϊκή εμπειρία έχει αποδείξει ότι τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς αποτελούν σήμερα την ενδεδειγμένη λύση στις μετακινήσεις των πολιτών εντός των πόλεων. Η ανάπτυξή τους αποτελεί μονόδρομο και για την πρωτεύουσα.

Ο δήμος Έγκωμης και η ευρύτερη πόλη της Λευκωσίας αντιμετωπίζουν αναμφίβολα προβλήματα έλλειψης χώρων στάθμευσης. Ο αριθμός των αυτοκινήτων είναι δυσανάλογα μεγαλύτερος από τους διαθέσιμους χώρους στάθμευσης. Αρκεί κάποιος να αναγνωρίσει ότι στο 97% της ζωής ενός αυτοκινήτου, αυτό είναι κάπου σταθμευμένο. Θα πρέπει λοιπόν να χαραχθεί άμεσα μια πολιτική προς την κατεύθυνση βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης επίλυσης αυτού του προβλήματος που θα επιτρέψει στην πόλη να είναι ζωντανή.

Το πρόβλημα στάθμευσης είναι ιδιαίτερα αισθητό εντός των αστικών εμπορικών κέντρων, κατά μήκος αξόνων εμπορικής δραστηριότητας αλλά και σε οικιστικές ζώνες που γειτνιάζουν με εμπορικές περιοχές και θα μπορούσε να επικεντρωθεί στην ανεξέλεγκτη στάθμευση σε μη καθορισμένους χώρους λόγω μειωμένης προσφοράς στάθμευσης.

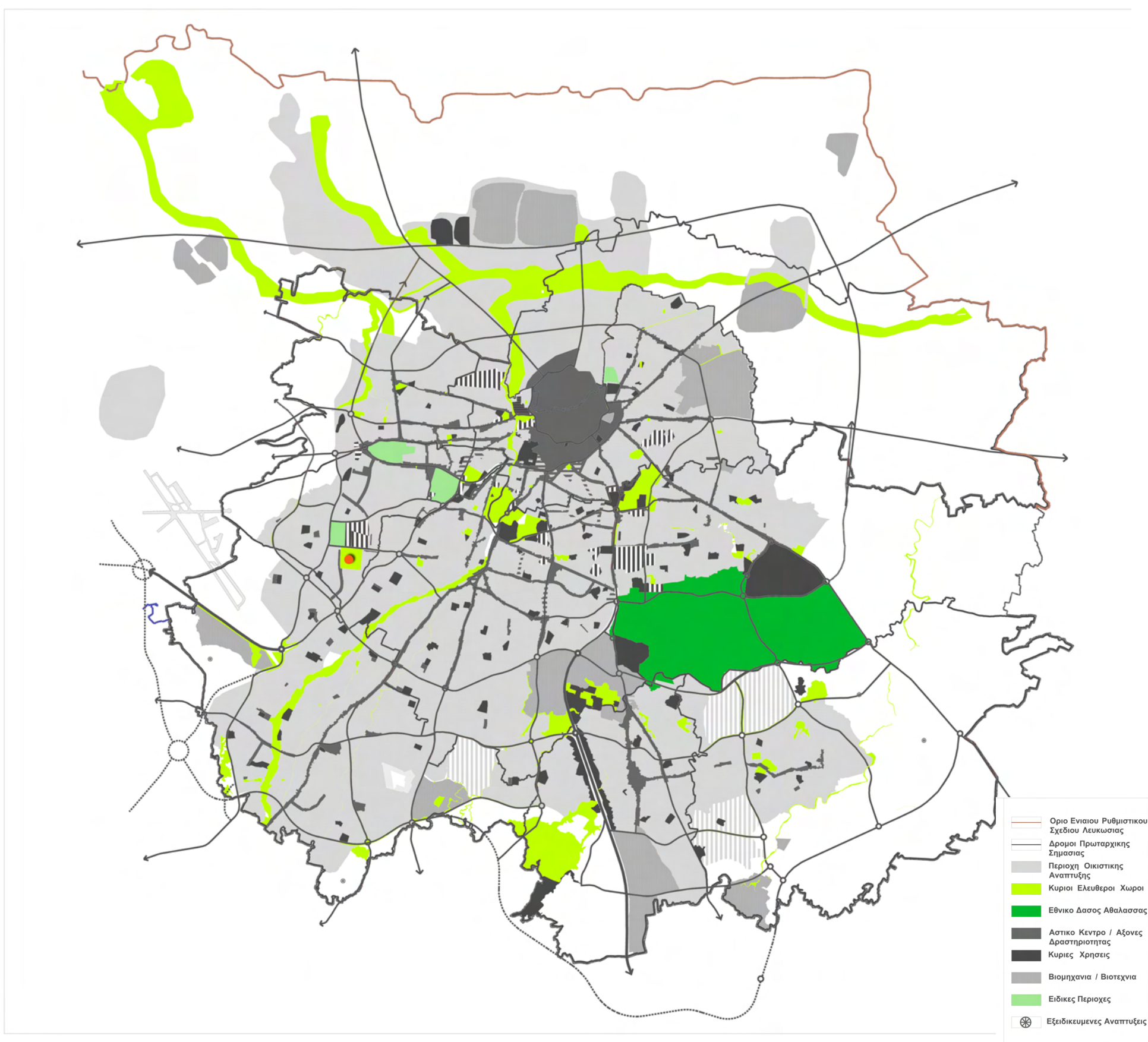
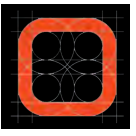
Οι επιπτώσεις του προβλήματος στην κυκλοφορία, στην οδική ασφάλεια, στο περιβάλλον, στη λειτουργικότητα και κατ' επέκταση στην οικονομία των αστικών κέντρων είναι σημαντικές και ιδιαίτερα επιζήμιες στην βιωσιμότητα της πόλης. Μερικές από τις σημαντικές επιπτώσεις – επακόλουθα της ανεξέλεγκτης στάθμευσης σχετίζονται με:

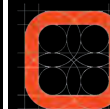
- Τη σοβαρή μείωση της κυκλοφοριακής ικανότητας του οδικού δικτύου από την κατάληψη ζωτικού οδικού χώρου και της πρόσθετης διακίνησης που σχετίζεται με την στάθμευση.
- Τη δημιουργία συνθηκών όχλησης και κατ' επέκταση υποβάθμισης της ποιότητας ζωής σε γειτονιές – περιοχές κατοικίας, ως επακόλουθο της ανεξέλεγκτης στάθμευσης οχημάτων σε τοπικούς – συνοικιακούς δρόμους αλλά και της διαμπερούς κυκλοφορίας που προκαλείται από τη μειωμένη ικανότητα του κύριου – δευτερευόντως οδικού δικτύου.
- Την επιδείνωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και την γενικότερη αύξηση του μήκους των διαδρομών, ως αποτέλεσμα του αυξημένου επιπέδου διακίνησης για εξεύρεση χώρου στάθμευσης.

- Τη σοβαρή μείωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας, ιδιαίτερα σε συμβολές, ως αποτέλεσμα της μειωμένης ορατότητας των διερχόμενων οχημάτων από τον δευτερεύοντα στον κύριο δρόμο.
- Την κάλυψη ζωτικού δημόσιου χώρου διακίνησης πεζών και ποδηλάτων, με αποτέλεσμα να αποθαρρύνεται η χρήση εναλλακτικών μέσων μεταφοράς.
- Στη δυσκολία διακίνησης του λεωφορείου και εφαρμογής μέτρων προώθησης του και απόδοσης προτεραιότητας στα μέσα μαζικής μεταφοράς (πχ. Λεωφορειολωρίδων)

Το πρόβλημα της στάθμευσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το ευρύτερο κυκλοφοριακό πρόβλημα της πόλης. Έμνα πρόβλημα υπαρκτό, για το οποίο όμως λείπει η πολιτική βούληση για την αντιμετώπισή του. Κράτος και τοπικές αρχές σε συνεννόηση και με τις ίδιες τις κοινωνίες, καλούνται να αντιμετωπίσουν αυτό το πολυσύνθετο και δυστυχώς ξεχασμένο πρόβλημα, έτσι ώστε η εξασφάλιση χώρων στάθμευσης και η «στροφή» προς μια νέα τάση και τρόπο ζωής να προσδίδει στα εξής:

- Απελευθέρωση χώρων που ανήκουν στους πεζούς.
- Καλύτερη κυκλοφορία των οχημάτων στους δρόμους τόσο για τις δημόσιες συγκοινωνίες όσο και τους ποδηλάτες και μοτοποδηλάτες.
- Μείωση στα αυτοκινητιστικά δυστυχήματα κατά 40 – 60 %.
- Λιγότερη αναζήτηση χώρου στάθμευσης και κατ' επέκταση λιγότερη ατμοσφαιρική ρύπανση

Αυτό που παρατηρείται ιδιαίτερα στους πυκνοκατοικημένους πυρήνες και σε αρκετές άλλες κεντρικές περιοχές είναι η έλλειψη ανοιχτών διαμορφωμένων, τοπιοτεχνημένων και άλλων ιεραρχημένων ελεύθερων δημόσιων χώρων ή χώρων πρασίνου, καθώς και προβλήματα συντήρησης και διαχείρισης των υφιστάμενων, που συντελούν στην υποβάθμιση των ανέσεων ζωής, εργασίας και αναψυχής του τοπικού πληθυσμού και των επισκεπτών.

Η έννοια πράσινο σύμφωνα με έναν ορισμό από διεθνείς συναντήσεις σχετικών επιστημόνων αναφέρεται στον ελεύθερο χώρο ανεξάρτητα από το εμβαδόν του, δομημένο με κριτήρια οικολογικά, λειτουργικά και αισθητικά από τεχνητά και κυρίως φυσικά υλικά (χώμα, φυτά, βράχια, ξύλο, νερό, χρώματα) συνδεδεμένα αρμονικά μεταξύ τους.

Το πράσινο εξασφαλίζει καταφυγή και αναψυχή των πολιτών συμβάλλοντας στην ενίσχυση των αισθητικών αξιών και τη σταθεροποίηση του αστικού οικοσυστήματος. Συγκεκριμένα, το πράσινο είναι το στοιχείο που αλλάζει την εικόνα μιας πόλης και τη διάθεση των κατοίκων. Είναι αναπόσπαστο κομμάτι της δομής της πόλης. Είναι η ίδια η ζωή.

Δρα σαν καταλύτης της ρύπανσης (αισθητική υποβάθμιση, θόρυβος, σκόνη κ.λπ.) και του άγχους και να λειτουργούν σαν χώροι αναψυχής των κατοίκων κάθε ηλικίας.

Στη Λευκωσία έχουν θυσιαστεί αβασάνιστα χώροι πρασίνου με αποτέλεσμα να αναλογούν μόλις 1,4 τ.μ. πρασίνου ανά κάτοικο, όταν η ελάχιστη αποδεκτή αναλογία είναι 8 τ.μ. / κάτοικο και όταν οι περισσότερες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες παρουσιάζουν δείκτες ψηλότερους των 10 τ.μ. Στη Λευκωσία υπάρχουν σήμερα χώροι πρασίνου συνολικής έκτασης 70.000 τ.μ. που αντιστοιχούν μόλις στο 13% των αναγκαίων χώρων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Σημαντικά προβλήματα διαπιστώνονται και όσον αφορά την αναγκαία φροντίδα και αποτελεσματική συντήρηση και διαχείριση των ήδη περιορισμένων χώρων πρασίνου που υπάρχουν σήμερα.

Μας λείπουν πάρκα που προωθούν την ικανοποίηση όλων των αισθήσεων (ξαπλώνω κάτω από τα δέντρα, αφήνομαι στον ήλιο, μυρίζω το χώμα και τα λουλούδια, ονειρεύομαι, ακούω τα πουλιά, ηρεμώ κ.λπ.). Λείπει η υψηλή αρχιτεκτονική ποιότητα στο σχεδιασμό των αστικών πάρκων τόσο όσον αφορά την κλίμακα και την οργανική διαμόρφωσή τους όσο και στην ευφάνταστη και προσαρμοσμένη στα κλιματικά και άλλα δεδομένα επιλογής της

φύτευσης, των υλικών, του φωτισμού και γενικά του εξοπλισμού της.

Η υιοθέτηση τέτοιων χώρων και η συντήρησή τους από ομάδες πολιτών (π.χ. κατοίκους μιας γειτονιάς, συνταξιούχους κ.λπ.) σε συνεργασία με τις επιτροπές περιβάλλοντος των Δήμων θα ήταν μία λύση που θα πρόσφερε και μια δημιουργική απασχόληση και στην κοινωνική συνοχή και στήριξη της έννοιας της «γειτονιάς».

Οι πόλεις μπορούν να θεωρηθούν ως «οικοσυστήματα», και ως τέτοια να τυγχάνουν διαχείρισης. Έχουν ανοικτό και δυναμικό μεταβολισμό, ο οποίος καταναλώνει, μεταμορφώνει και απελευθερώνει ενέργεια και φυσικούς πόρους, αναπτύσσεται και προσαρμόζεται στις αλλαγές, και αλληλοεπιδρά με ανθρώπους και άλλα φυσικά οικοσυστήματα.

Οι Ευρωπαϊκές πόλεις και οι κάτοικοι τους έχουν να αντιμετωπίσουν πολλές προκλήσεις στο μέλλον, αφού παρουσιάζονται ιδιαίτερα ευάλωτες σε επιπτώσεις λόγω κλιματικών αλλαγών όπως καύσωνες, ξηρασία, πλημμύρες και σχετικά προβλήματα δημόσιας υγείας, και θα χρειαστούν να αντιμετωπίσουν ψηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους, προβλήματα ατμοσφαιρικής ποιότητας, ψηλών επιπέδων θορύβου και μείωση διαθεσιμότητας χώρων πρασίνου.

Σε μια εποχή που στη δική μας κοινωνία αλλά και ευρύτερα στον Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο ορίζοντα παρατηρείται μια πρωτοφανής οικονομική κρίση καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε και την οικολογική κρίση. Εν μέσω αυτής της οικονομικής κρίσης το κράτος και οι τοπικές κοινωνίες αλλά και ο ιδιωτικός τομέας θα πρέπει να επενδύσουν στον τομέα της ανάπτυξης της παραγωγής ενέργειας με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον. Η Κύπρος με την ηλιοφάνεια που διαθέτει μπορεί και πρέπει να προχωρήσει προγραμματισμένα σε δημιουργία μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που θα έχουν σαν καύσιμο ύλη τον ήλιο και μόνον.

Σήμερα υπάρχει η τεχνογνωσία για να παράγουμε φθηνή και καθαρή - πράσινη Ηλεκτρική ενέργεια. Τα φωτοβολταϊκά, οι ανεμογεννήτριες, η αξιοποίηση των προϊόντων της ανακύκλωσης, όλα αυτά πρέπει να αποτελέσουν την αρχή μιας νέας περιόδου στον τομέα της παραγωγής καθαρής ενέργειας. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση πιο κοντά στον πολίτη από κάθε άλλη αρχή θα πρέπει να δώσει στήριξη σε ενέργειες και πράξεις που θα στοχεύουν στον περιορισμό της μόλυνσης της ατμόσφαιρας.

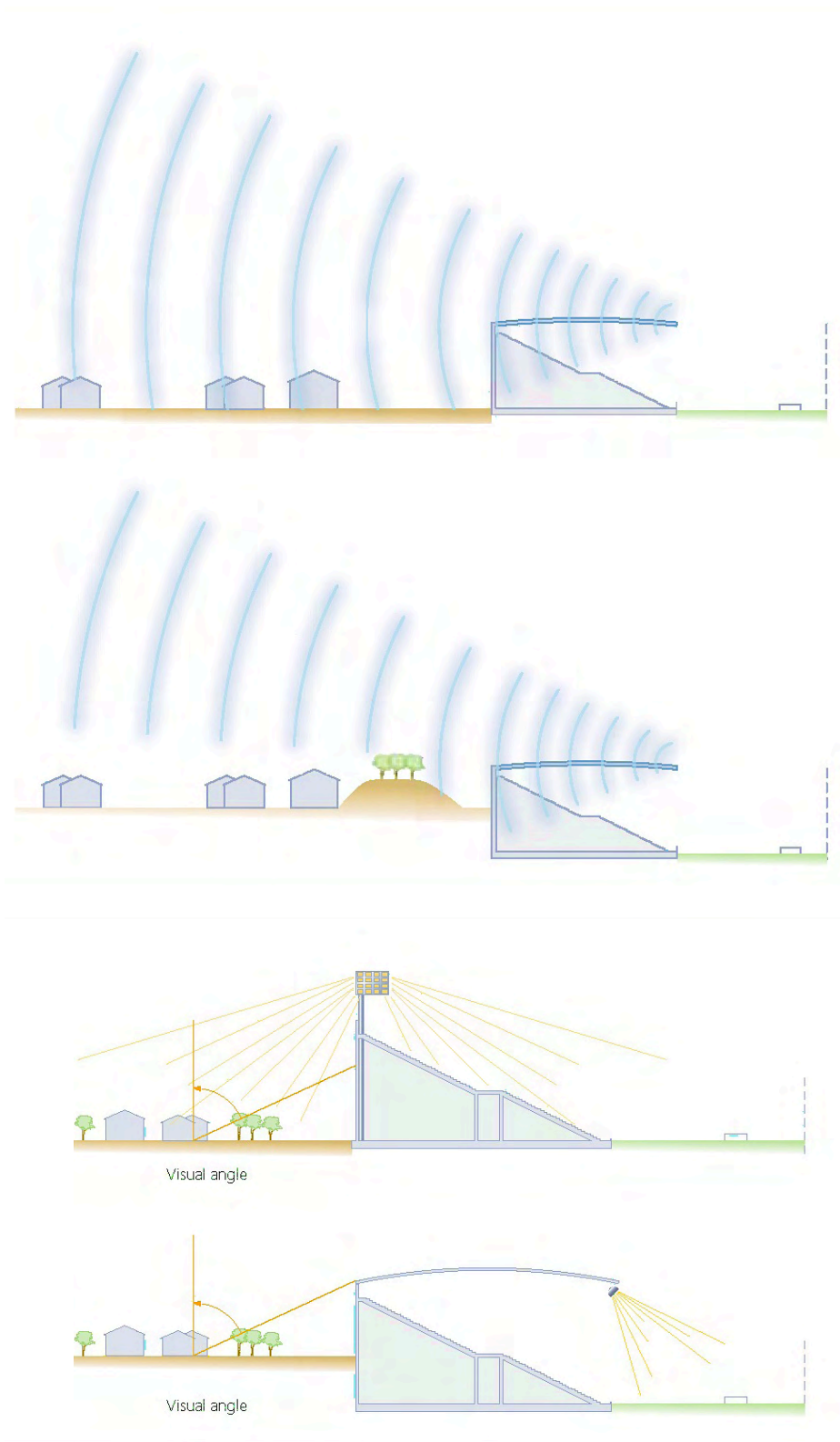
Καθορισμοί για τις αθλητικές διευκολύνσεις από το Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας.

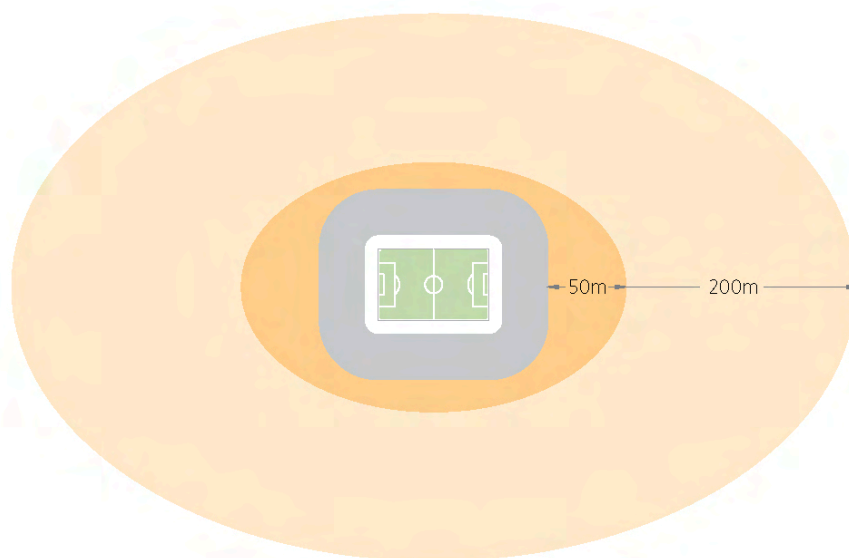
Η Ειδική Στρατηγική ανάπτυξη του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας για τον τομέα των αθλητικών διευκολύνσεων αποσκοπεί στην ουσιαστική αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών σε όλες τις περιοχές του αστικού συγκροτήματος μέσω της παροχής πολλαπλού και διαφορετικού τύπου αθλητικής υποδομής και εγκαταστάσεων. Οι αθλητικές διευκολύνσεις αποτελούν βασικό στοιχείο οργάνωσης όλων των βαθμίδων συγκρότησης του αστικού χώρου (γειτονιά, περιβαλλοντική περιοχή, πόλη).

Η δυνατότητα χωροθέτησης ανοικτών αθλητικών διευκολύνσεων σε περιοχές εντός Ορίου Ανάπτυξης θεωρείται ότι υποβοηθά τη δημιουργία τέτοιων εγκαταστάσεων στις οποίες θα μπορούσε το ευρύ κοινό να αθληθεί. Η εξέλιξη αυτή είναι θετική για τη διατήρηση της καλής υγείας των πολιτών. Επίσης κρίνεται θετικό το γεγονός ότι τίθενται ορισμένες προϋποθέσεις προκειμένου η Πολεοδομική Αρχή να παραχωρήσει άδεια δημιουργία τέτοιων εγκαταστάσεων. Οι προϋποθέσεις αυτές διασφαλίζουν την άνεση των κατοίκων της περιοχής περιορίζοντας πιθανά προβλήματα ηχορύπανσης, έντονου νυχτερινού φωτισμού και αισθητικής του τοπίου.

Οι καθορισμοί των αθλητικών διευκολύνσεων από το τοπικό σχέδιο Λευκωσίας σημειώνουν τα εξής:

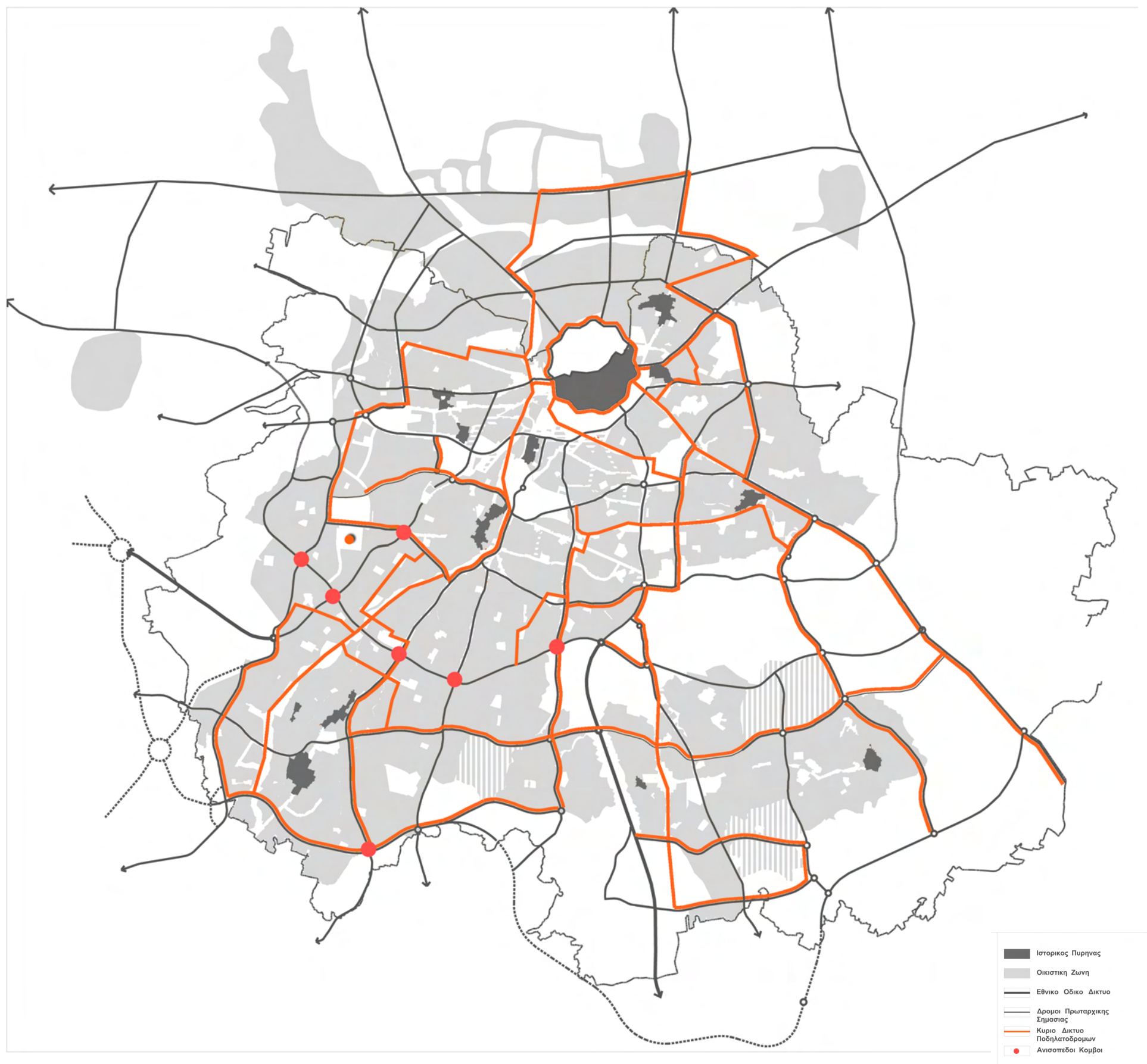
- Η ανάπτυξη θα εντάσσεται σωστά στο περιβάλλον, θα προσαρμόζεται στη φυσιογνωμία και στον χαρακτήρα της περιοχής, δεν θα δημιουργεί δυσμενείς επιπτώσεις στις ανέσεις των κατοίκων, και δεν θα επηρεάζει δυσμενώς τη δημόσια υγεία και τους φυσικούς πόρους.
- Η πρόσβαση στην ανάπτυξη και γενικά η λειτουργία της δεν θα δημιουργεί προβλήματα κυκλοφοριακής ασφάλειας.
- Όπου κρίνεται αναγκαίο θα απαιτείται η ηχομόνωση των αθλητικών εγκαταστάσεων με ηχοπέτασμα, τα οποία θα απέχουν τουλάχιστον 5,00 μ. από τα σύνορα. Ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπου η ανάπτυξη εμπίπτει ή γειτνιάζει με περιοχή όπου η υφιστάμενη χρήση είναι ευαίσθητη στην ηχορύπανση, η Πολεοδομική Αρχή θα διαφυλάσσει

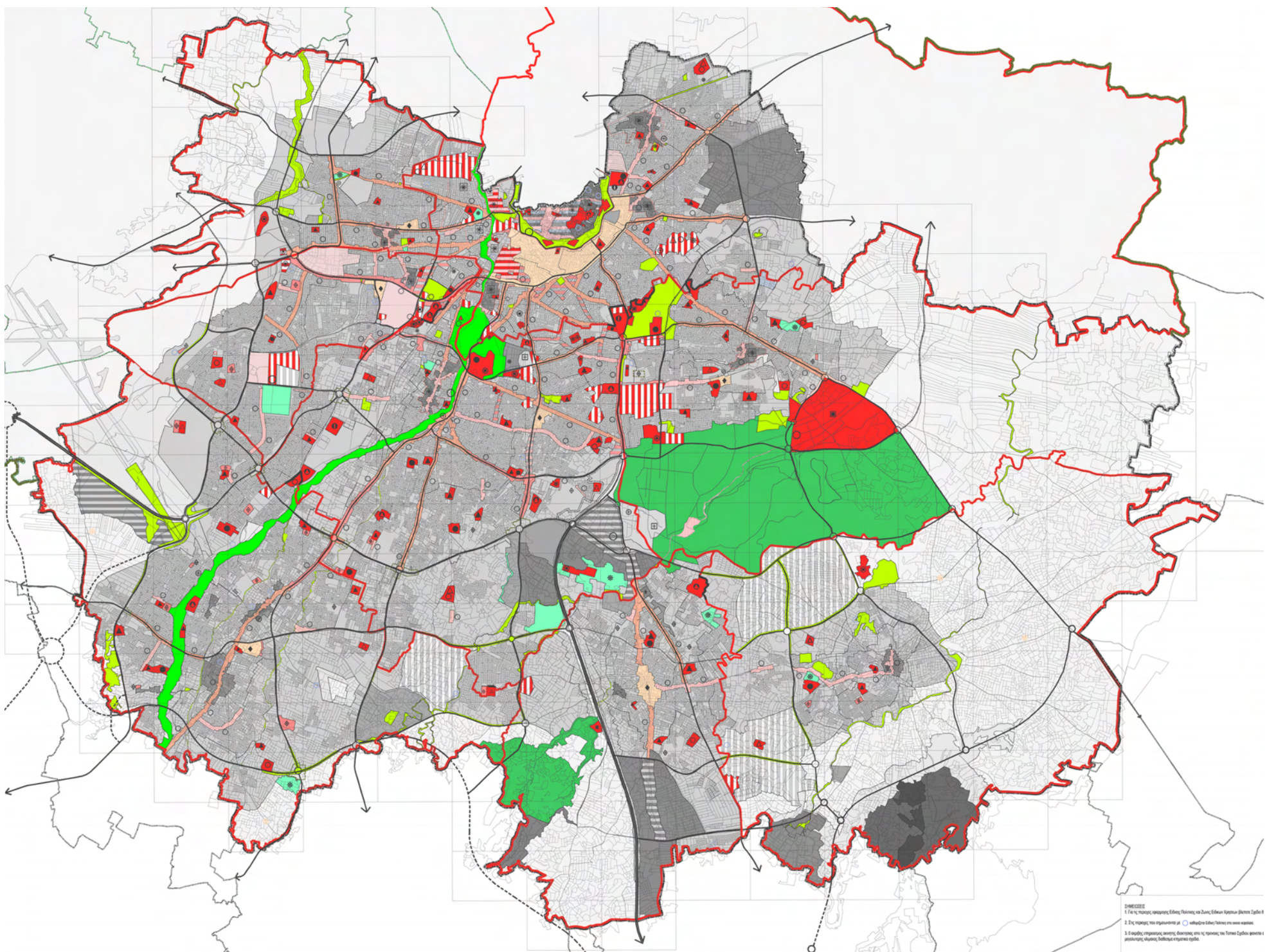
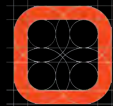

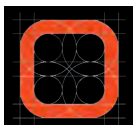

πρώτιστα τις ανέσεις της περιοχής, και θα απαιτεί ειδική ηχομόνωση των κλειστών εγκαταστάσεων της ανάπτυξης.

- Όπου είναι εφικτό θα συνδυάζεται με δημόσιους χώρους πρασίνου ή άλλους ανοικτούς δημόσιους χώρους, καθώς και εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Θα δημιουργούνται υψηλής ποιότητας τοπιοτεχνημένοι χώροι πρασίνου, ιδιαίτερα στην περίμετρο της υπό ανάπτυξη ιδιοκτησίας, όπου το ελάχιστο πλάτος περιμετρικής λωρίδας θα είναι 5,00 μ., και θα φυτεύεται με πυκνό και ψηλό πράσινο.
- Η ανάπτυξη θα ικανοποιεί λειτουργικές ανάγκες της Τοπικής Αρχής μέσα στην οποία θα ενταχθεί και θα είναι υψηλής αισθητικής και ποιοτικής στάθμης.
- Η Πολεοδομική Αρχή θα εξασφαλίζει, όπου είναι εφικτό, απομονωτική λωρίδα πρασίνου μεταξύ του τεμαχίου και του δρόμου πρωταρχικής σημασίας, ώστε ανάλογα με την περίπτωση, η πρόσβαση προς τον αναφερόμενο δρόμο να αποτρέπεται ή να επιτρέπεται από ελεγχόμενες εισόδους/εξόδους.
- Σε περίπτωση όπου οι αθλητικές διευκολύνσεις θα διαθέτουν φωτισμό για νυκτερινή λειτουργία, η Πολεοδομική Αρχή θα εξετάζει το ενδεχόμενο επηρεασμού των ανέσεων της περιοχής, επιτρέποντας τον εν λόγω φωτισμό εφόσον είναι προηγμένης τεχνολογίας και χαμηλής έντασης, ή όταν αυτός αποκρύπτεται λόγω χωροθέτησης και τοπογραφίας της ανάπτυξης.

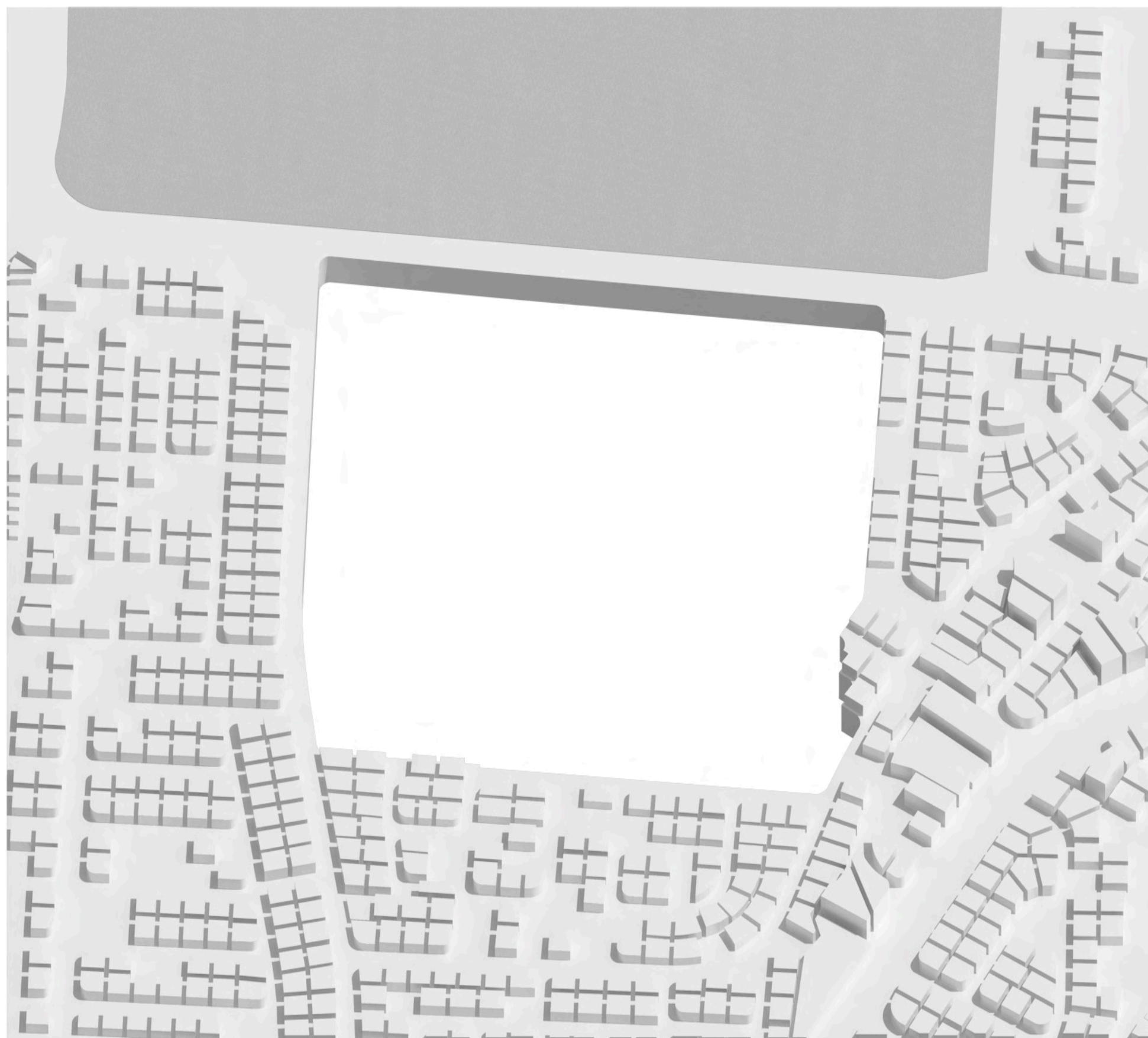
Συνοψίζοντας καταλαβαίνουμε ότι ο ΚΟΑ και το Τοπικό Σχέδιο (Πολοδομία) έχουν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα έλλειψης αθλητικών εγκαταστάσεων, την αναβάθμιση των υφιστάμενων «γερασμένων» εγκαταστάσεων, την έλλειψη χώρων πρασίνου και πάρκινγκ. Ταυτόχρονα πρέπει να περιοριστεί το φαινόμενο της διασποράς της αστικής ανάπτυξης, ώστε να βελτιωθεί ουσιαστικά ο πυρήνας της πόλης και να αναβαθμιστεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων. Άρα, θα πρέπει να αποφευχθεί ο αυστηρός διαχωρισμός σε ζώνες προς όφελος των πολλαπλών χρήσεων του αστικού χώρου και να ευνοηθεί ιδιαίτερα η κατοικία στις περιοχές εντός της πόλης, σε συνδυασμό με χώρους πρασίνου, αθλητισμού και στάθμευσης. Δεν θα πρέπει να παρακάμπτονται τα προβλήματα της πόλης με τη συνεχή επέκταση της περιφέρειάς της, αλλά στόχος είναι να επιλυθούν τα προβλήματα της μέσα στα υπάρχοντα όρια της.

Σήμερα, βασικό γνώρισμα των παλιών συνοικιών της Λευκωσίας και των άλλων ιστορικών πυρήνων των υπόλοιπων Δήμων είναι η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και του αστικού περιβάλλοντος, η οικονομική στασιμότητα και η πληθυσμιακή αποψίλωση. Εγκαταλειμμένες οικοδομές και ουσιώδεις ελλείψεις στην παροχή κοινοτικών και άλλων υπηρεσιών απειλούν τη δυνατότητα λειτουργικής επιβίωσης ευρύτερων αστικών συνόλων, αλλά και τη δυνατότητα συντήρησης αξιόλογων δειγμάτων αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στην περιοχή του Τοπικού Σχεδίου παρατηρούνται προβλήματα που συνδέονται με την έλλειψη και την ανεπαρκή παροχή ανοιχτών δημόσιων οργανωμένων, ιδιαίτερα μεγάλων σε έκταση, διευκολύνσεων άθλησης, σε διάφορες περιοχές του αστικού συγκροτήματος. Υπάρχει επίσης δυσκολία εξεύρεσης γης επαρκούς και ικανοποιητικού μεγέθους για αθλητικές διευκολύνσεις του ιδιωτικού τομέα.

Βασική επιδίωξη είναι η αναβάθμιση του αστικού συγκροτήματος ώστε να καταστεί κατά το εφικτό βιώσιμο στον τομέα του αθλητισμού με δημόσιους χώρους, υποδομές και εγκαταστάσεις ενεργητικής άθλησης και αθλοπαιδιών για όλες τις κοινωνικές ομάδες, περιλαμβανομένου και του μαζικού αθλητισμού.

Η περίπτωση ανάπλασης του Μακαρείου Σταδίου και η δημιουργία πάρκου, διασφαλίζει ένα μεγάλο δημόσιο ανοικτό χώρο από άποψης αριθμού, χωροθέτησης, μεγέθους, και ποιότητας περιβάλλοντος, με κατάλληλες διευκολύνσεις για παθητική και ενεργό ψυχαγωγία/αναψυχή, καθώς και τη διασύνδεση τους με μέσα διακίνησης φιλικά προς το περιβάλλον.

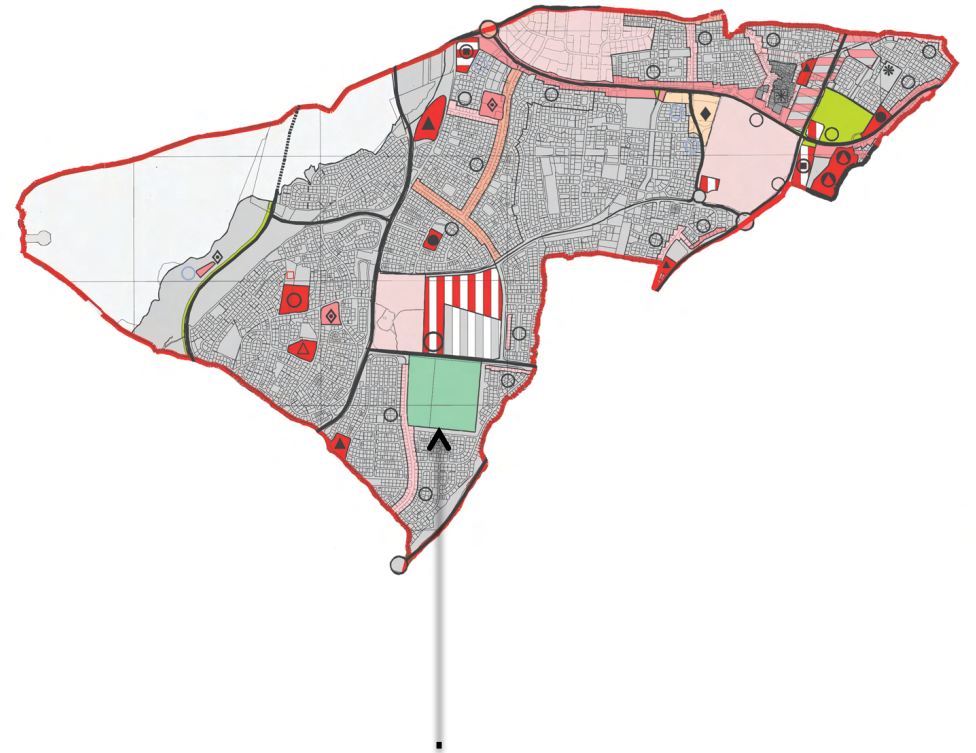

Με γνώμονα τα πιο πάνω αστικά δεδομένα και ζητούμενα της πόλης, γίνεται εύκολα κατανοητό πως, η σχεδιαστική πρόταση θα πρέπει να παρουσιάζει μια συγκροτημένη και οργανωμένη «εικόνα», με κύριο στόχο την δημιουργία μιας λειτουργικής μεθοδολογίας. Ο σχεδιαστικός επαναπροσδιορισμός της ευρύτερης περιοχής του «Μακαρείου» θα πρέπει να φέρει μια νέα αναμορφωτική επίλυση στον χαρακτήρα του, με κεντρικό άξονα την ενίσχυση στη σχέση της έννοιας της «γειτονιάς». Συνεπώς, δημιουργείται η σχεδιαστική απαίτηση επινόησης μιας αυστηρά πειθαρχημένης ροής της πόλης, μέσα από ένα νέο σύστημα επικοινωνίας πάντα στα πλαίσια και προϋποθέσεις που οφείλουν να παρουσιάζουν οι σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις.

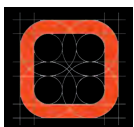
Αστικές χαράξεις (η προέκταση της «γειτονιάς»).

Η περιοχή του δήμου Έγκωμης καταγράφεται και αναγνωρίζεται ως μια αστική περιοχή με κύριο χαρακτηριστικό την ύπαρξη μιας πυκνής δόμησης ιδιόκτητων κατοικιών, περιμετρικά δύο μεγάλων «αστικών κενών» (χώροι Κρατικής Έκθεσης και Μακαρείου Σταδίου). Το εμβαδόν της επιφάνειας που καταλαμβάνει το «Μακαρείο» Αθλητικό Κέντρο, χώρος μελέτης, υπολογίζεται κοντά στις διακόσιες πενήντα χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα.

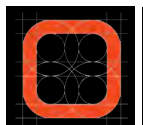
Για την σχεδιαστική διαχείριση του χώρου και την δημιουργία μιας νέας πρότασης αναμορφωτικού χαρακτήρα, θεωρείται ως δεδομένη η μη παρουσία υφιστάμενων λειτουργιών στο χώρο. Κίνηση που στοχεύει στην ανάγνωση και καταγραφή των περιμετρικών αστικών ορίων του χώρου, καθώς και την δημιουργία μιας νέας σχέσης με την έννοια της «γειτονιάς». Κατόπιν αυτού προτείνεται η δημιουργία αστικών «χαράξεων» πάνω στο οικόπεδο, όπου αυτές προκύπτουν από την προέκταση και συνένωση των απέναντι περιμετρικών βασικών οδών. Αυτό έχει ως επακόλουθο να προκύπτει η υποδιαίρεση και η επιμέρους οικοπεδοποίηση του χώρου, δημιουργώντας έτσι έναν «συγγενικό» χαρακτήρα με την γύρο περιοχή.

«Μακάρειο» Αθλητικό Κέντρο

Οι αράξεις στο χώρο ως επίπεδα επικοινωνίας και χρήσης.

Η νέα «εικόνα» που προκύπτει μέσα από την προέκταση των αστικών οδών ως χαράξεις στην επιφάνεια μελέτης, προκαλεί δημιουργικά την ύπαρξη ενός αυστηρού κανόνα χωροθέτησης των πιθανών χρήσεων που θα προκύψουν. Χωροθέτηση που θα πρέπει να προνοεί όλες τις πιθανές απαιτήσεις της αθλητικής ομάδας του ΑΠΟΕΛ και κατ' επέκταση να συντηρεί το αυστηρό πλαίσιο κανονισμών που επιβάλλει η αρμόδια ευρωπαϊκή ομοσπονδία σε ότι αφορά τη χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων.

Το παραγόμενο αποτέλεσμα της υποδιαίρεσης του χώρου δημιουργεί μια πρώτη εικόνα χωροθέτησης και καθορισμού των χρήσεων. Οι πρώτες σκέψεις πάνω σ' αυτό το αποτέλεσμα οδηγούν σε μια νέα αναζήτηση για την σχέση επικοινωνίας που παρατηρείται σε μια αθλητική εγκατάσταση, δηλαδή την ανάγκη καθορισμού ζωνών χρήσης και μετακίνησης.

Γνωρίζοντας και καταγράφοντας, μέσα και από τις απαιτήσεις του τοπικού σχεδίου πολεοδομίας της Λευκωσίας, πως η σχεδιαστική πρόταση θα πρέπει να φέρει, με μια άμεση εμπλοκή στον χώρο, την παρουσία της έννοιας της γειτονιάς δημιουργείται η ανάγκη για μια κατηγοριοποίηση επιπέδων ανά χρήση και δραστηριότητα. Έτσι, βάση και των δεδομένων αυτών, τα επίπεδα που θα πρέπει να δημιουργηθούν χωρίζονται σε τρεις βασικούς άξονες: πρώτον το επίπεδο παρουσίας του αστικού πάρκου, δεύτερον το επίπεδο χρήσης από την «γειτονιά» και τρίτον το επίπεδο των αθλητικών δραστηριοτήτων, όπως αυτές καθορίζονται.

Η νέα επικοινωνία που αναπτύσσεται μέσα στο χώρο μελέτης αποτελεί και τον βασικό κανόνα χρήσης στο χώρο. Συνεπώς, η διαδικασία μελέτης και σχεδιασμού του χώρου του «Μακαρείου» περνά σε μια επίλυση – πρόταση βασιζόμενη σε αυτά τα τρία επίπεδα επικοινωνίας και χρήσης.

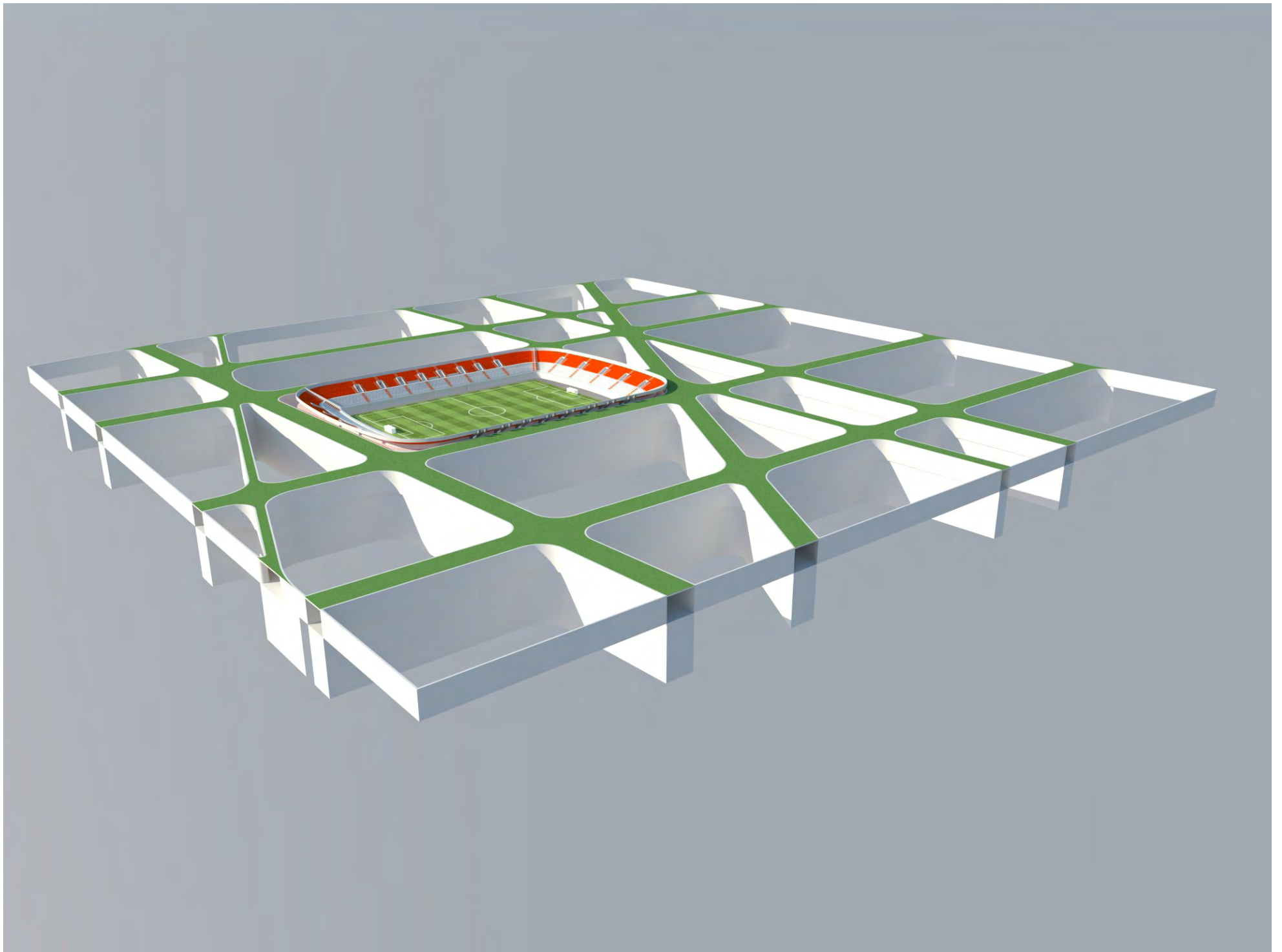
Μέσα από την ογκοπλαστική διαδικασία που δημιουργήθηκε, και είχε ως σκοπό την μελέτη παρατήρηση του χώρου σε μια σχέση χρήσης και επιπέδων, καθόρισε και το πρώτο αποτέλεσμα. Θεωρώντας και ως βάση τον κανονισμό της ΟΥΕΦΑ πως οι απαιτήσεις για ένα ποδοσφαιρικό γήπεδο, που αποτελεί και τον μεγαλύτερο χώρο σε τετραγωνικά κάλυψης, θα πρέπει να αποφεύγει την δημιουργία δυσάρεστων «συνθηκών» με την περιβάλλοντα κατοικημένη περιοχή, το ζητούμενο πλέον ήταν η δημιουργία υπόγειας αθλητικής δραστηριότητας. Κατ' επέκταση αυτού

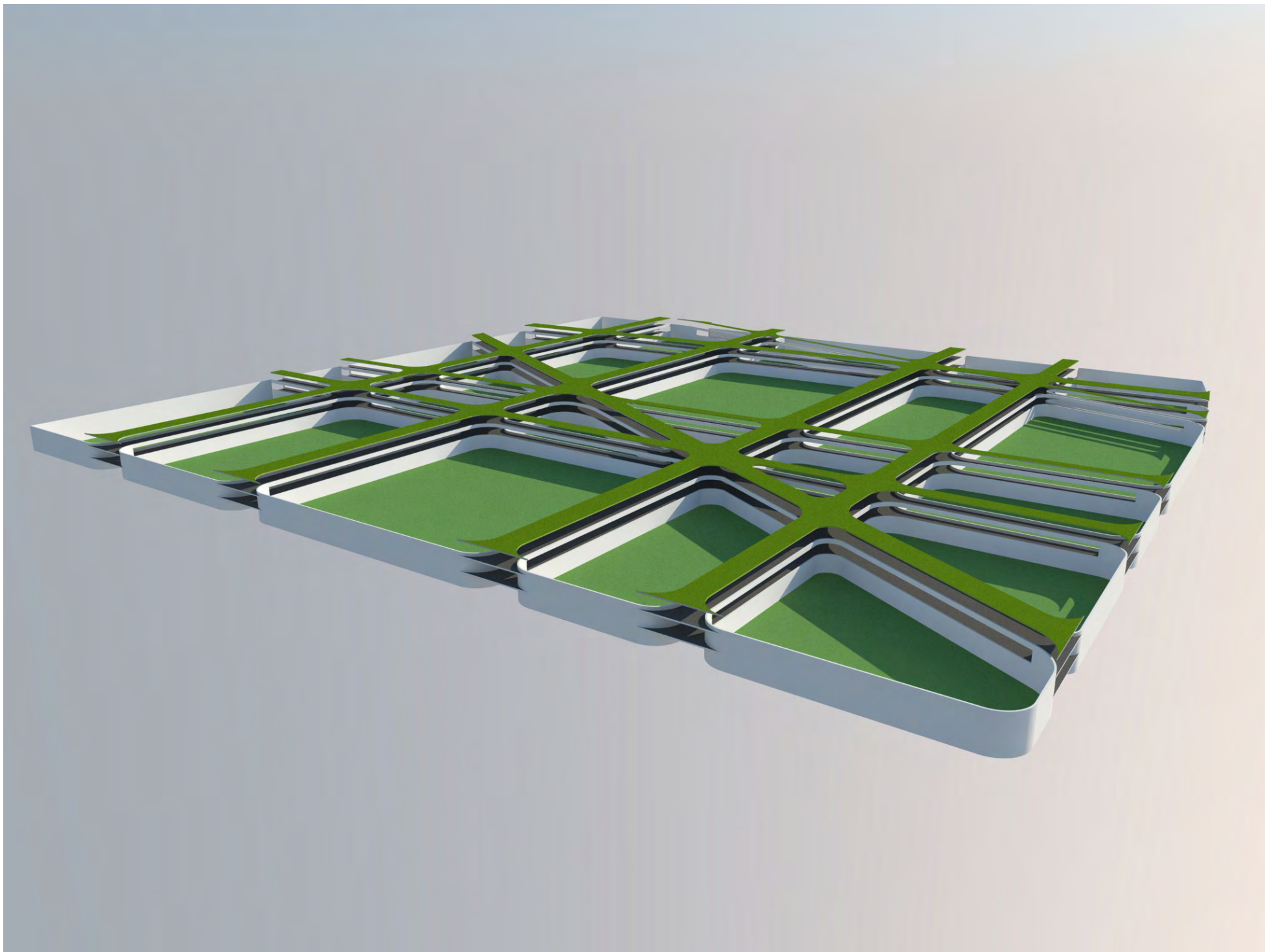
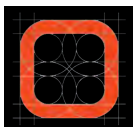
του παράγοντα, η όλη σχεδιαστική διεργασία είχε ως κεντρικό άξονα το νέο ποδοσφαιρικό γήπεδο, και σε συνέχεια την διάγνωση και δημιουργία σχέσεων μεταξύ των τριών επιπέδων ροής. Ένα νέο σύστημα επιπέδων και ραμπών δημιουργήθηκε στο χώρο.

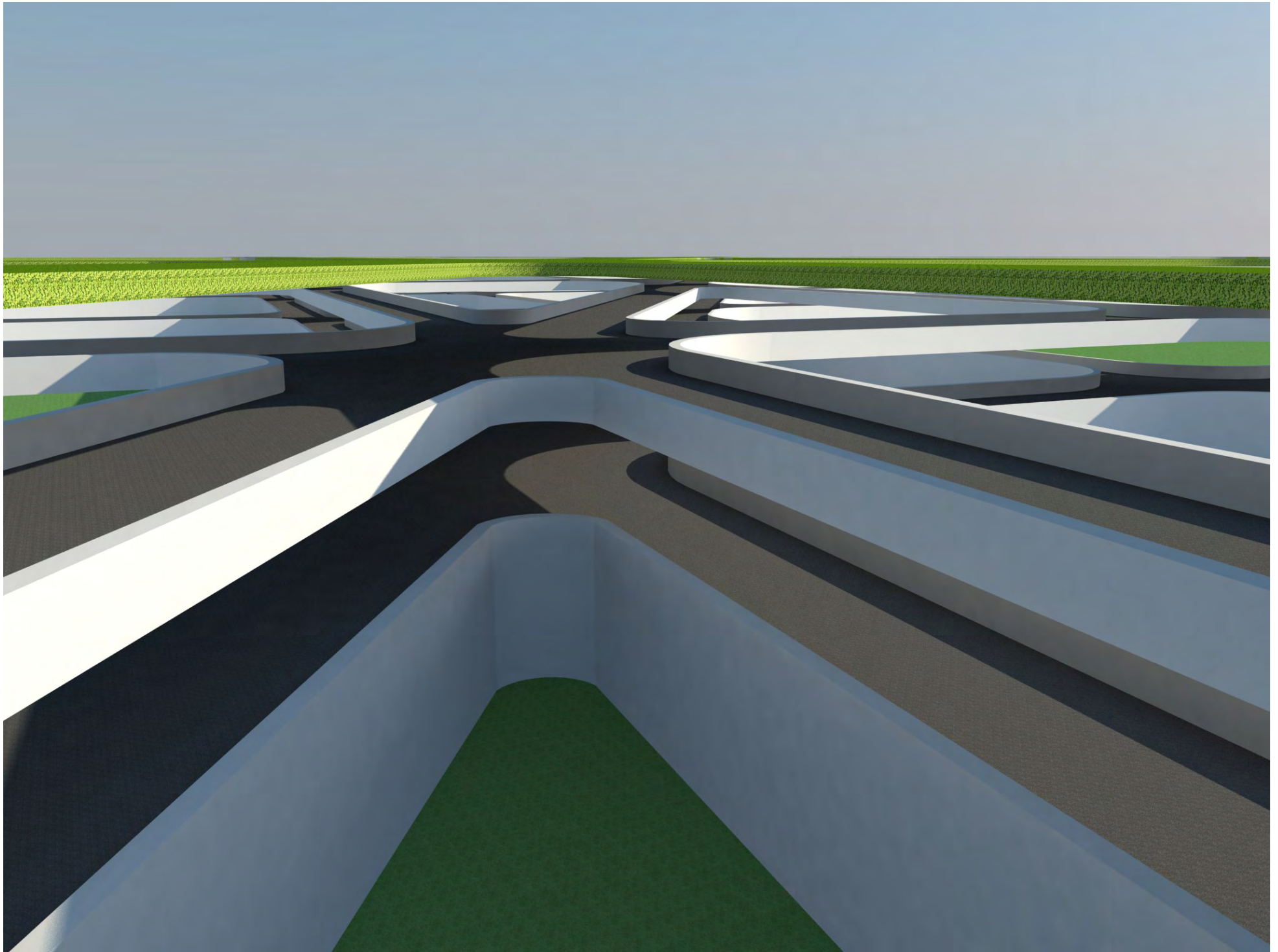

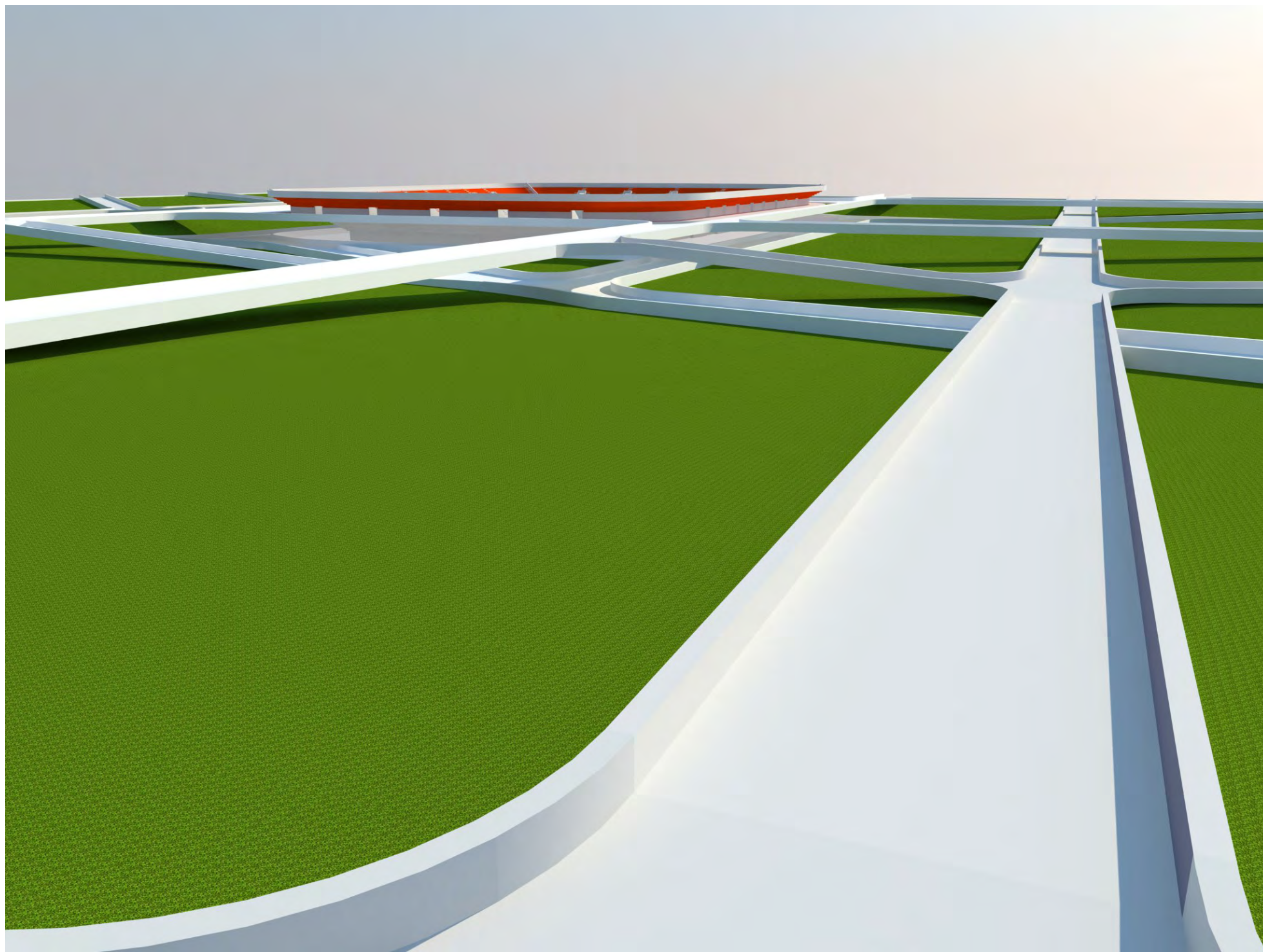
αθληση

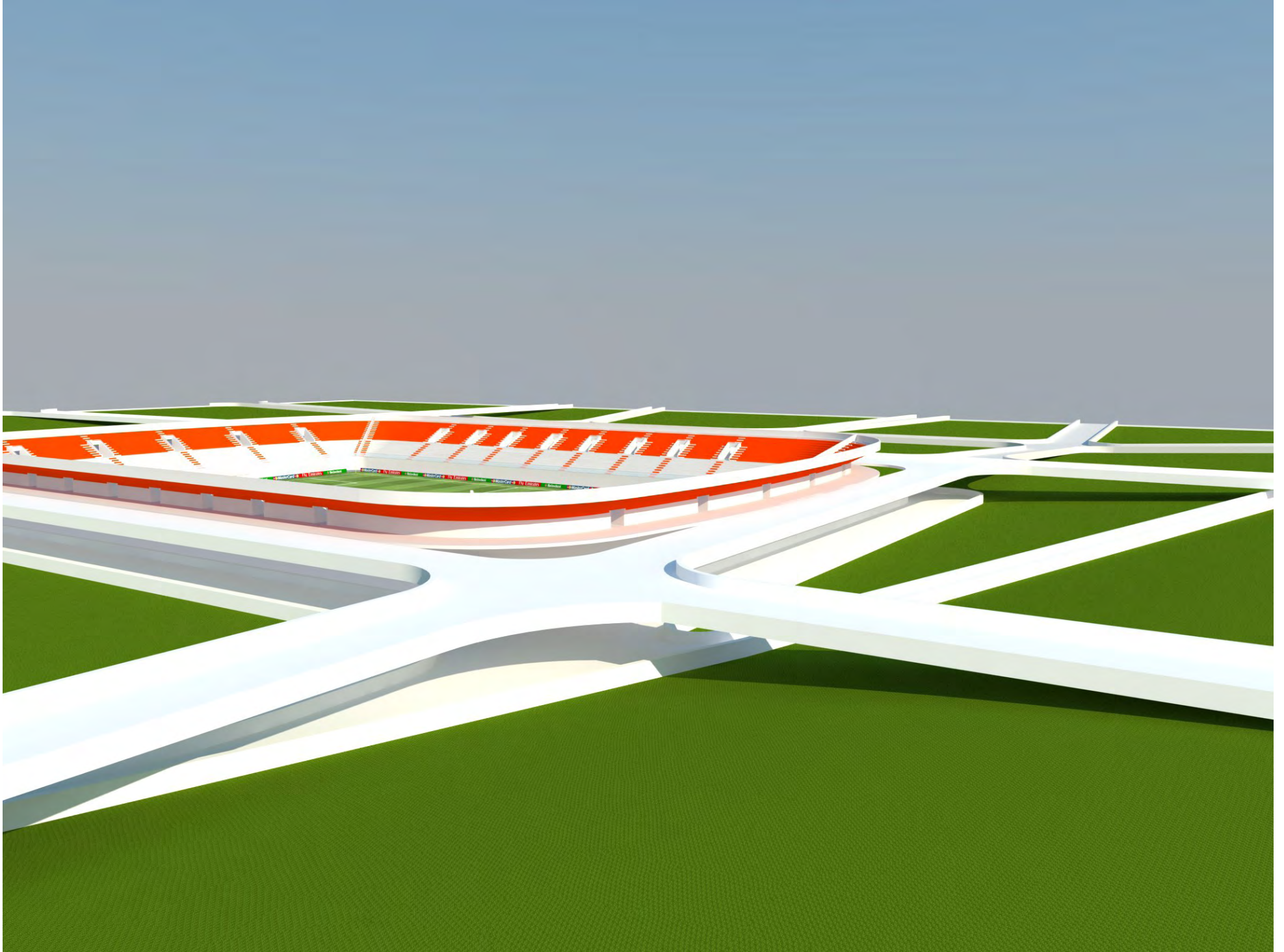
CONCEPT

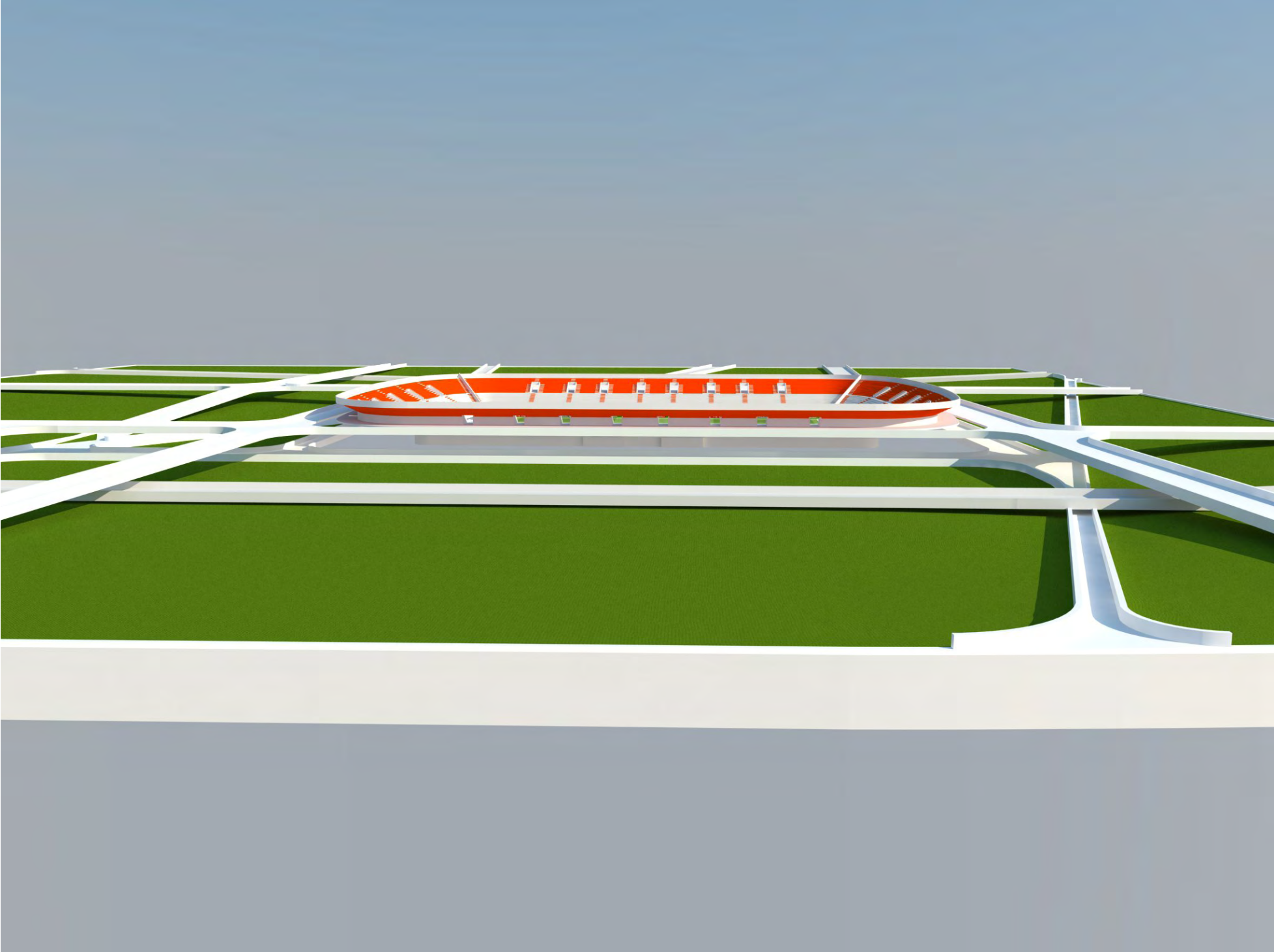
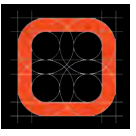

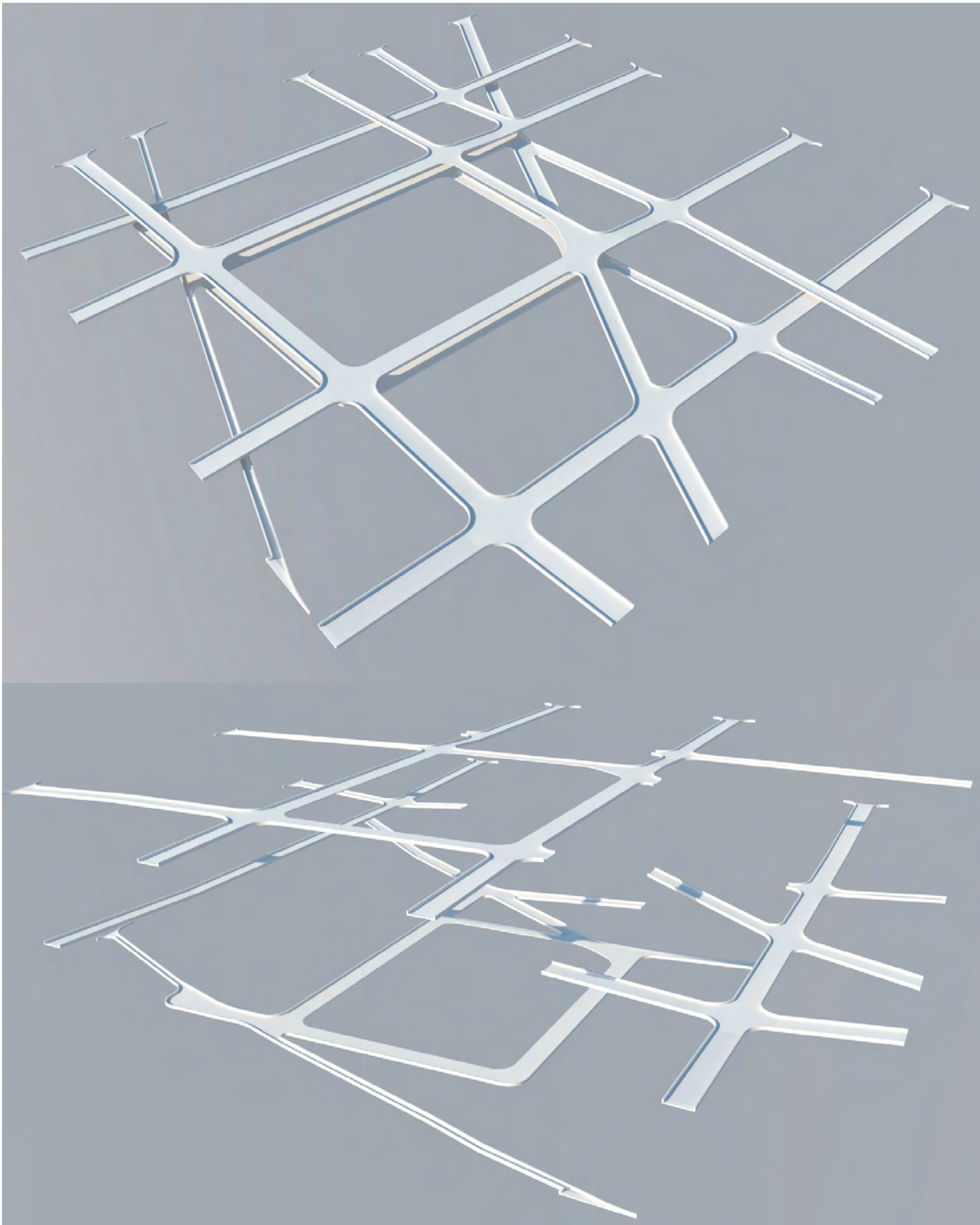

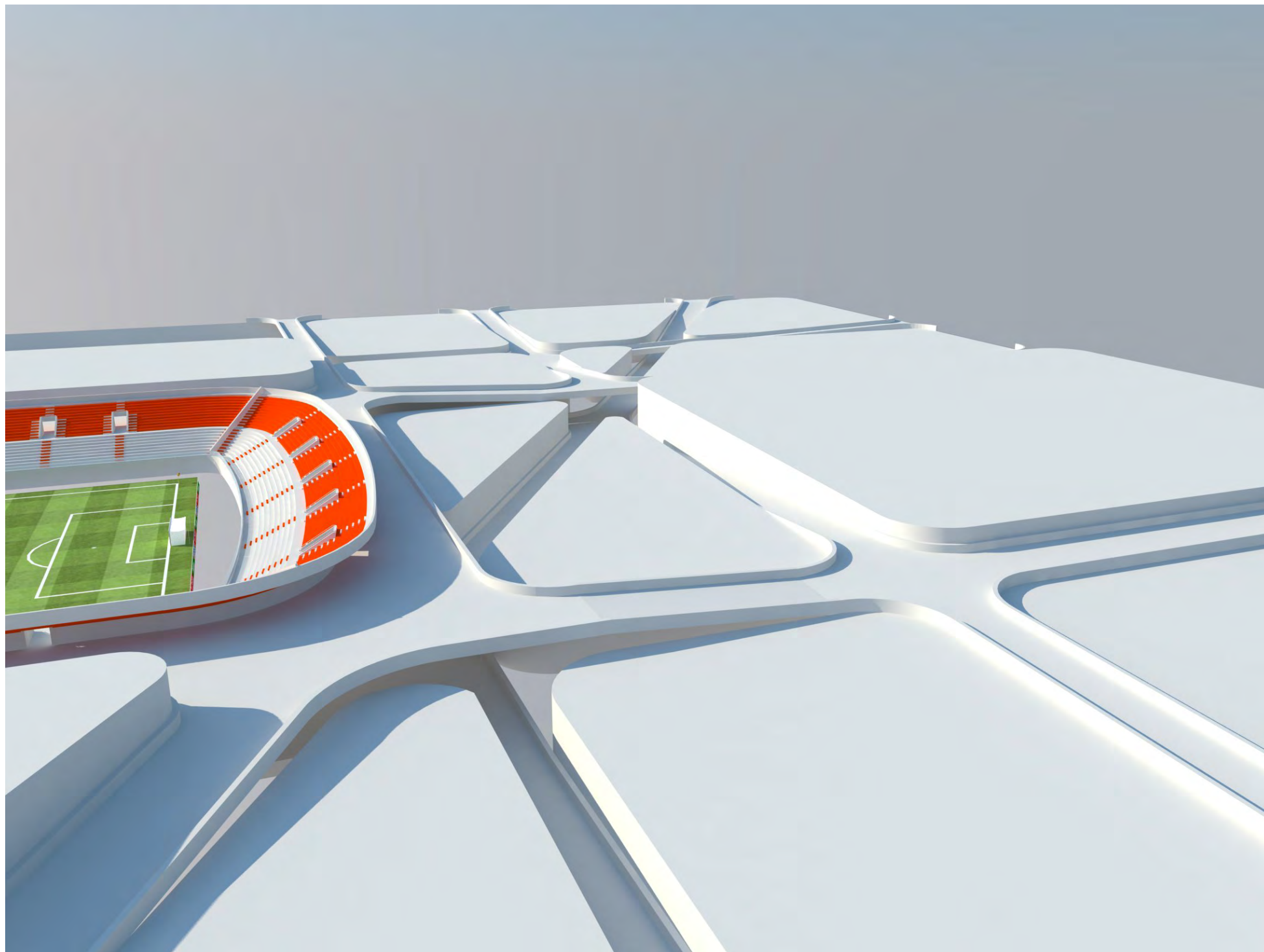

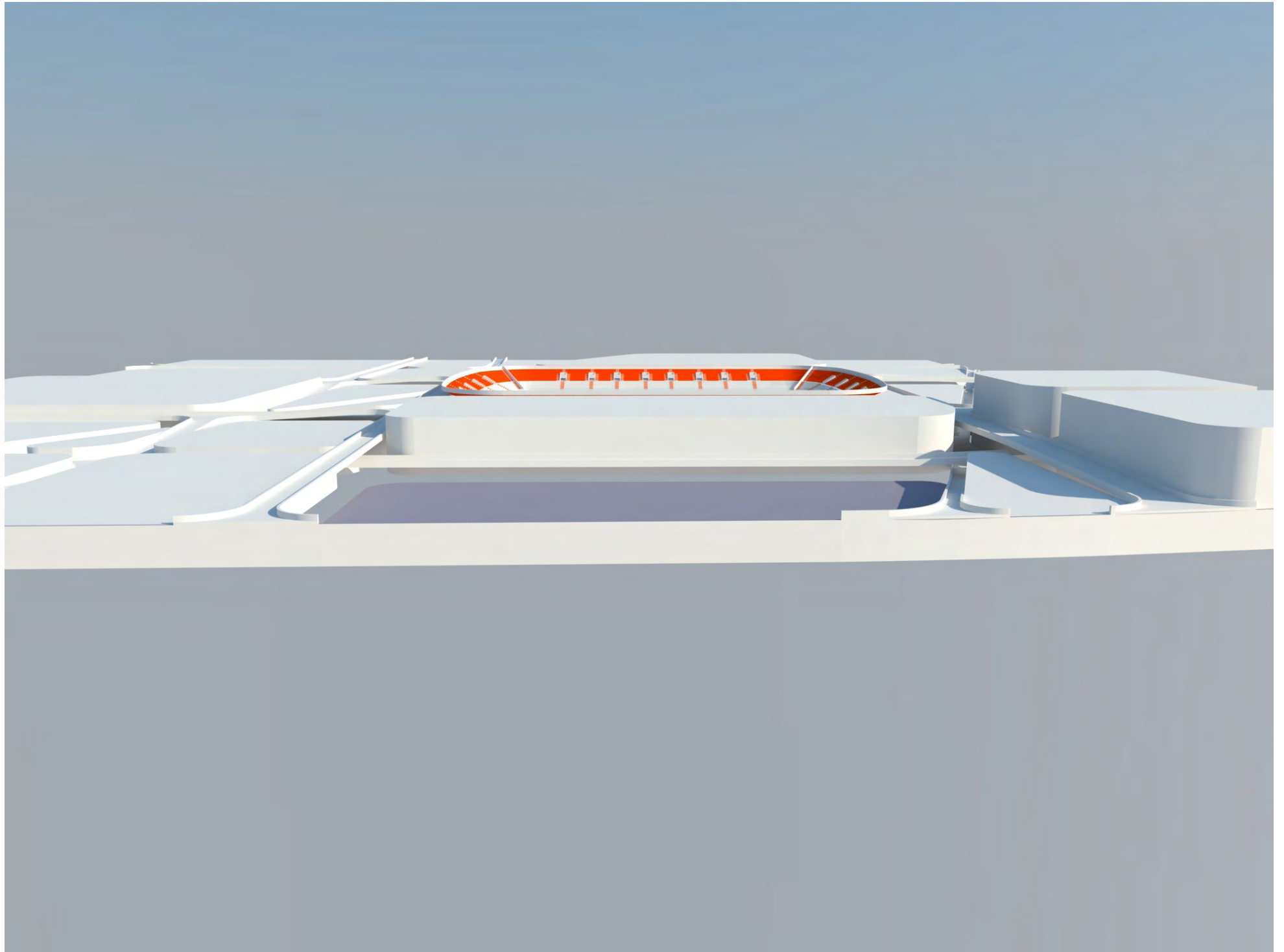

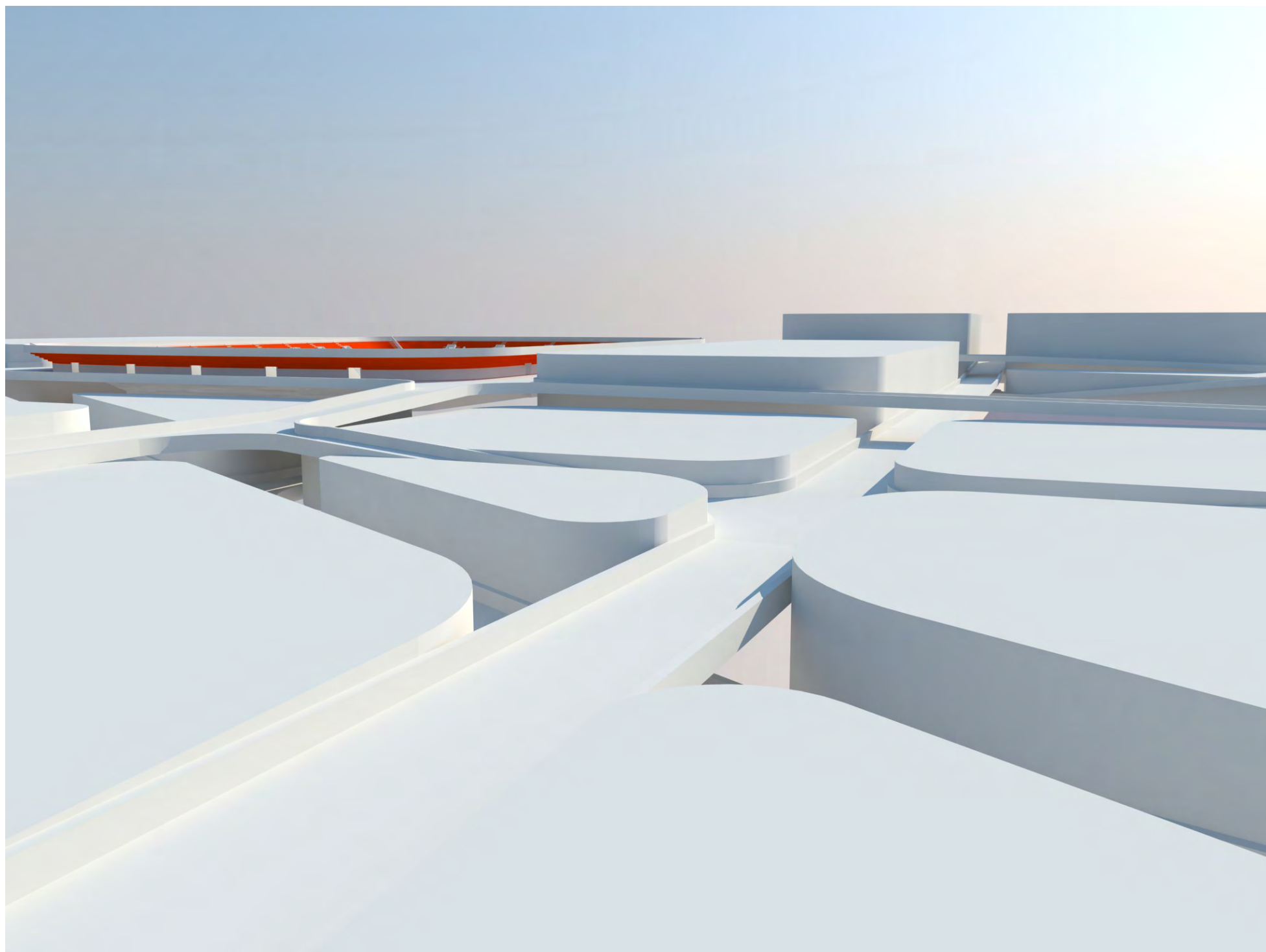
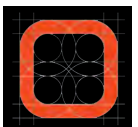

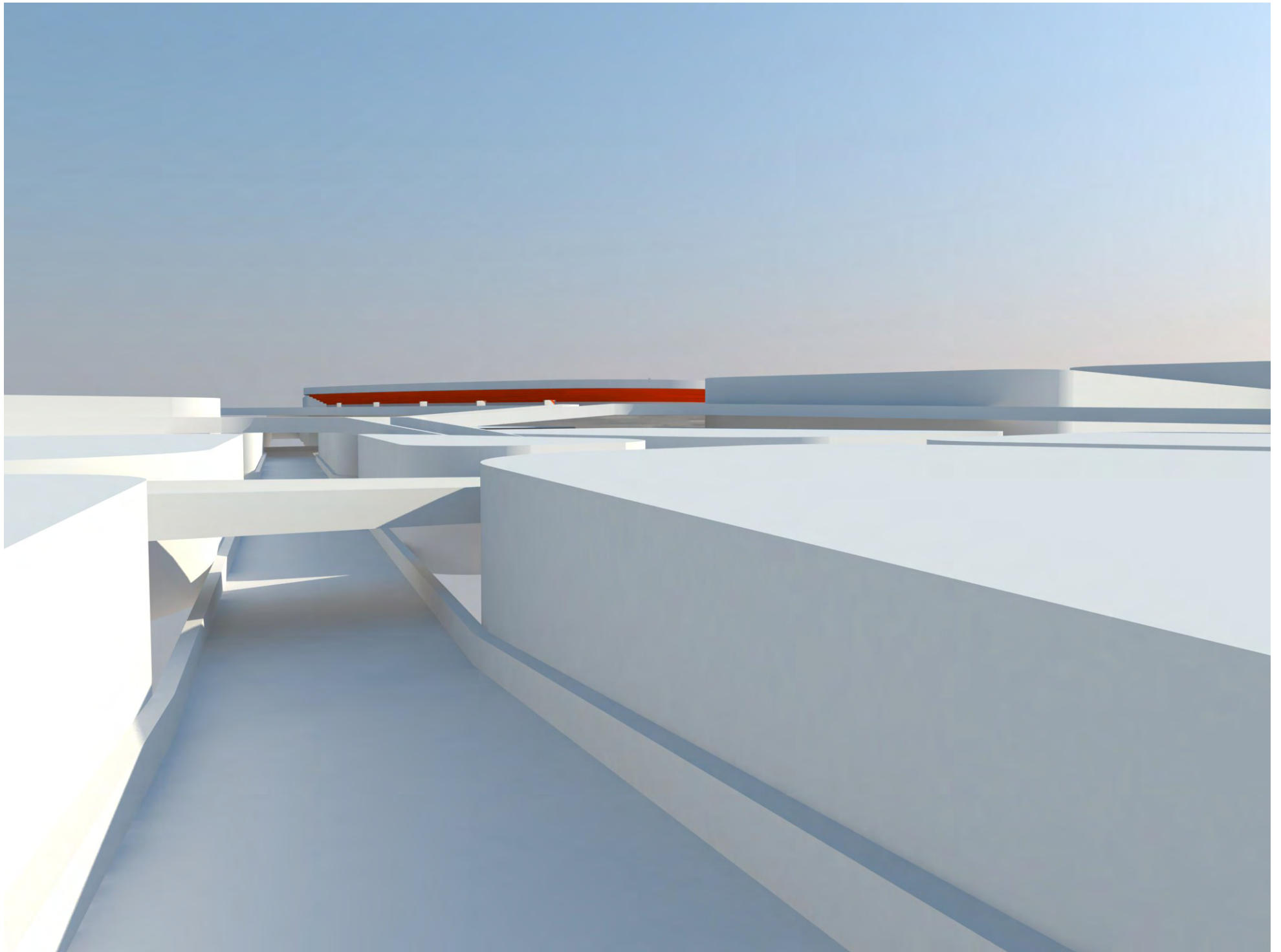

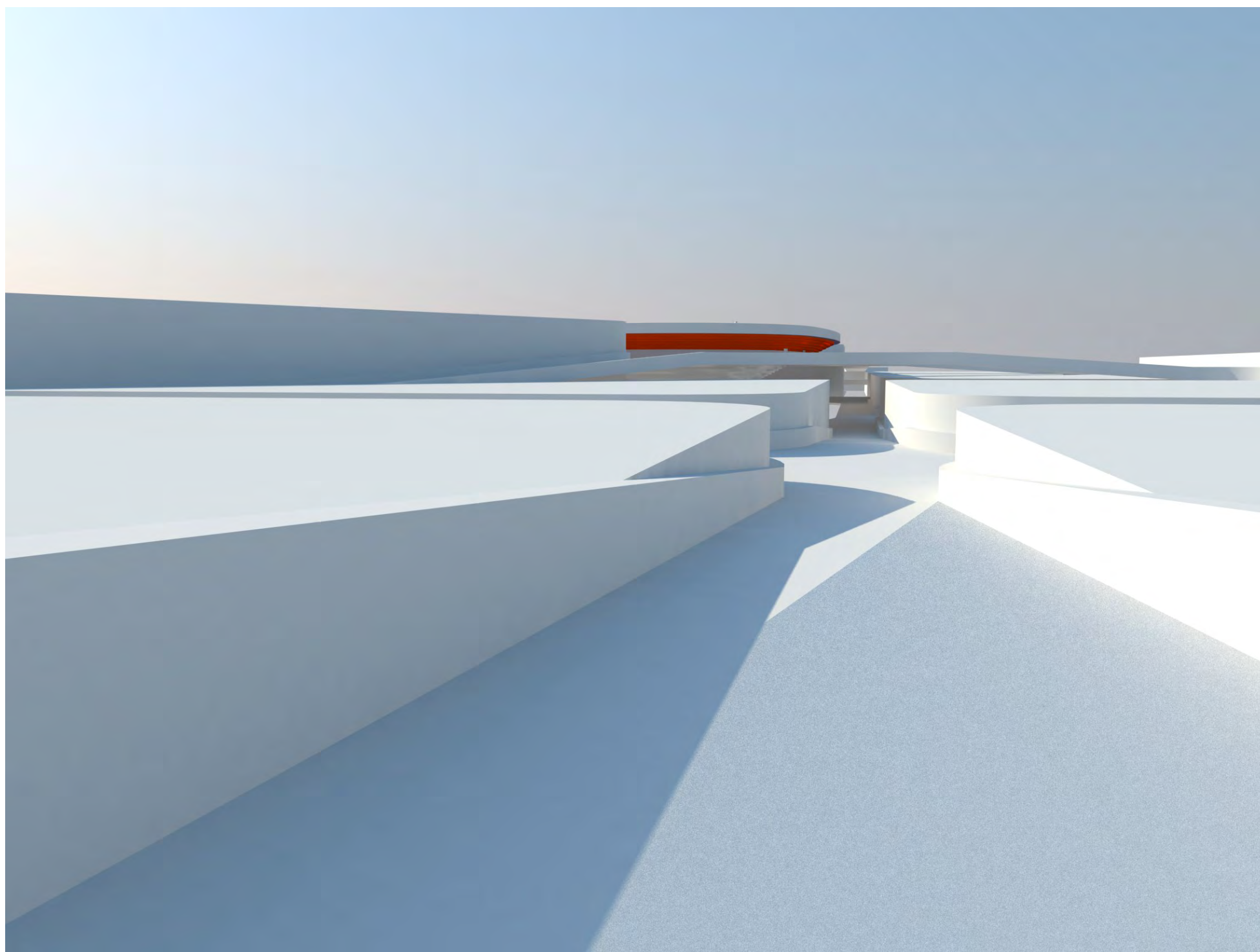

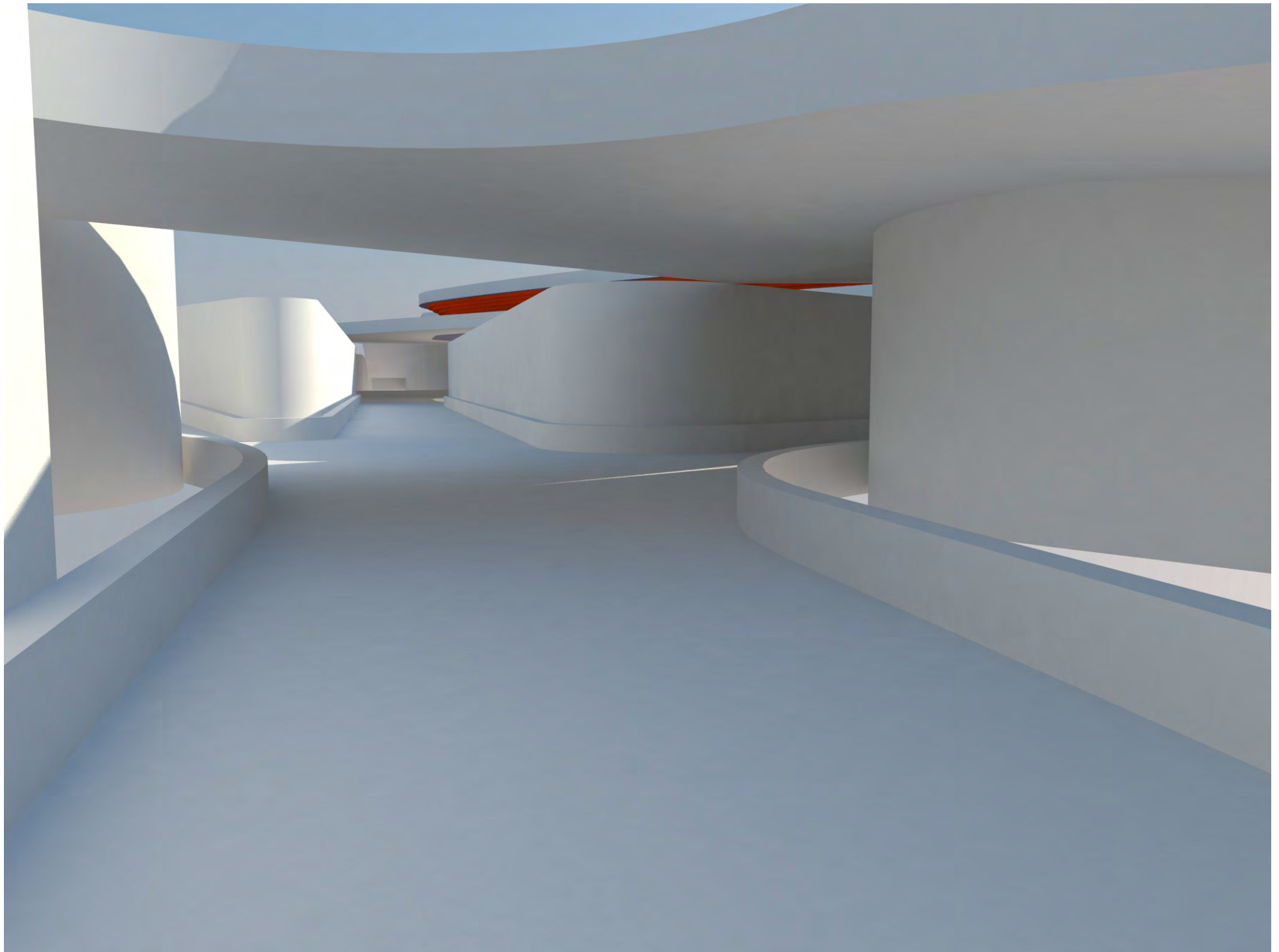

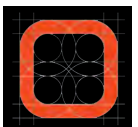

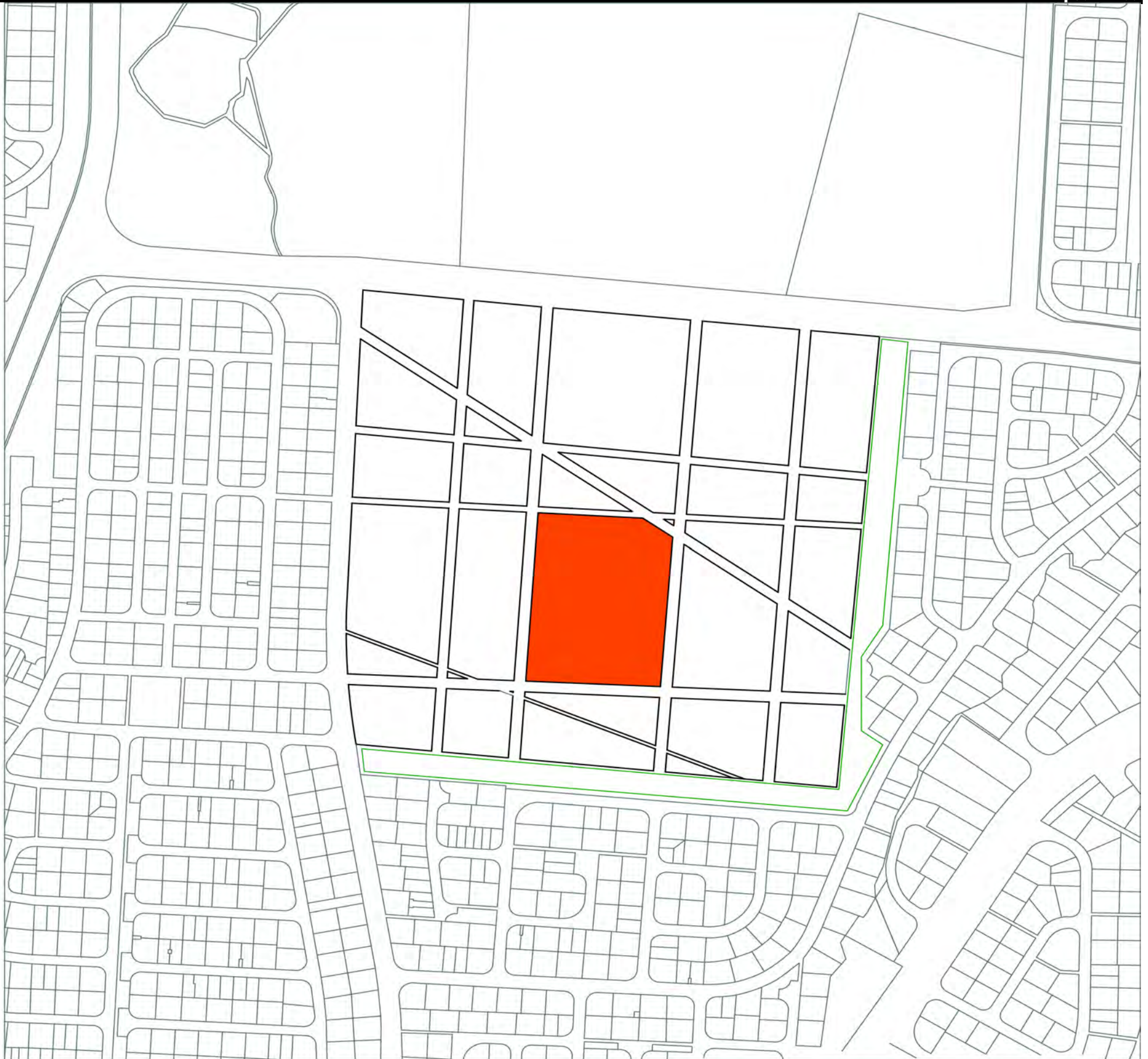
Διαχωρισμός και κατηγοριοποίηση των χρήσεων σε τρεις ομάδες ατόμων.

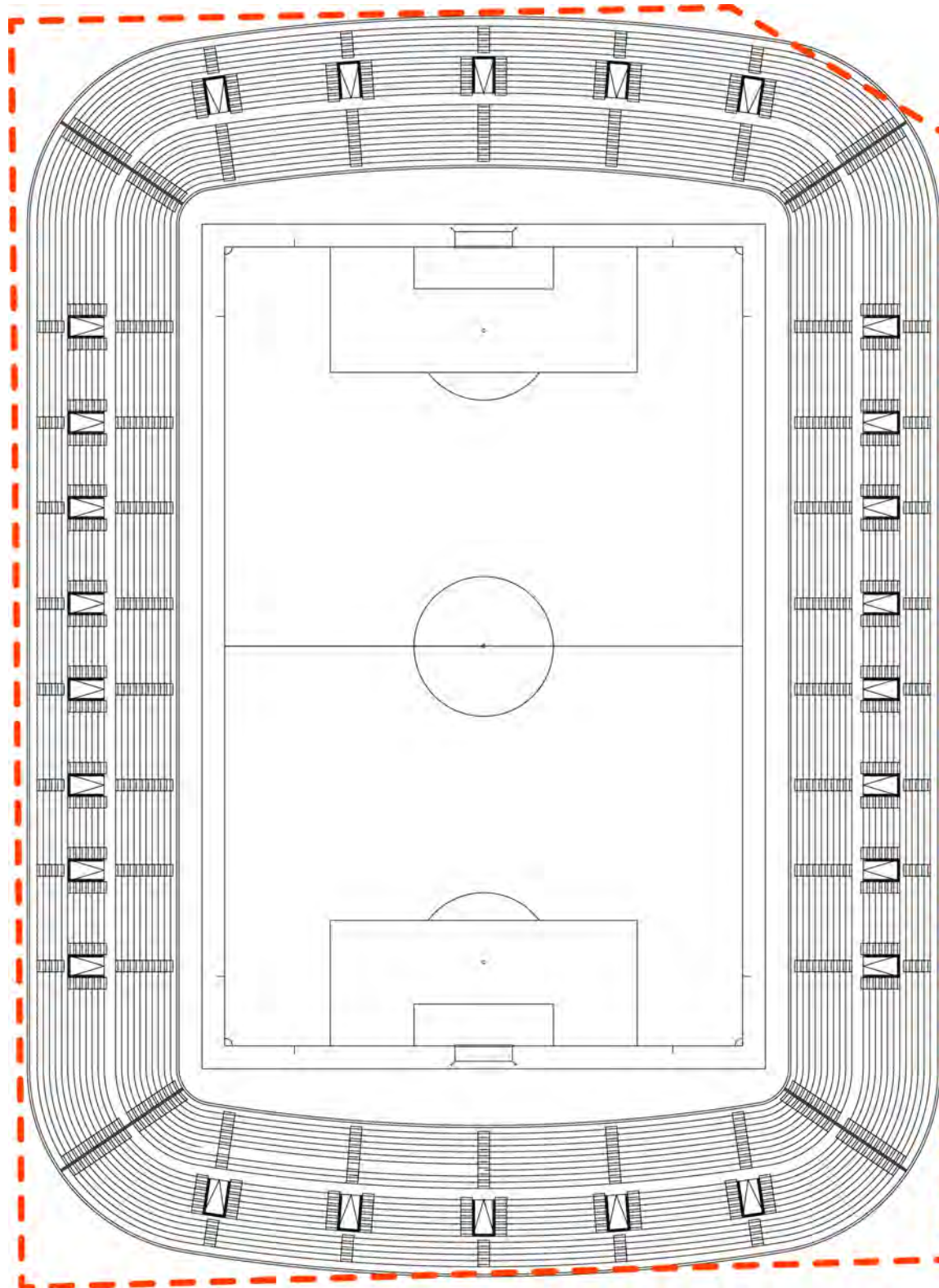
Μέσα από τις οδούς – χαράξεις και το νέο σύστημα επιπέδων και ραμπών επικοινωνίας γίνεται μία κατηγοριοποίηση των ατόμων χρήσης των λειτουργιών. Γεγονός που δίνει την δυνατότητα στις διαφορετικές λειτουργίες στον χώρο να μπορούν να συνυπάρχουν ομαλά και να λειτουργούν σε συνδυασμό ή ακόμα και σε μια αυτονομία. Ο διαχωρισμός αυτός είναι αποτέλεσμα της εκτίμησης για τον χαρακτήρα δράσης των διαφόρων ατόμων μέσα στο χώρο και χωρίζονται στις εξής κατηγορίες:

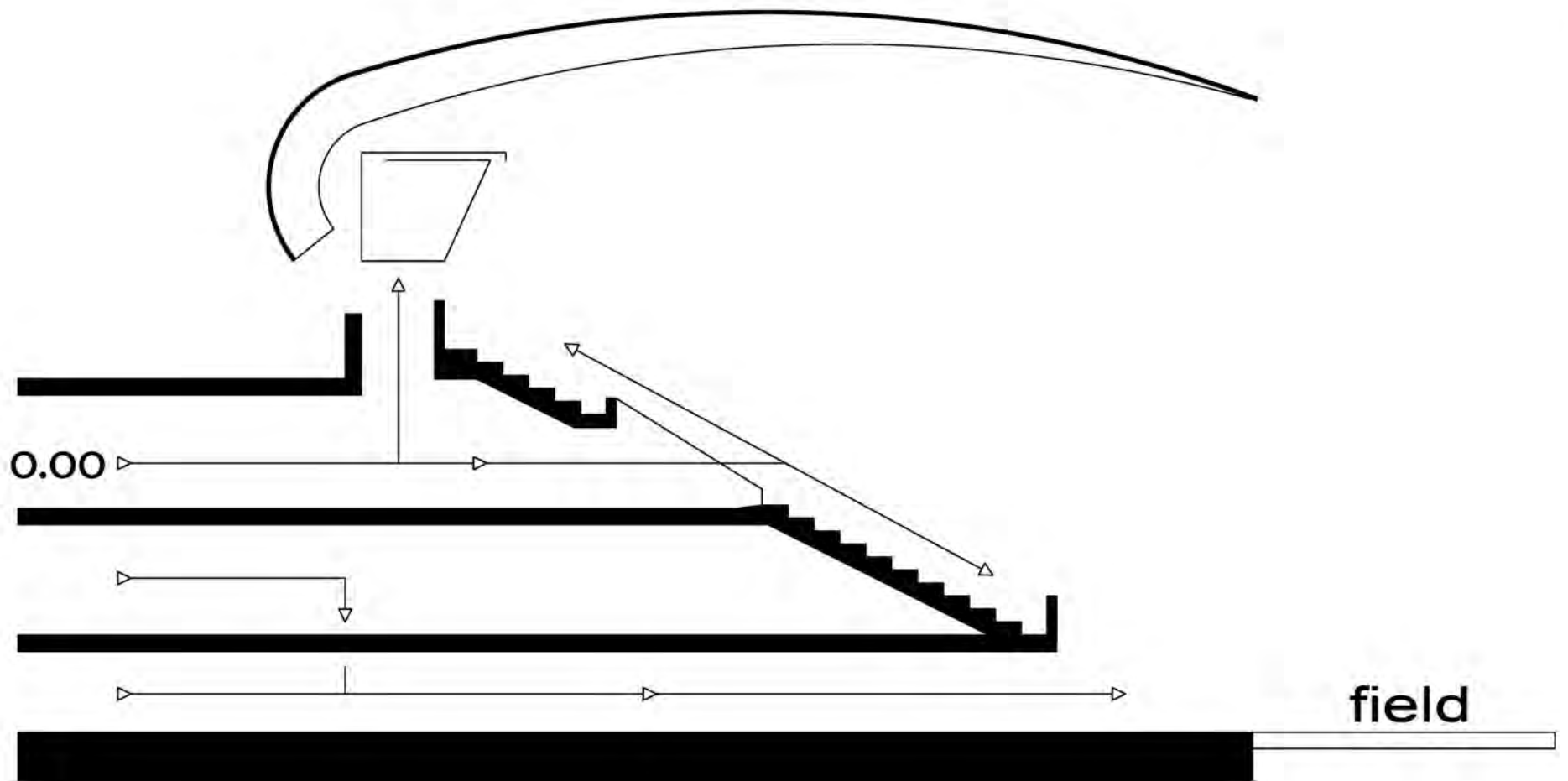
Στο κατώτερο επίπεδο κινούνται περισσότερο οι αθλητές, οι εργαζόμενοι και οι παράγοντες της αθλητικής ομάδας ή οποιασδήποτε άλλης Ομοσπονδίας ή ακόμα και οι ιδικοί επίσημοι προσκεκλημένοι των αθλητικών ομάδων. Το δεύτερο επίπεδο θα χρησιμοποιείται αλλά και χαρακτηρίζεται από τον κόσμο που θα συρρέει ενός του «Μακαρείου» αθλητικού πάρκου, και έχει ως κύριο σκοπό την προσωπική άθληση στις κατά τόπου αθλητικές δραστηριότητες και όχι μόνο. Αυτή η κατηγορία ατόμων μπορεί να θεωρηθεί και ως η πιο σημαντική, γιατί ουσιαστικά έρχεται να παρουσιάσει μια σχέση της γειτονιάς με τον χώρο της πρότασης, την παρουσία δηλαδή των οικογενειών, σχολικών συγκροτημάτων και τοπικών ομάδων μέσα από την χρήση των αθλητικών δραστηριοτήτων της πρότασης. Τελευταίο επίπεδο, στο ύψος του δρόμου, θα είναι αυτό που μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ως δημόσιο, καθώς θα χρησιμοποιείται από όσους επισκέπτονται τον χώρο για κάποιο γεγονός ή απλά διασχίζουν την περιοχή μέσω του χώρου του «Μακαρείου».

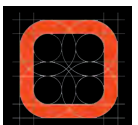
Όπως έχει προσημειωθεί, ο κεντρικός χώρος που προκύπτει από τις χαράξεις είναι ο μεγαλύτερος και ο καταλληλότερος για την τοποθέτηση του γηπέδου. Είναι η καρδιά της περιοχής, περιμετρικά της οποίας θα αναπτυχθούν οι υπόλοιπες δραστηριότητες και χρήσεις, που με τη σειρά τους θα συμβαδίζουν θεματικά με τον χαρακτήρα της περιοχής γειτνίασης. Η πρόσβαση στο εσωτερικό του γηπέδου γίνεται από το παράλληλο επίπεδο με το επίπεδο 0.00, που ευνοεί ακόμα και την εύκολη διέλευση των Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες που μπορούν να εισέλθουν κατευθείαν στο χώρο των ειδικών διαμορφωμένων κερκίδων.

Με οδηγό την τοποθέτηση του ποδοσφαιρικού γηπέδου στο κεντρικό σημείο του οικοπέδου, η προσαρμογή και επίλυση των λοιπών αθλητικών δραστηριοτήτων και διαφόρων αναγκών και απαιτήσεων γίνεται με γνώμονα την νέα σχεδιαστική πρόταση των ραμπών επικοινωνίας καθώς και με τον πιο πάνω κανόνα κατηγοριοποίησης των επιπέδων.

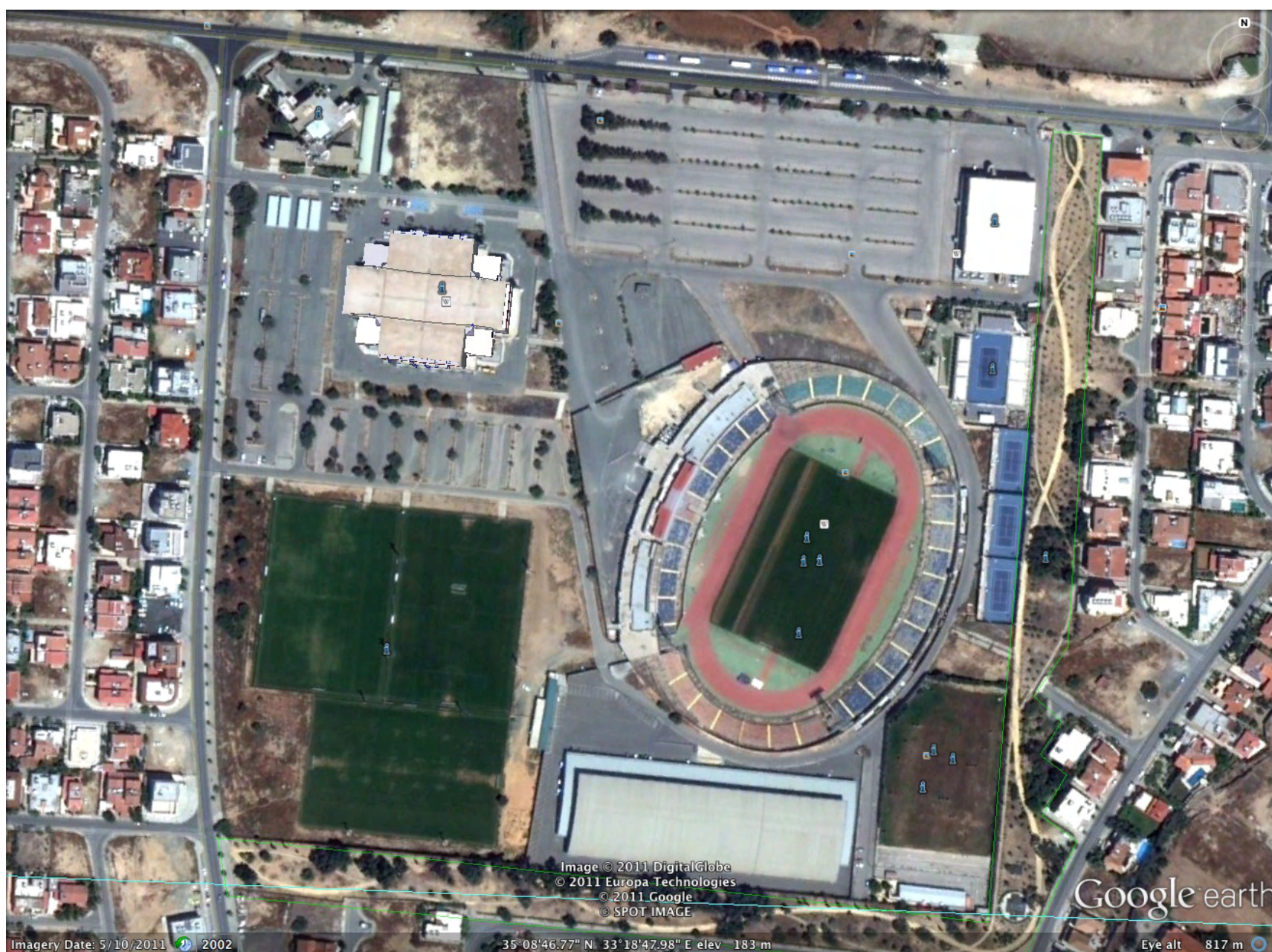

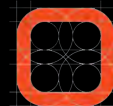

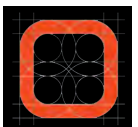
Επαναπροσδιορισμός της σχέσης των επιπέδων με βάση τα κτίρια που παραμένουν αμετάβλητα στο χώρο.

Ένα από τα σημαντικά στοιχεία που λήφθηκε υπόψιν κατά την σχεδιαστική πρόταση ήταν και οι απαιτήσεις – ανάγκες του «ιδιοκτήτη» του χώρου του «Μακαρείου». Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού επιθυμεί (κατόπιν σύστασης) την παραμονή στο χώρο των υφιστάμενων λειτουργιών τριών κτιρίων. Σύμφωνα με την γνώμη του οργανισμού τα κτίρια αυτά αποτελούν σημαντικό παράγοντα για τα αθλητικά γεγονότα στην πόλη, και έτσι η αναθεώρηση και η επανασχεδίαση – τροποποίηση του αρχικού αποτελέσματος χαράξεων ήταν σημαντική. Τα υφιστάμενα κτίρια που παραμένουν μέσα στην σχεδιαστική πρόταση είναι: (1) το κεντρικό κτίριο γραφείου του ΚΟΑ, (2) το κλειστό στάδιο «Τάσσος Παπαδόπουλος – Ελευθερία» και το πολυπροπονητήριο «Ευάγγελος Φλωράκης».

Το τελικό αποτέλεσμα χρήσεων και αθλητικών εγκαταστάσεων «μπαίνει» σε μια νέα διαδικασία διαλόγου και ταύτισης χρήσεων με τα υφιστάμενα κτίρια, έτσι οι ανάγκες της αθλητικής ομάδας καθώς και ανάγκες των διαφόρων ομοσπονδιών στο χώρο, δημιουργούν ένα πλάνο ταύτισης και συνεργασίας στα πλαίσια του αθλητισμού στην πόλη.

Η σχεδιαστική πρόταση και η ερμηνεία του πάρκου, αστικά δεδομένα και ζητούμενα της ανάπλασης. Αστικό αθλητικό πάρκο.

Τα αστικά πάρκα αποτελούν τις «φυγές» από το αστικό δομημένο περιβάλλον ως υπερτοπικοί πόλοι αναψυχής. Το μέγεθος, η κατανομή τους στο χώρο, ο εξοπλισμός και η διαμόρφωση τους πρέπει να είναι κατάλληλα για διάφορες ομάδες ηλικιών. Η διαμόρφωση και οι διευκολύνσεις αναψυχής και ψυχαγωγίας που θα διαθέτουν, εξαρτώνται από τον πληθυσμό που θα εξυπηρετούν και τη μορφή της ψυχαγωγίας που θα προσφέρουν. Το πάρκο, όπως ορίζεται από το Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας, ως υπερτοπικός πόλος αναψυχής, θα εξοπλισθεί με ποικιλία διευκολύνσεων αναψυχής και ψυχαγωγίας και αθλητικών διευκολύνσεων υψηλής ποιότητας που θα είναι εναρμονισμένες με το χαρακτήρα τους και θα σέβονται την ανάγκη προστασίας του τοπικού οικοσυστημάτος. Η κυκλοφορία των οχημάτων θα περιοριστεί στην απόλυτα αναγκαία για τη λειτουργία του.

Οι κλιματολογικές συνθήκες της χώρας είναι ένα σημαντικό στοιχείο που επηρέασε τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, έτσι για να μπορεί να χαρακτηριστεί η πρόταση ως βιώσιμη (sustainable), εντάχθηκε στο concept ο βιοκλιματικός σχεδιασμός. Λόγω των υψηλών θερμοκρασιών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, προτείνεται μέρος των εγκαταστάσεων να βρίσκονται κάτω από το επίπεδο του εδάφους (υπόσκαφα κτίρια) και η δημιουργία «ενεργειακών κτιρίων» πολύ χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης με φυτεμένα δώματα και ενεργειακά κελύφη, καθώς και χρήση μονώσεων και εξωτερικών προκατασκευασμένων τοιχίων μεγάλου πάχους από φυσικά υλικά. Η πιθανή χρήση φωτοβολταϊκών στην περιοχή, που προτείνεται λόγω της εκτεταμένης ηλιοφάνειας κατά τη διάρκεια όλης της χρονιάς, θα συμβάλλει στην παραγωγή σημαντικής ποσότητας ενέργειας, καλύπτοντας τις ενεργειακές απαιτήσεις του χώρου.

Το concept αφορά την δημιουργία αστικού πάρκου και κυρίως αθλητικών εγκαταστάσεων που εξασφαλίζει απόλυτα τη συμβατότητα των εγκαταστάσεων με την περιοχή. Όπως ορίζουν το Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας, η ΦΙΦΑ και ο ΚΟΑ είναι στόχος της πρότασης να αποφευχθούν φαινόμενα όπως:

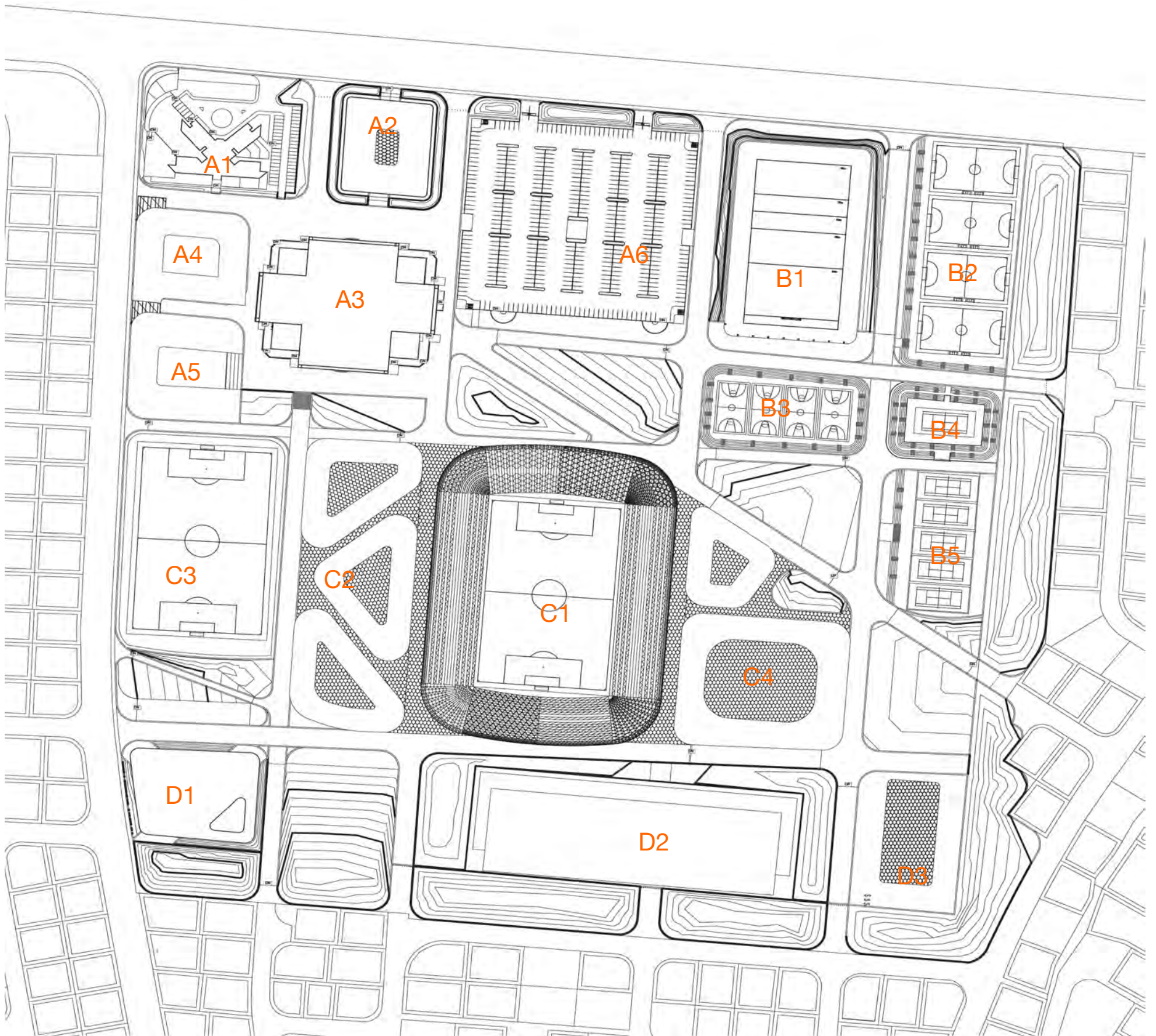
- Αυξημένη κυκλοφορία των ιδιωτικών οχημάτων.
- Θόρυβος – πρόκληση ηχορύπανσης από την χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Η προσβολή των κατοικιών περιμετρικά από την ένταση της φωτεινότητας των κτιρίων ή των προβολών του γηπέδου.

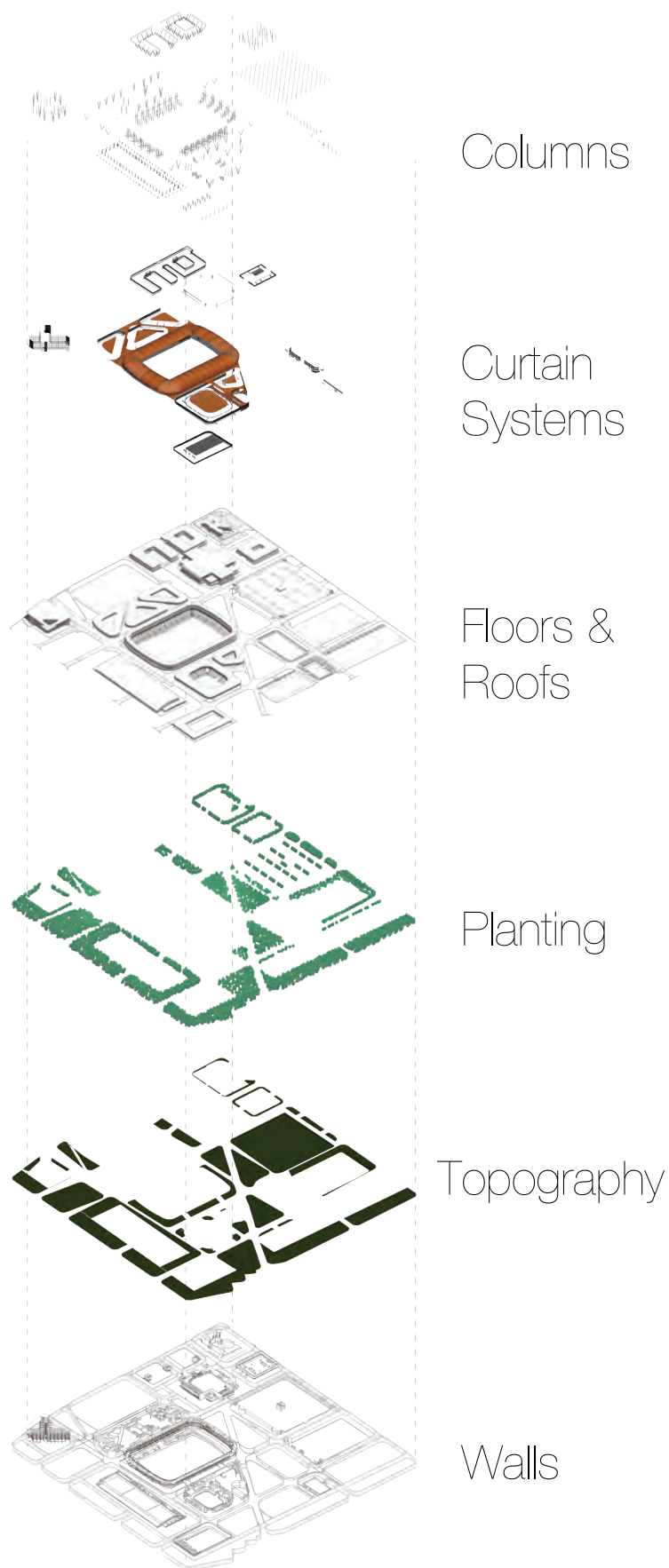
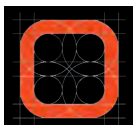

- Η πρόκληση σκίασης των κοντινών γειτονικών κτιρίων λόγω διαφοράς μεγέθους των εγκαταστάσεων με τις οικίες.
- Η εικόνα έλλειψης άλλων δραστηριοτήτων γύρο από το ποδοσφαιρικό γήπεδο και η έντονη παρουσία μεγάλης και «άχαρης εικόνας» επιφανειών – τετραγωνικών κάλυψης χώρων στάθμευσης.
- Ακαταλληλότητα στην κλίμακα του σταδίου σε σχέση με τα περιβάλλοντα κτίρια και χρήσεις.

Για τους πιο πάνω λόγους προτείνεται η χρήση των ραμπών – χαράξεων, και η παρουσία ενός έντονου ανάγλυφου στον περιβάλλοντα χώρο των κτιρίων – χρήσεων. Έτσι, για την δημιουργία της έντονης αισθητικής του χώρου ως ένα καθαρά αστικό πάρκο, προτείνεται η έντονη παρουσία ζωνών πρασίνου στα επιμέρους ανάγλυφα σημεία των υψομετρικών διαφορών μεταξύ των ραμπών. Οι ζώνες πρασίνου προτείνονται για ψηλή φύτευση, προσφέροντας έτσι παράλληλα και μια καλύτερη θερμική άνεση και μείωσης των ενεργειακών απαιτήσεων ψύξης των χώρων – κτιρίων.

Με την παρουσία της πυκνής βλάστησης στον χώρο ενισχύεται η εικόνα του αστικού πάρκου δημιουργώντας ενδιαφέρουσες διαδρομές και συνθήκες για όσους θέλουν να αθληθούν ή απλά να διασχίσουν την περιοχή. Για τις φυτεύσεις προνοείται η επιλογή δέντρων, θάμνων και φυτών με αντοχή στη λειψυδρία και με χαμηλές απαιτήσεις σε θρέψη, λόγω των κλιματολογικών συνθηκών της χώρας.

A1 - Κτίριο κεντρικών γραφείων και υπηρεσιών του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Υφιστάμενο κτίριο στο οικοπέδο μελέτης.

A2 - Media Center: κτίριο για την στέγαση των αναγκών χρήσης τοπικών τηλεοπτικών μεταδόσεων. Κύριο χαρακτηριστικό του κτιρίου είναι οι αίθουσες συνεδριάσεων που διαθέτει, καθώς και στον πάνω όροφο κεντρική αίθουσα για την φιλοξενία εταιρικών παρουσιάσεων. Σκοπός του κτιρίου είναι καθαρά η προβολή του «προϊόντος» αθλητισμού, αλλά και η άμεση χρηστική του σχέση με την Κρατική Έκθεση Κύπρου που γειτνιάζει.

A3 - Κλειστό στάδιο αθλητικών δραστηριοτήτων «Τάσος Παπαδόπουλος – Ελευθερία». Υφιστάμενο κτίριο στο οικοπέδο μελέτης.

A4-A5 - Κτίρια καταστημάτων. Μπουτίκ ομάδας.

A6 - Τριώροφο υπόγειο κτίριο πάρκινγκ 1600 θέσεων.

B1 - Γήπεδο τοξοβολίας 90 μέτρων. Διαθέτει κτίριο γραφείων, αιθουσών διδασκαλίας, αποδυτηρίων, γυμναστηρίου, ιατρικής μονάδας με αντανόπινγκ κοντρόλ, καθώς και κεντρική σάλα καφετέρια – μπαρ.

B2 - Τέσσερα γήπεδα mini-football, κτίριο διδασκαλίας και προβολής, Σημείο υποδοχής και εξυπηρέτησης αθλητών, με αποδυτήρια, ντους και αποθήκες για τις ανάγκες του γηπέδου αντισφαίρισης.

B3 - Τέσσερα γήπεδα μπάσκετ και πετόσφαιρας.

B4 - Κεντρικό γήπεδο αντισφαίρισης με κερκίδες.

B5 - Πέντε βοηθητικά γήπεδα αντισφαίρισης.

C1 - Στεγασμένο ποδοσφαιρικό γήπεδο χωρητικότητας 18.000 θεατών με δυνατότητα υποδοχής στην VIP ζώνη άλλων 2000 θεατών. Πληρεί όλες τις προϋποθέσεις της αρμόδιας ευρωπαϊκής ομοσπονδίας ποδοσφαίρου.

C2 - Κτίριο γραφείων την αθλητικής ομάδας, με πολλαπλές αίθουσες προβολής και εξυπηρέτησης. Διαθέτει κεντρικό εστιατόριο καφετέρια, χώρο στάθμευσης προσωπικού, μουσειακό και εκθεσιακό χώρο φιλοξενίας των τροπαίων της ομάδας, προπονητικό κέντρο ποδοσφαιρικής ομάδας με αποδυτήρια αίθουσες διδασκαλίας και εκπαίδευσης, γραφεία προπονητών, χώροι υποδοχής, γυμναστήριο καθώς και κεντρικό υπερσύγχρονο ιατρικό κέντρο.

C3 - Βοηθητικό γήπεδο ποδοσφαίρου.

C4 - Κλειστό γήπεδο μπάσκετ, με κεντρικό γυμναστήριο, αίθουσες VIP, κυλικεία. Το κτίριο καλύπτει και στεγάζει όλες τις αθλητικές ανάγκες της ομάδας σε αθλήματα όπως μπάσκετ, βόλεϋ, επιτραπέζια αντισφαίριση, πάλη κοκ.

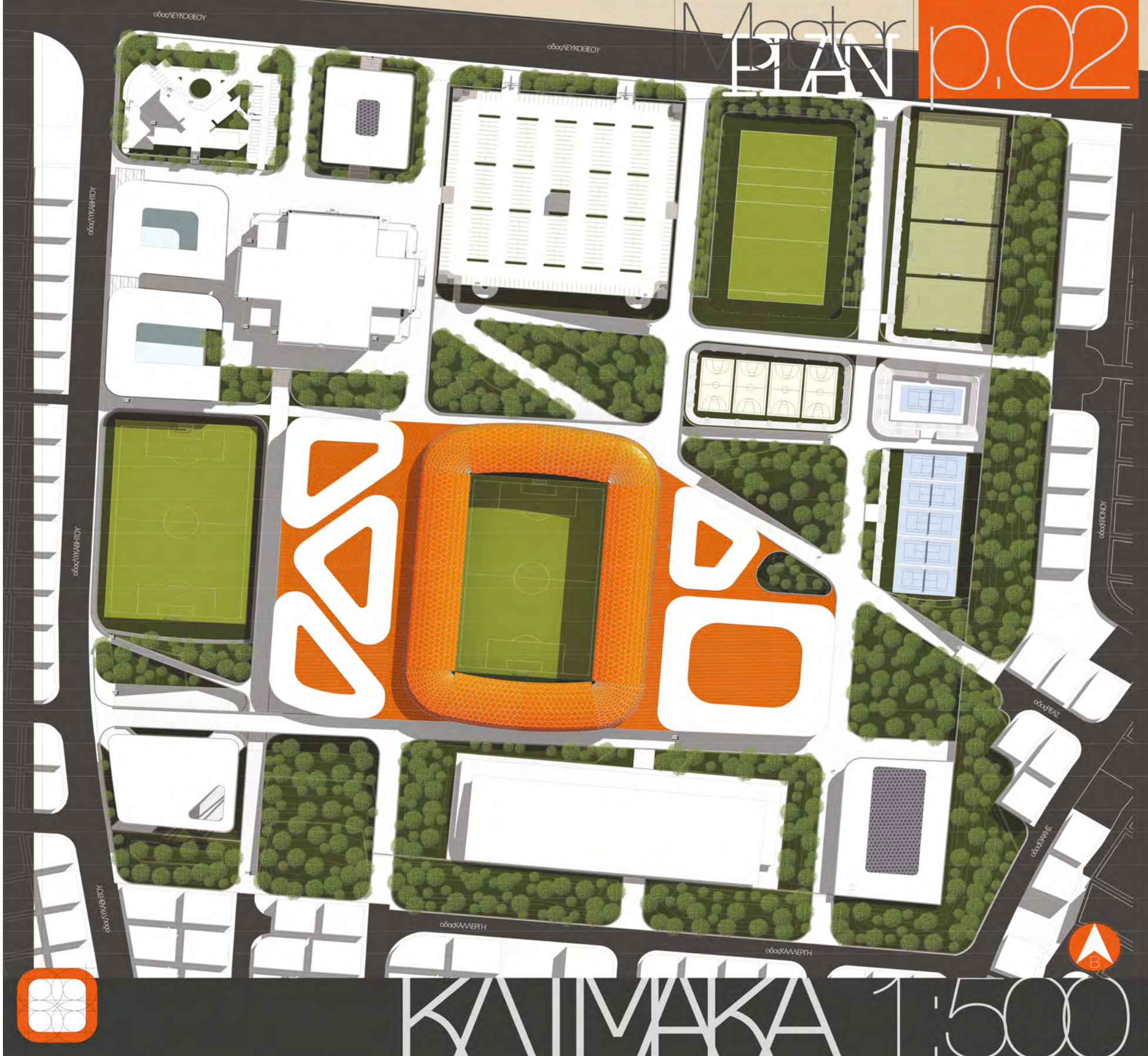
D1 - Ξενώνες, 4όροφο κτίριο φιλοξενίας αθλητών, ενενήντα κλίνες, διαθέτει κεντρική αίθουσα φιλοξενίας δεξιώσεων.

D2 - Προπονητικό κέντρο «Ευάγγελος Αφλωράκης». Υφιστάμενο κτίριο στο οικοπέδο μελέτης.

D3 - Κλειστό κολυμβητήριο, με πισίνα ολυμπιακών διαστάσεων με κερκίδες φιλοξενίας θεατών. Διαθέτει χώρους γραφείων, αιθουσών διδασκαλίας και εκπαίδευσης, αποδυτηρίων και γραφείων προπονητικού προσωπικού.

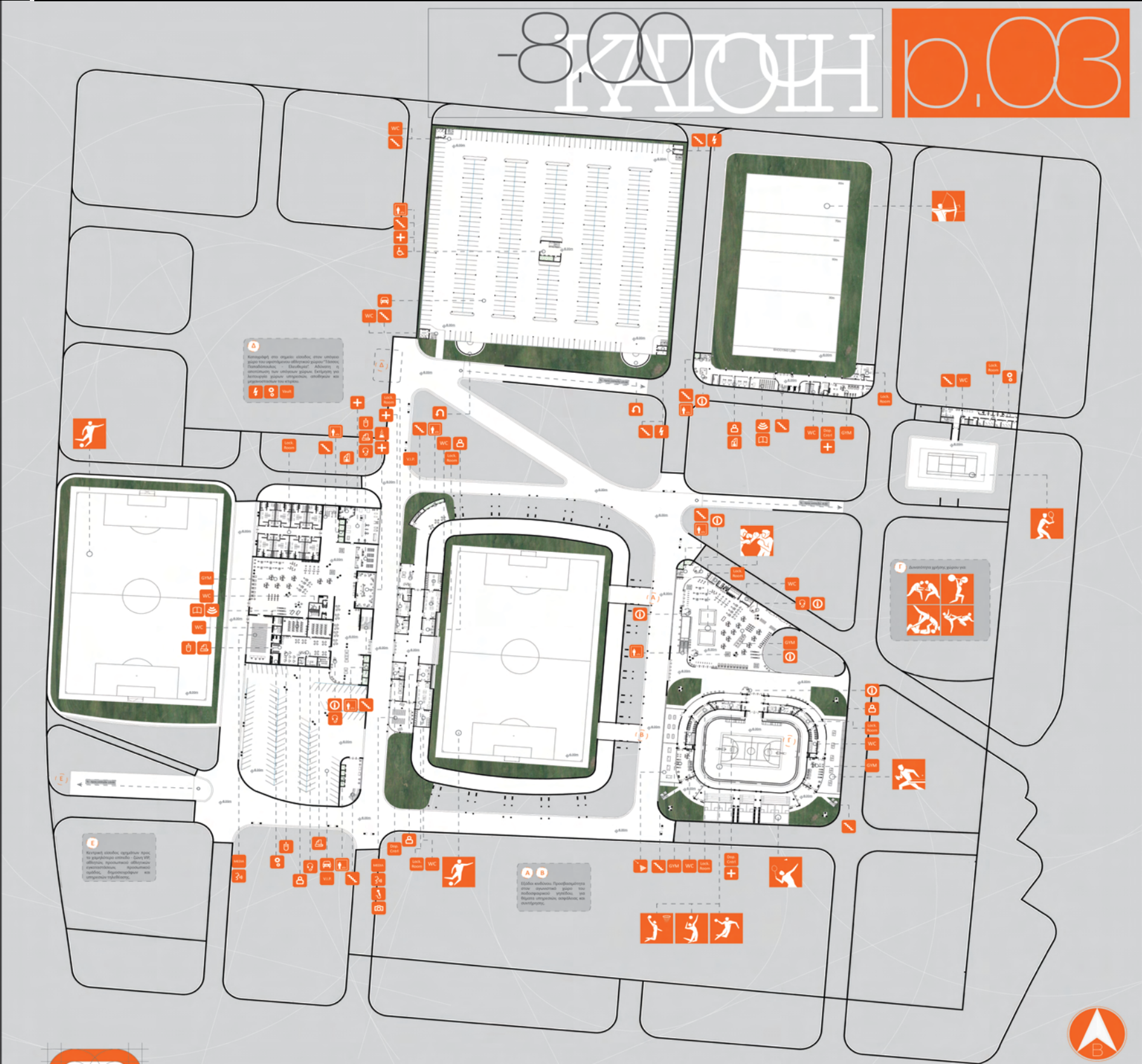
Master PLAN 0.02

8,00

0.03

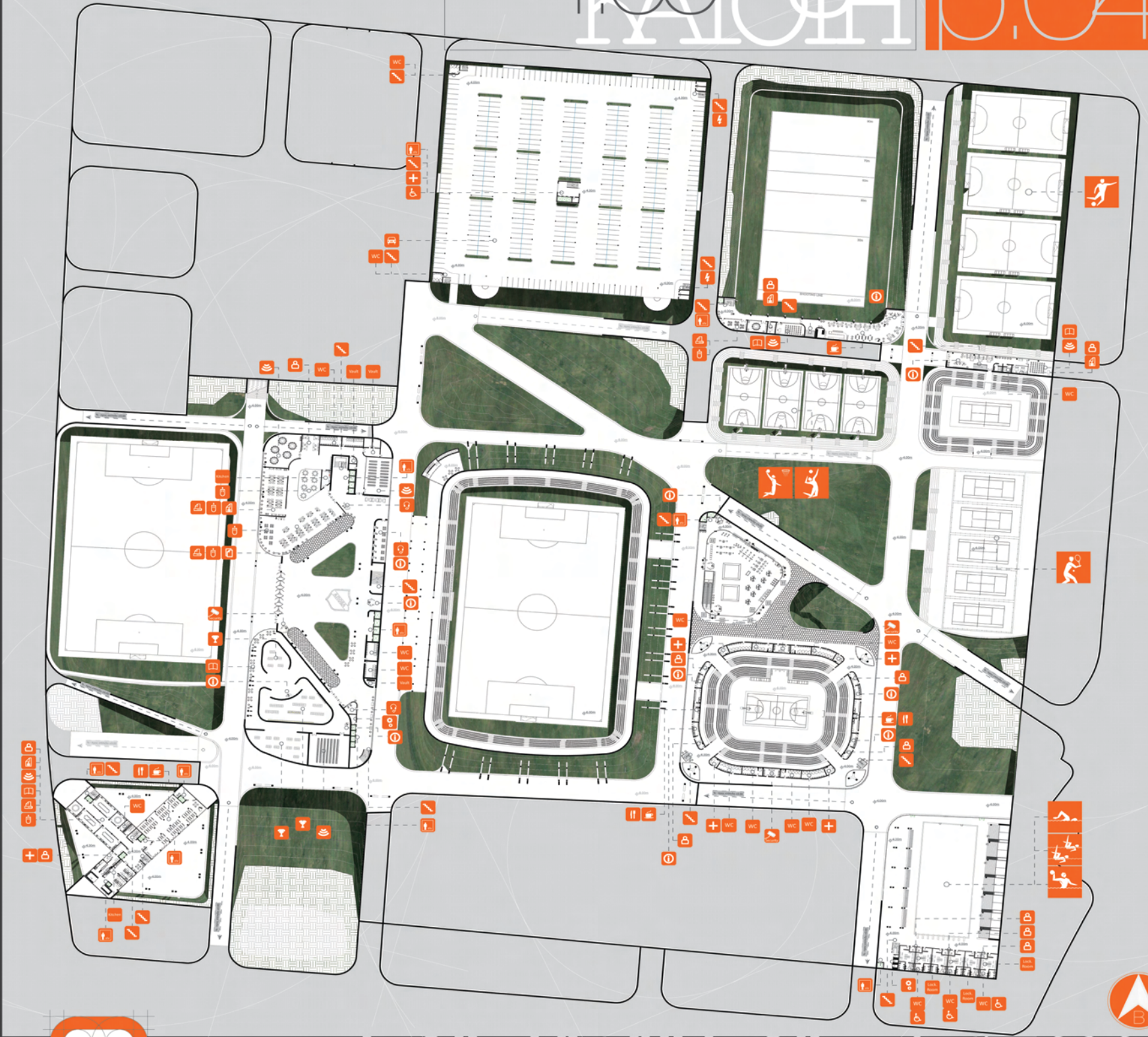
1500

500

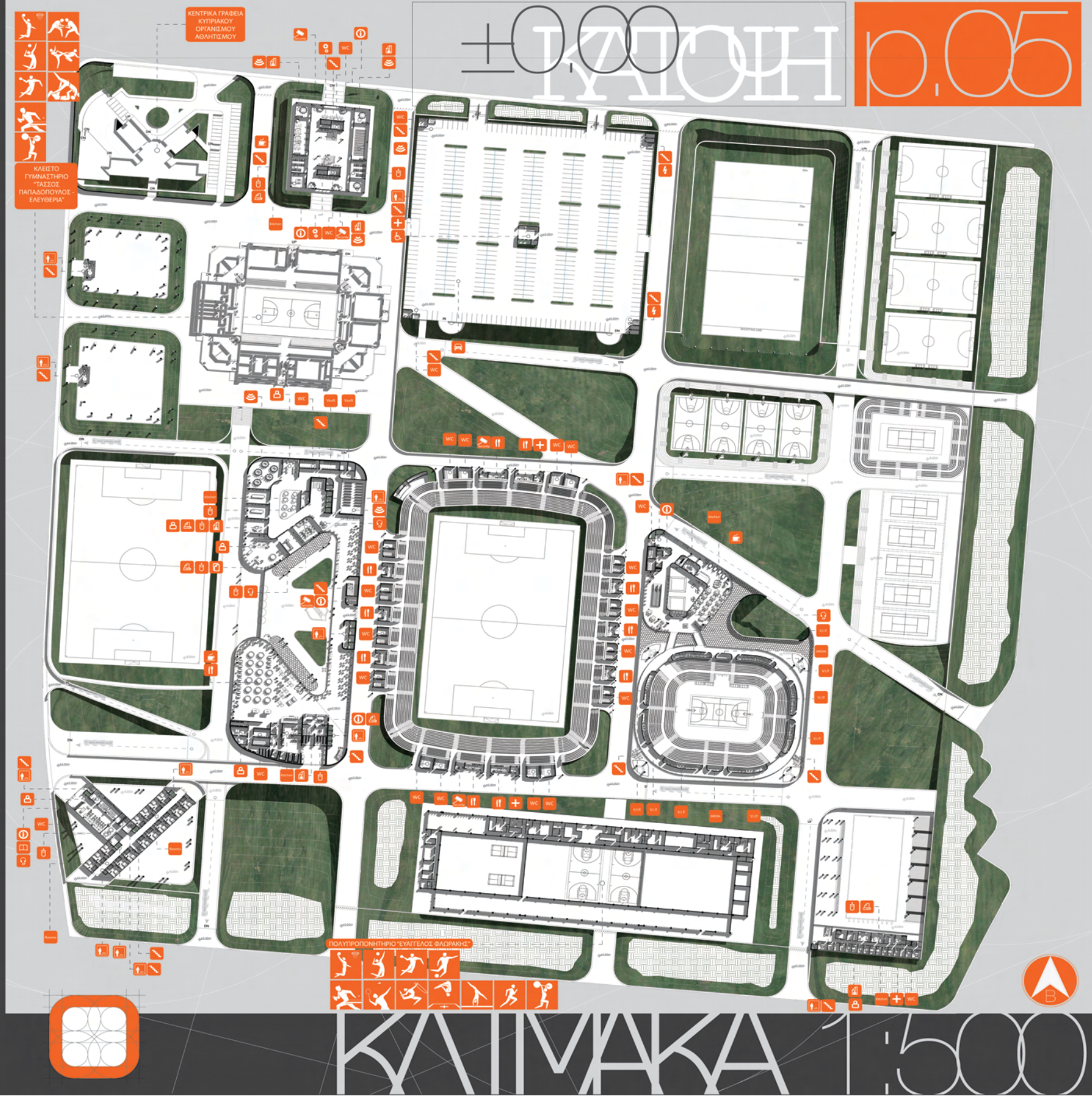

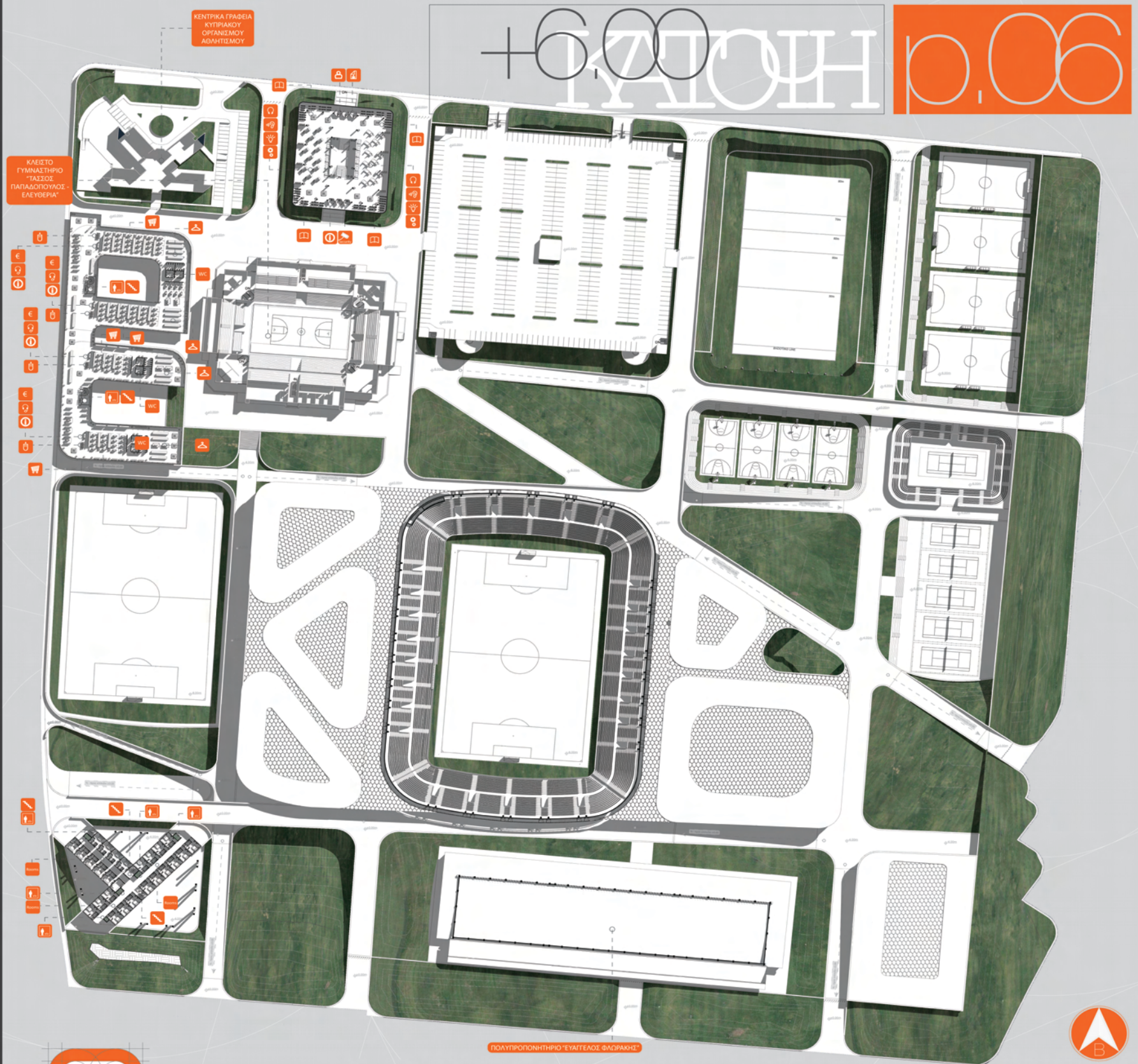
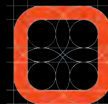
-4.00
KATOHI

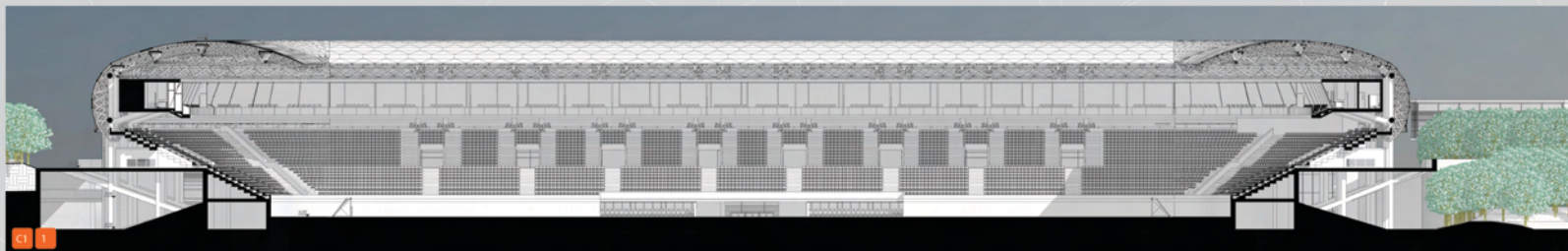
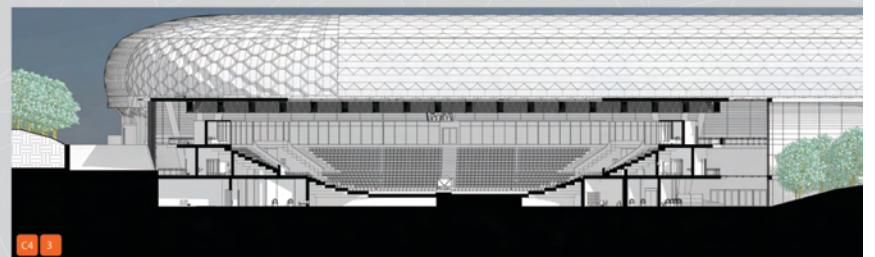
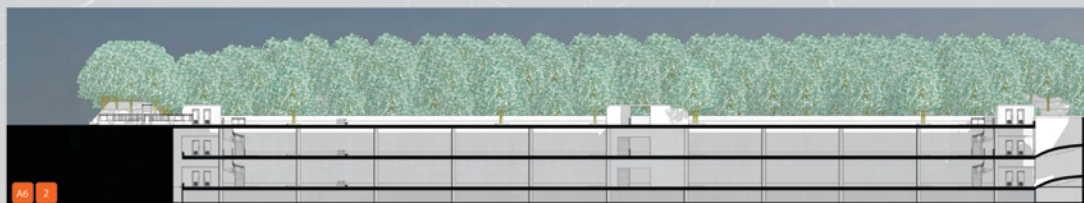
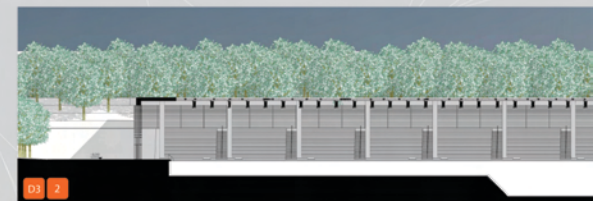
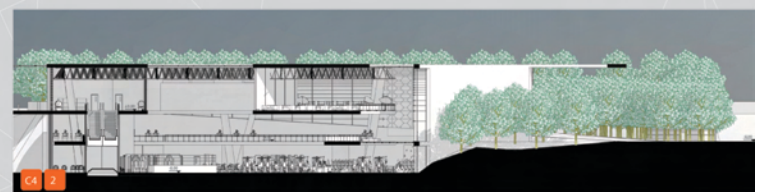
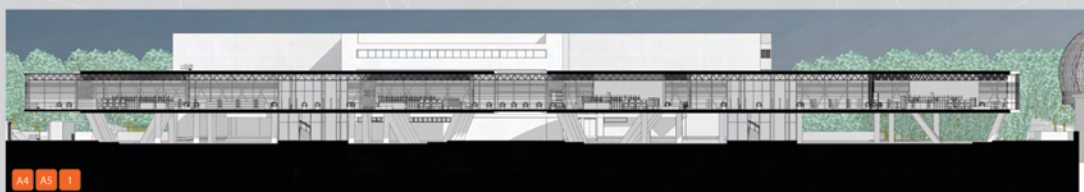
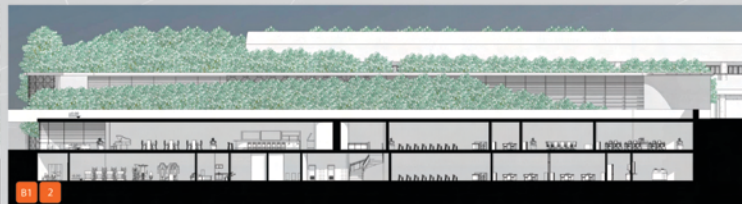
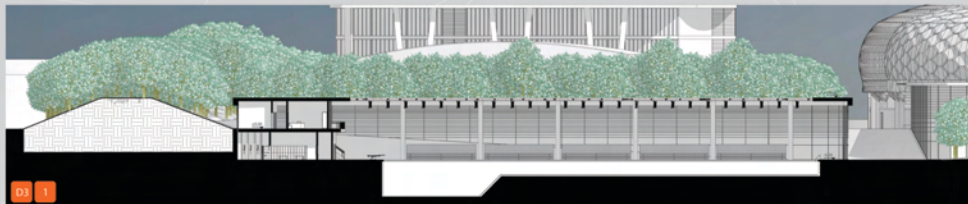
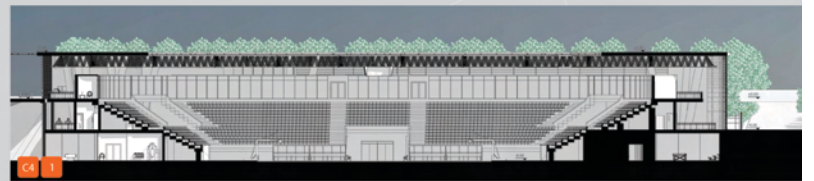
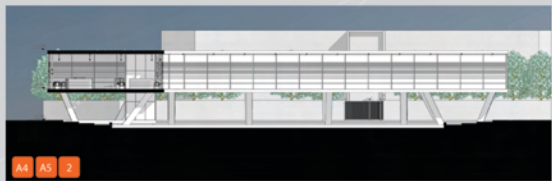
0.04

KAMAKA 1500

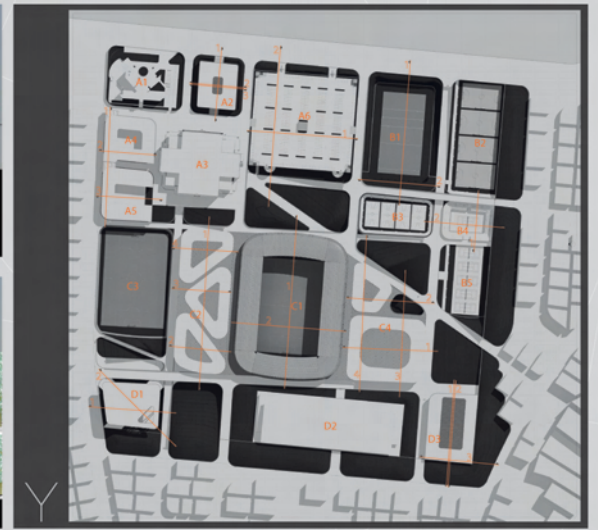
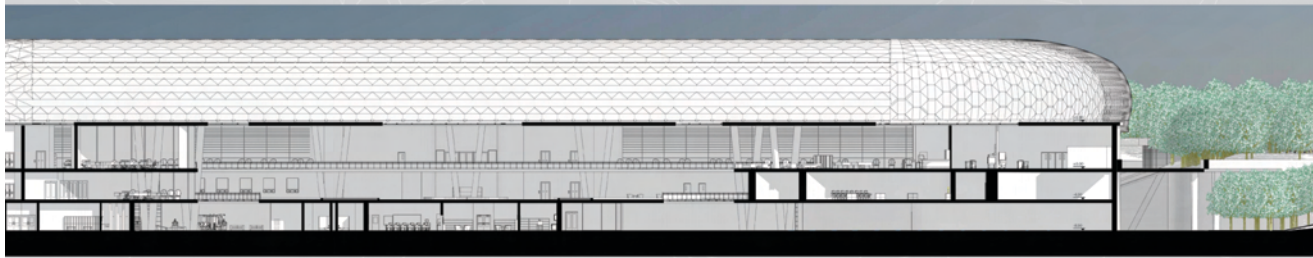
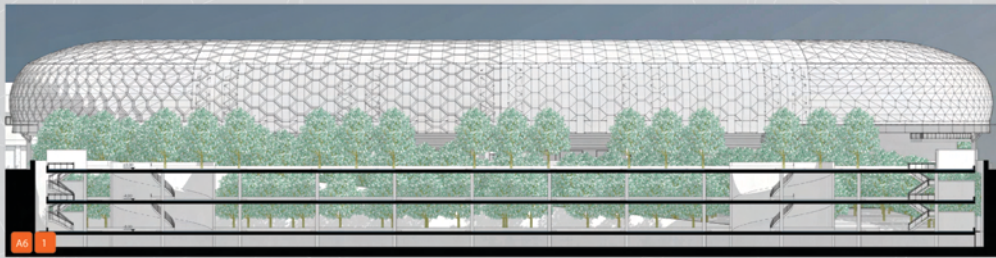
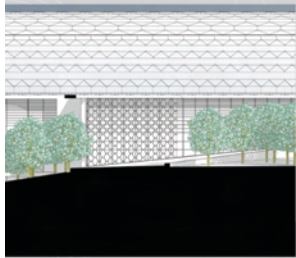
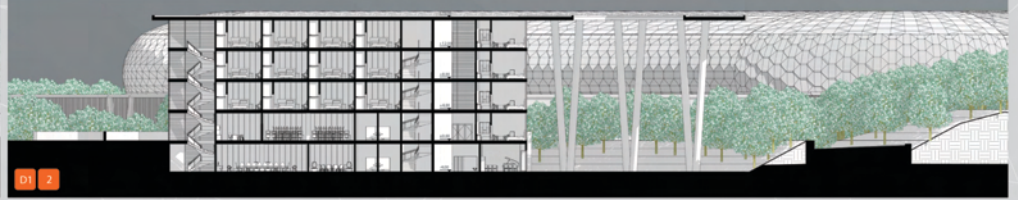
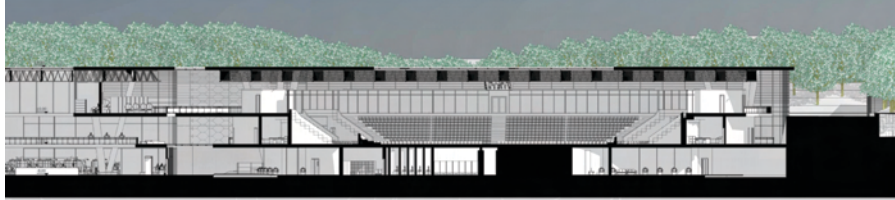
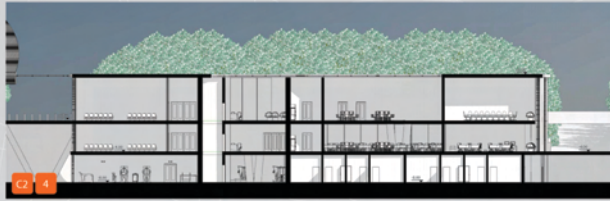
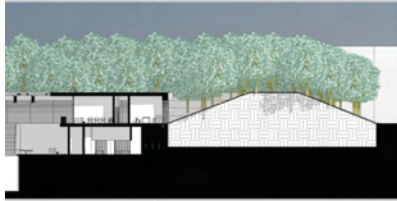
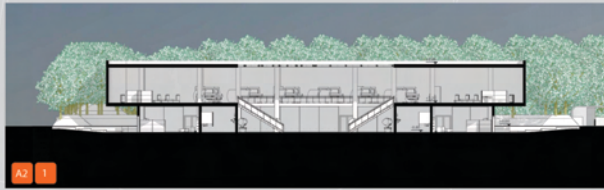
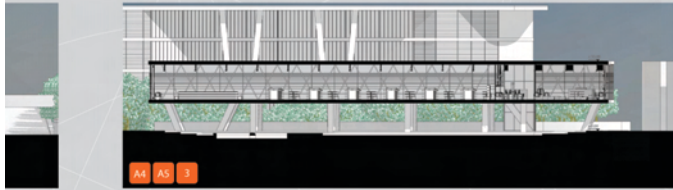
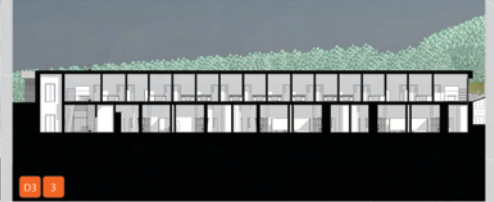
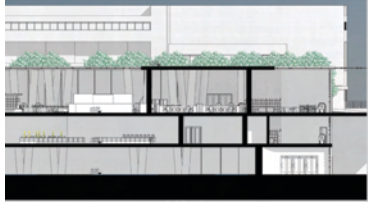

TOMEI
RECEPTION

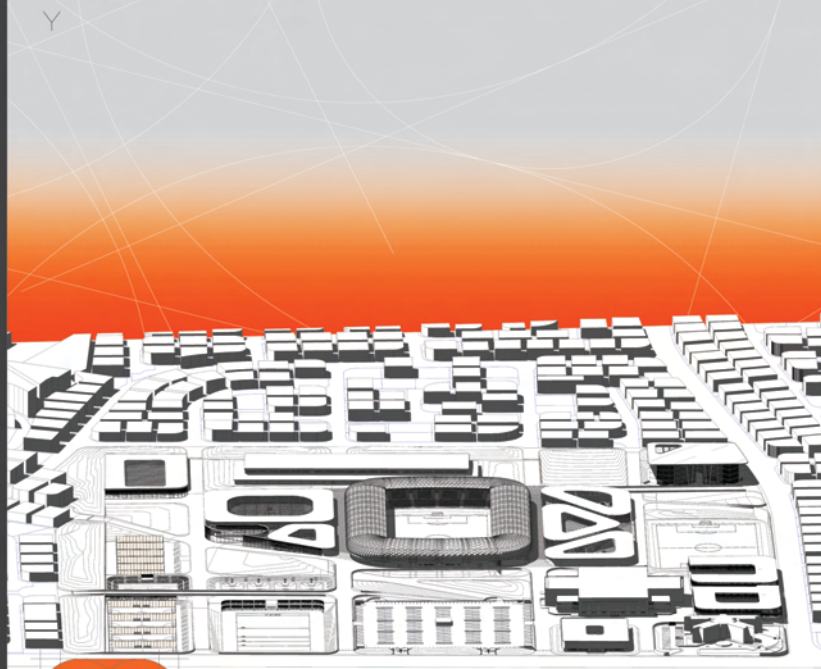
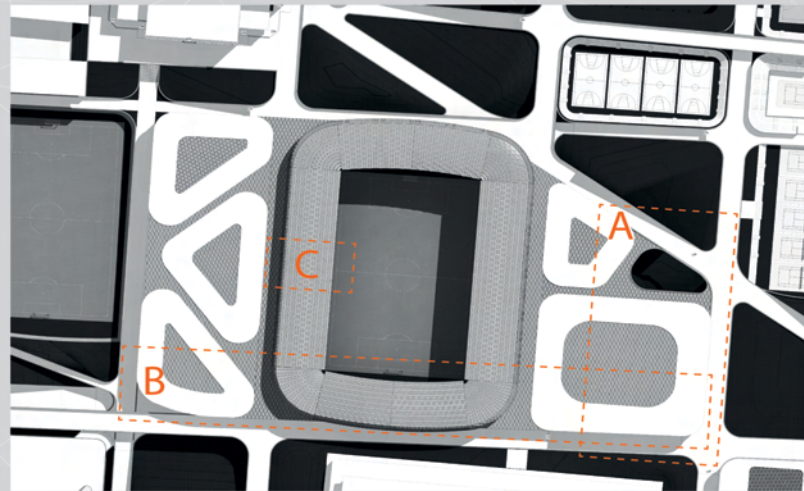
10.07

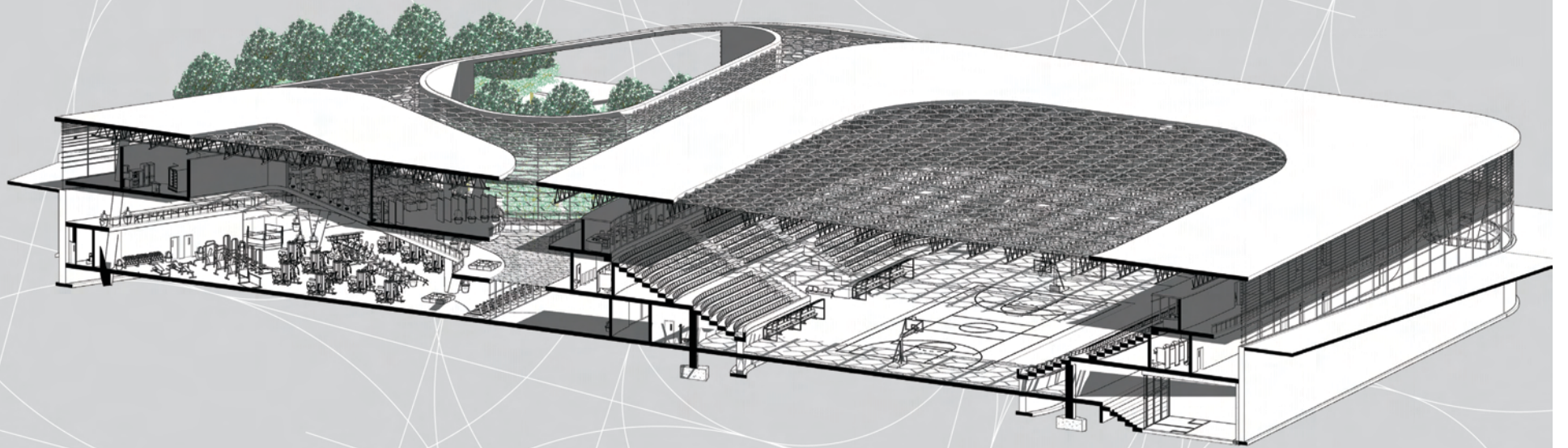
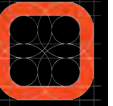

KAMAKA 1:200

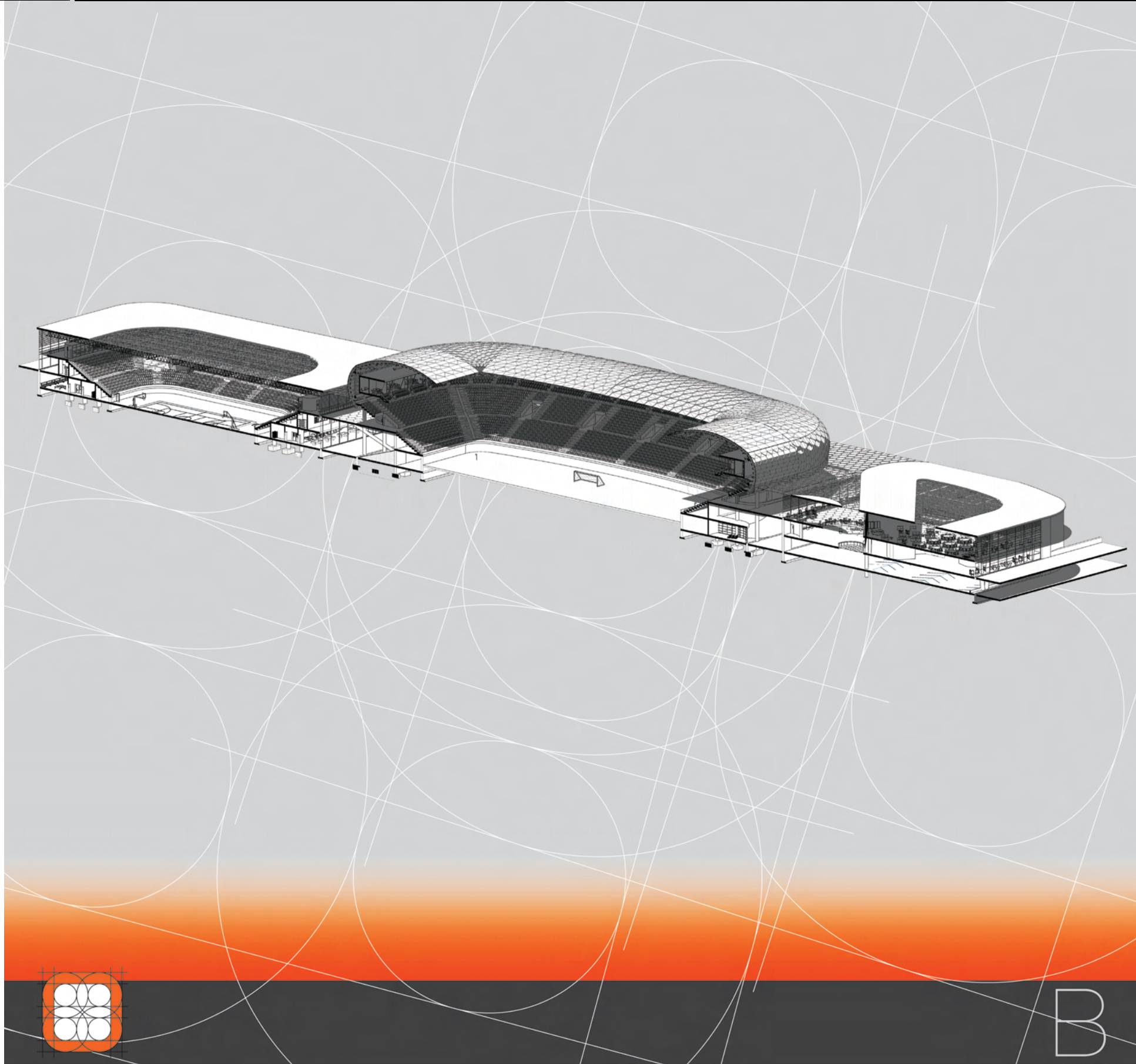

3D
TOMEΣ 10.08

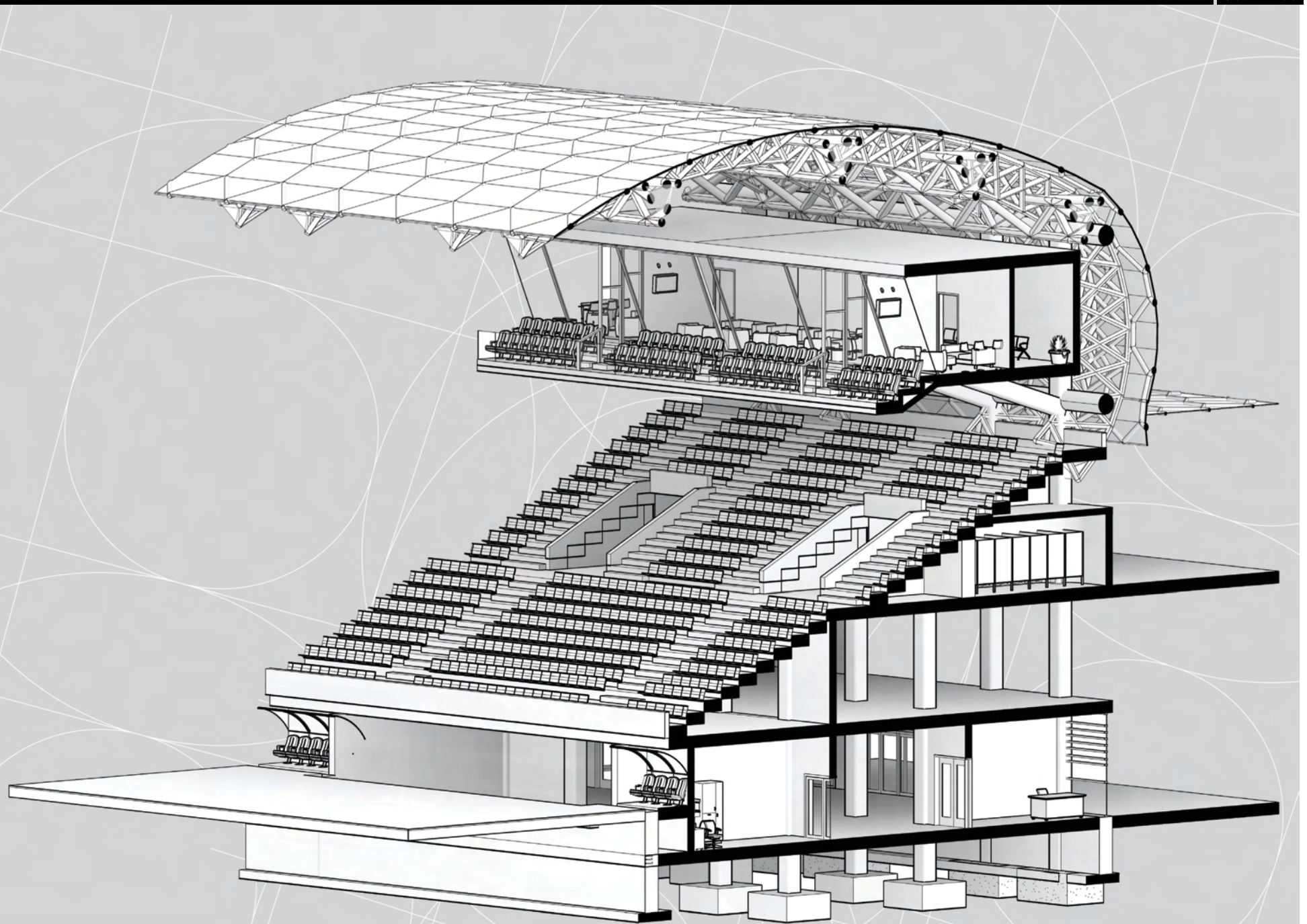

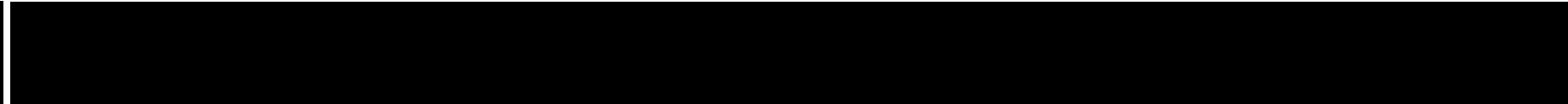

A

B

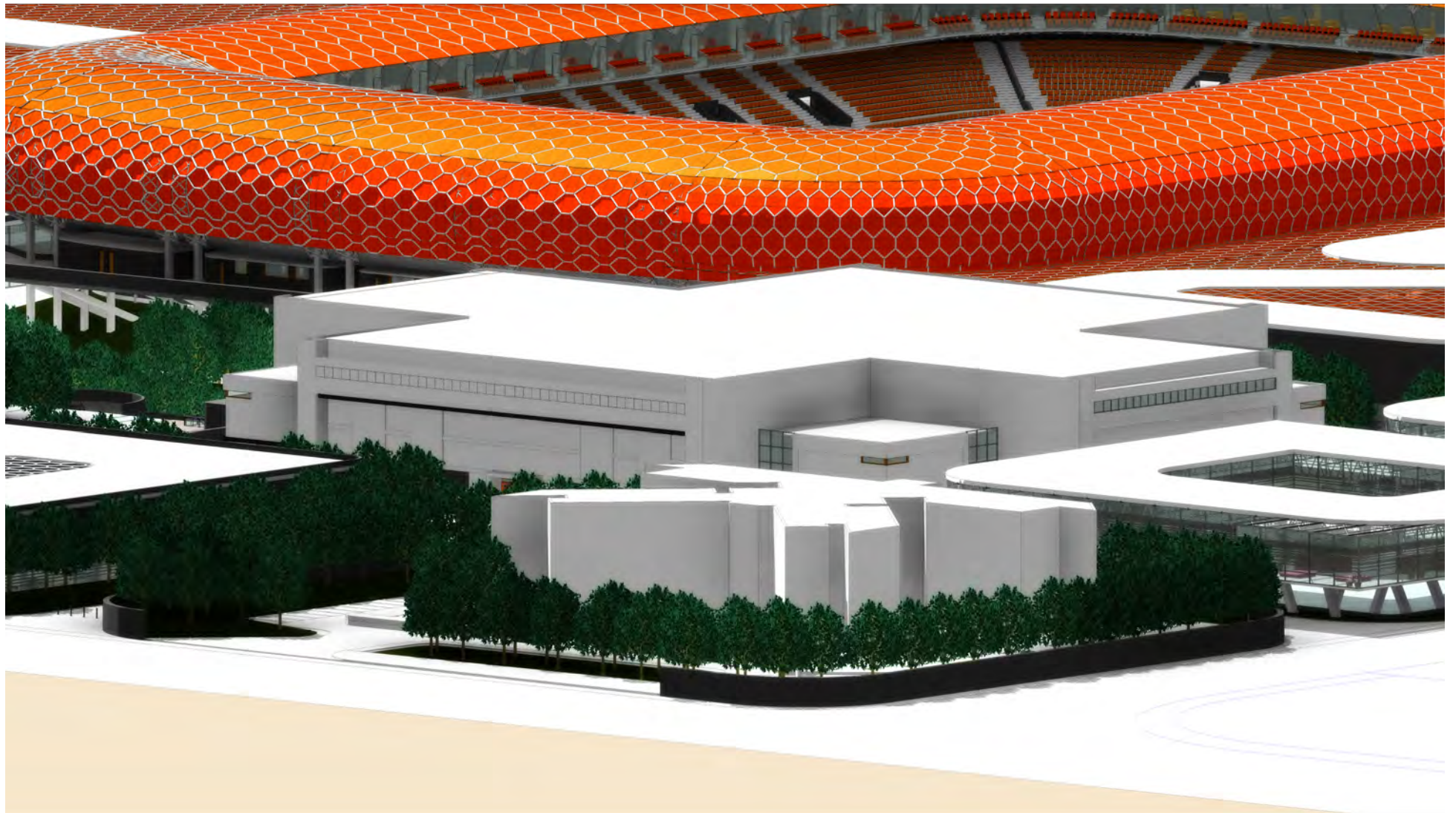

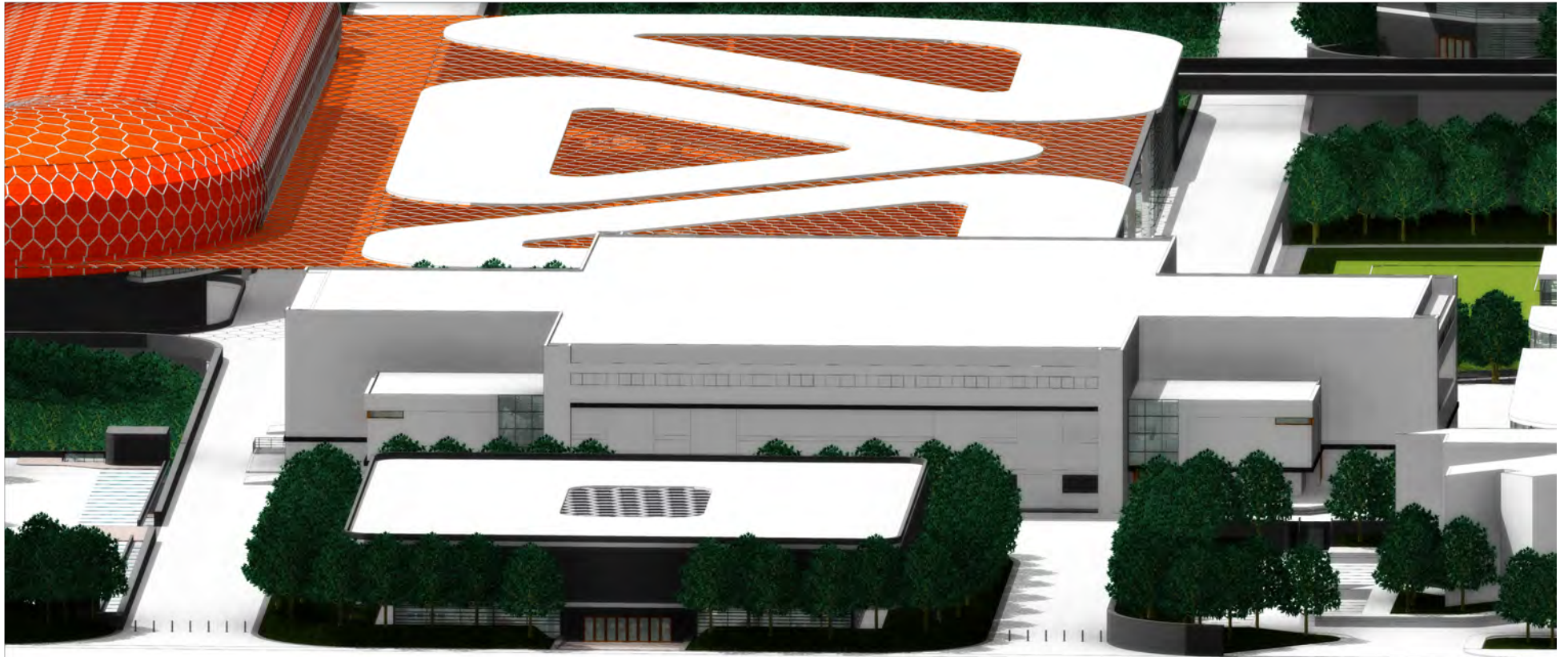

3D Views

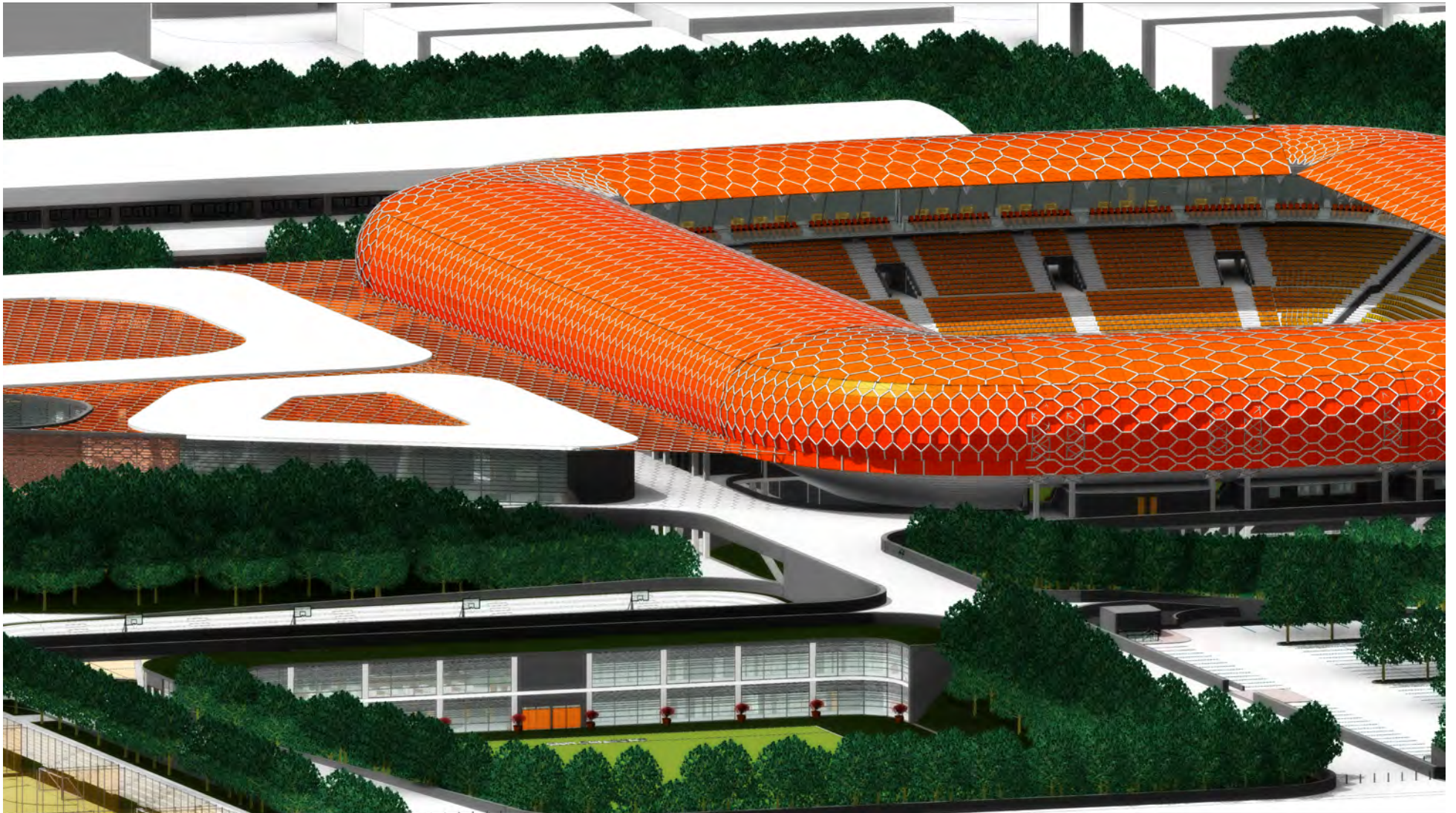
Τρισδιάστατες απεικονίσεις

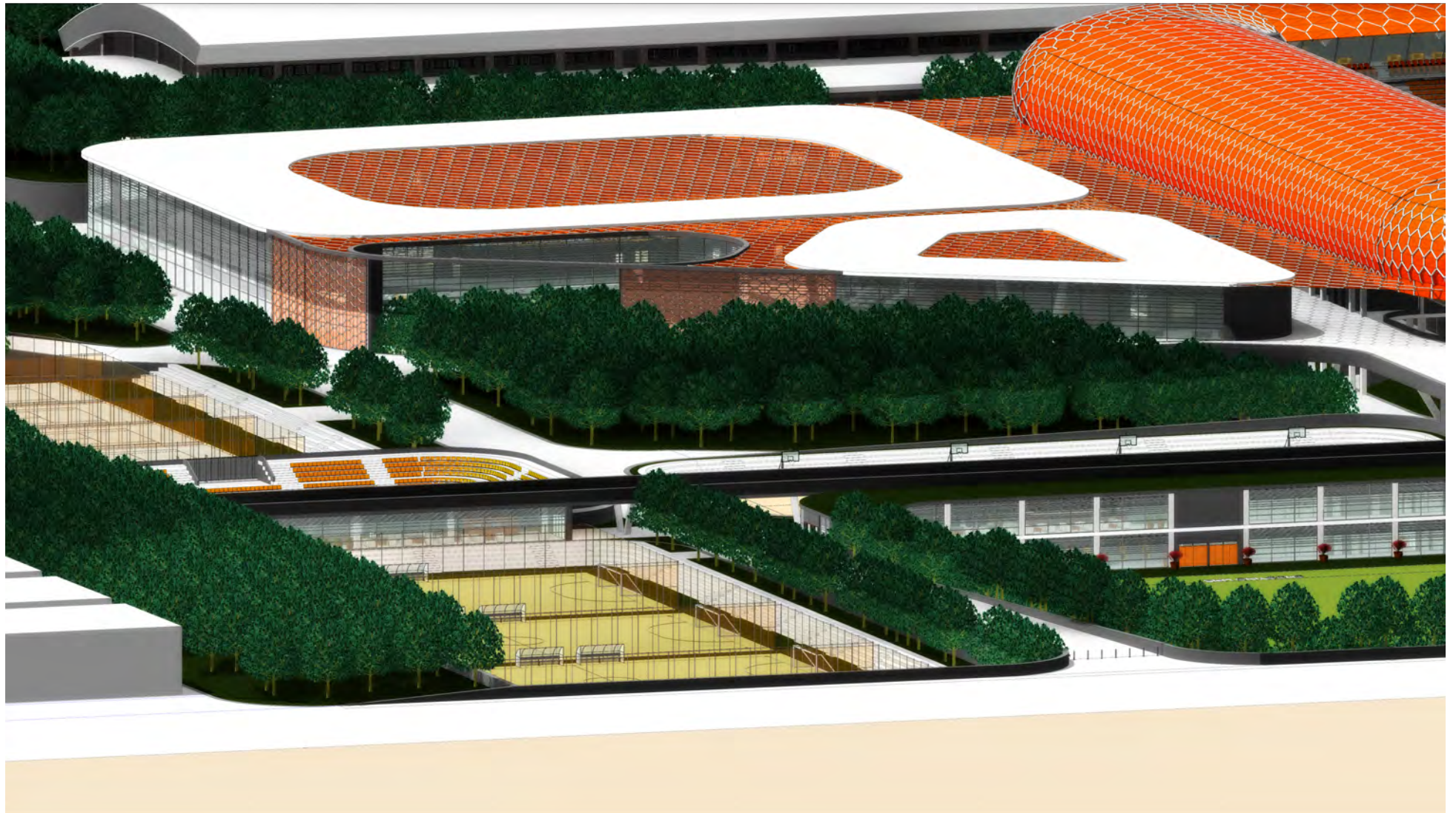

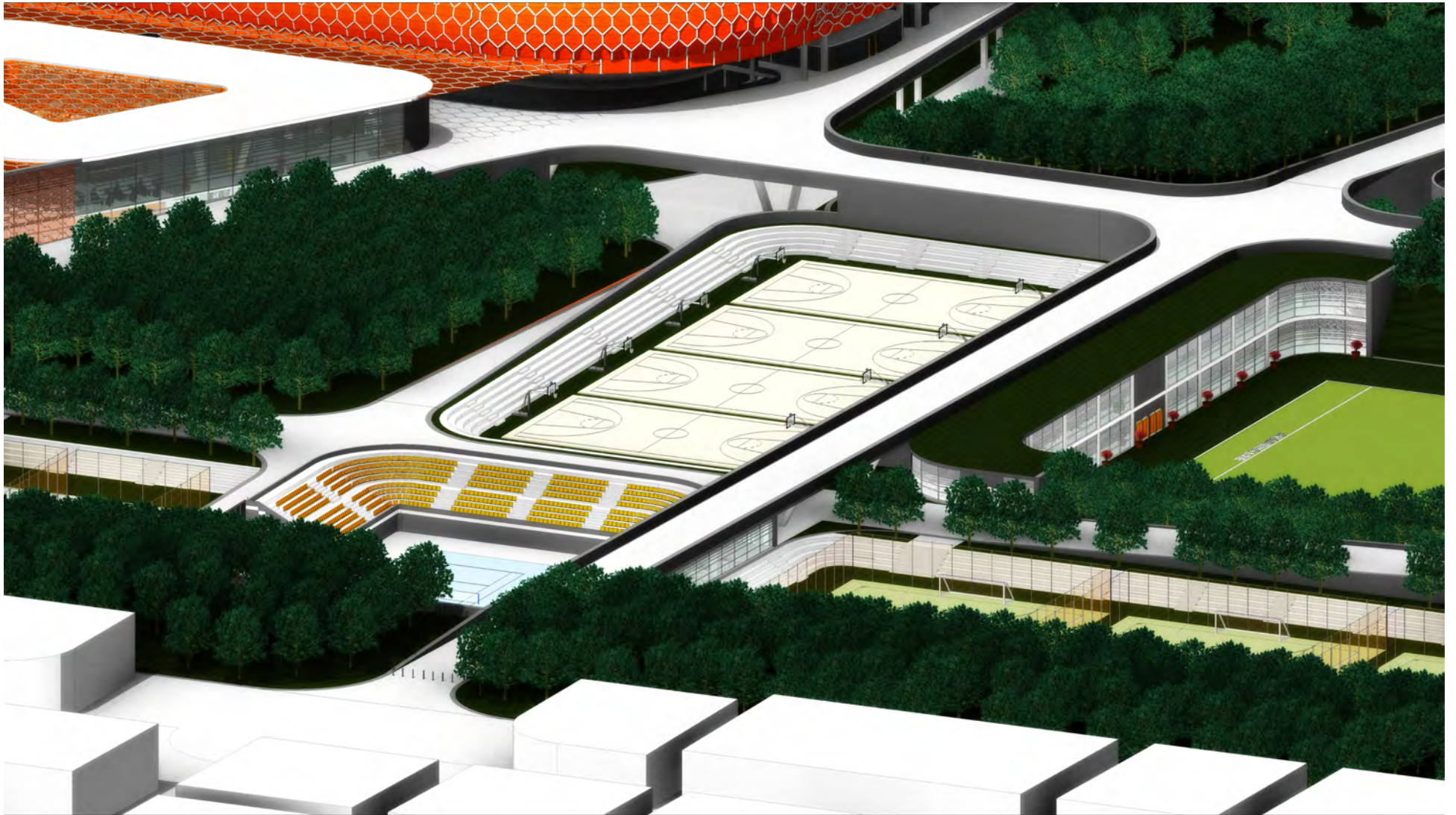

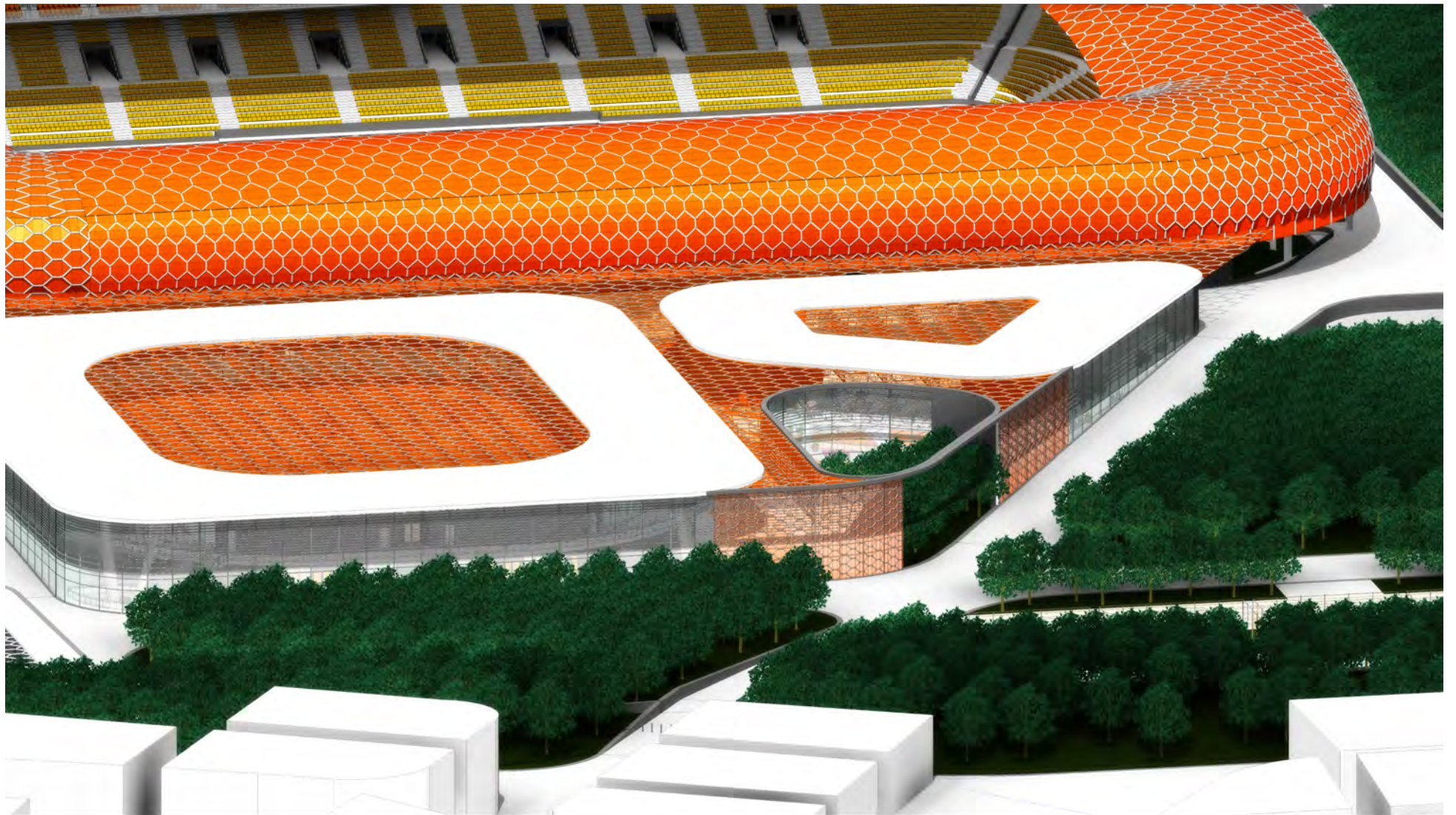

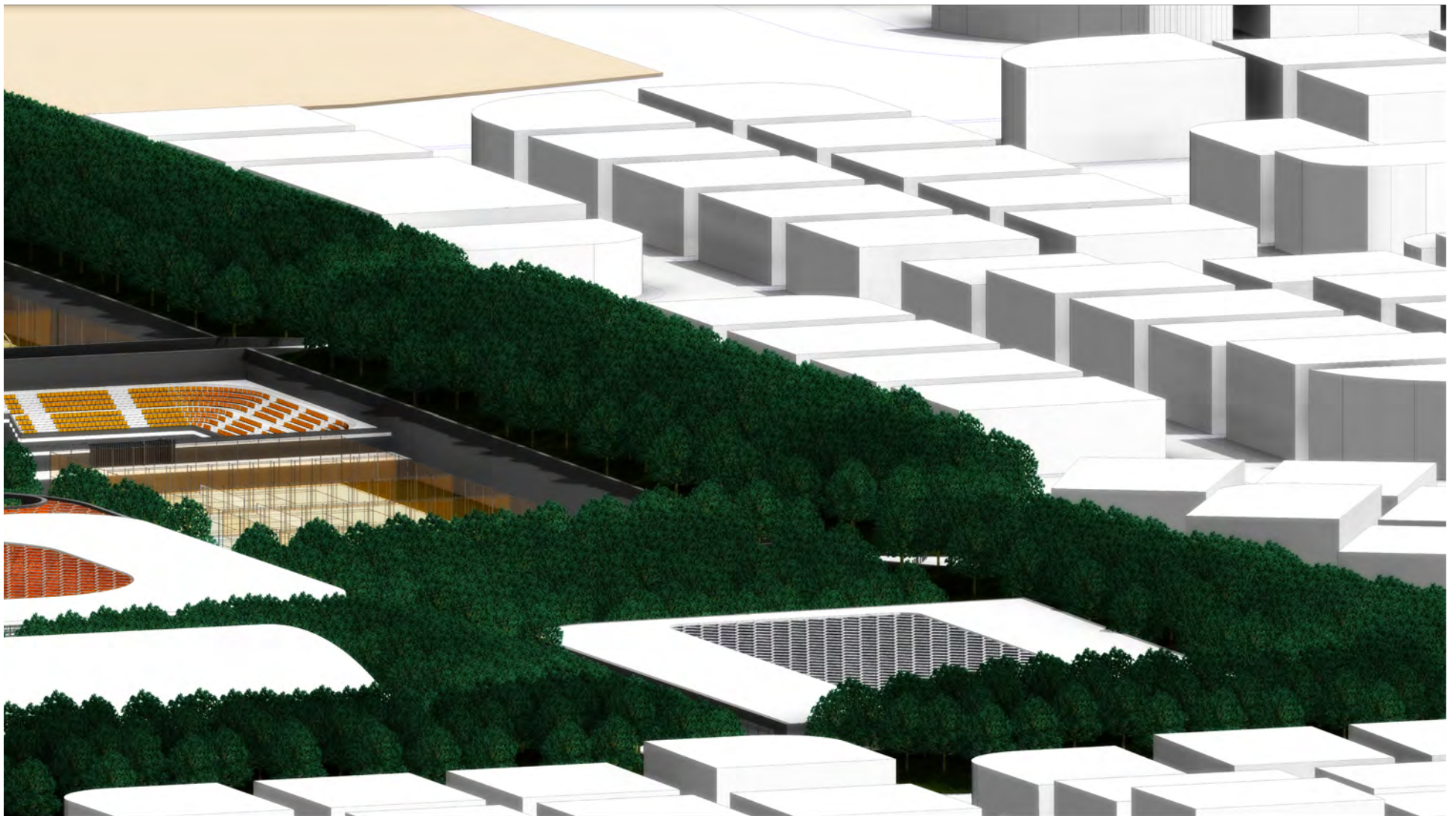

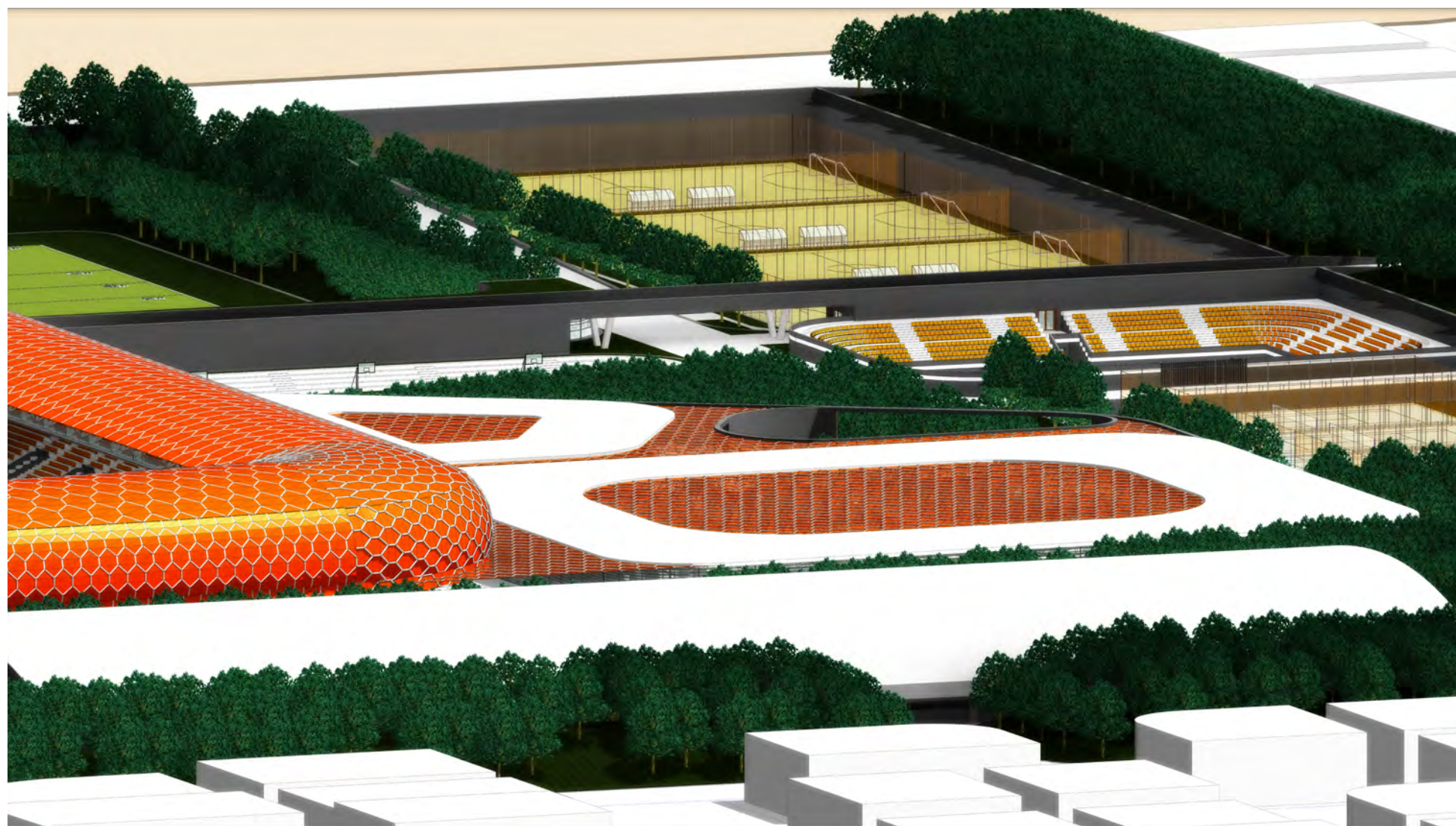
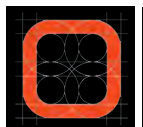

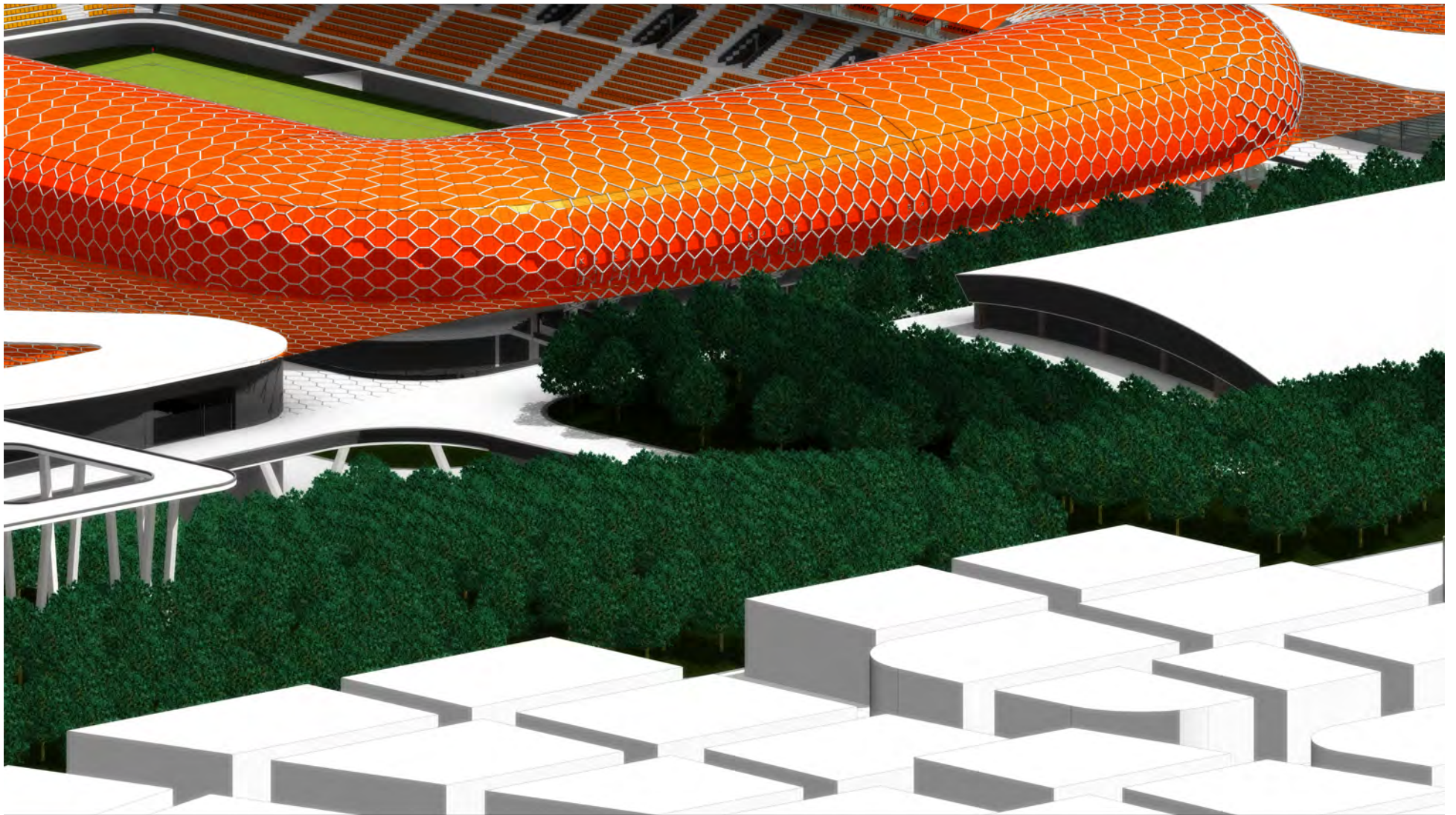

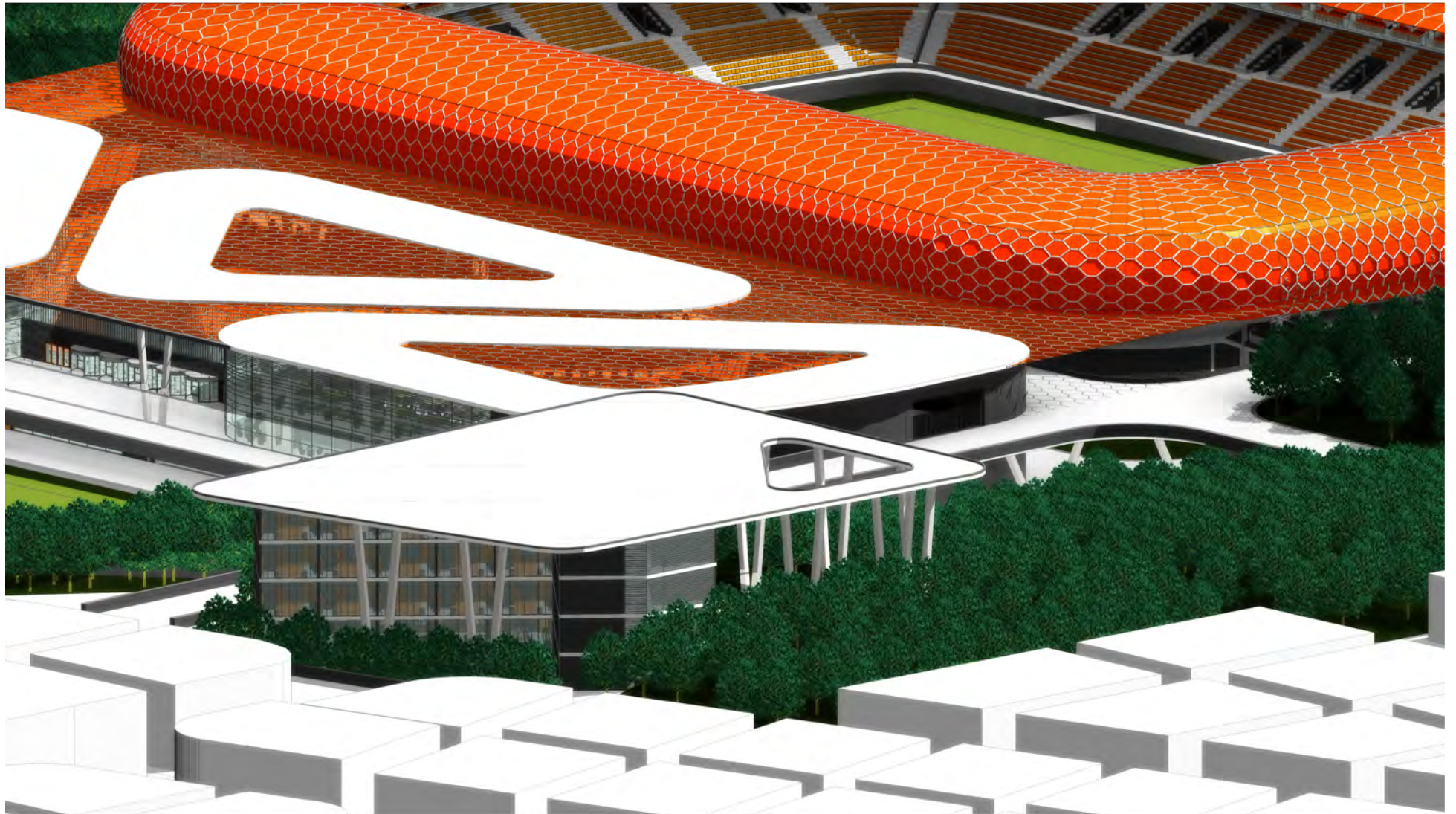

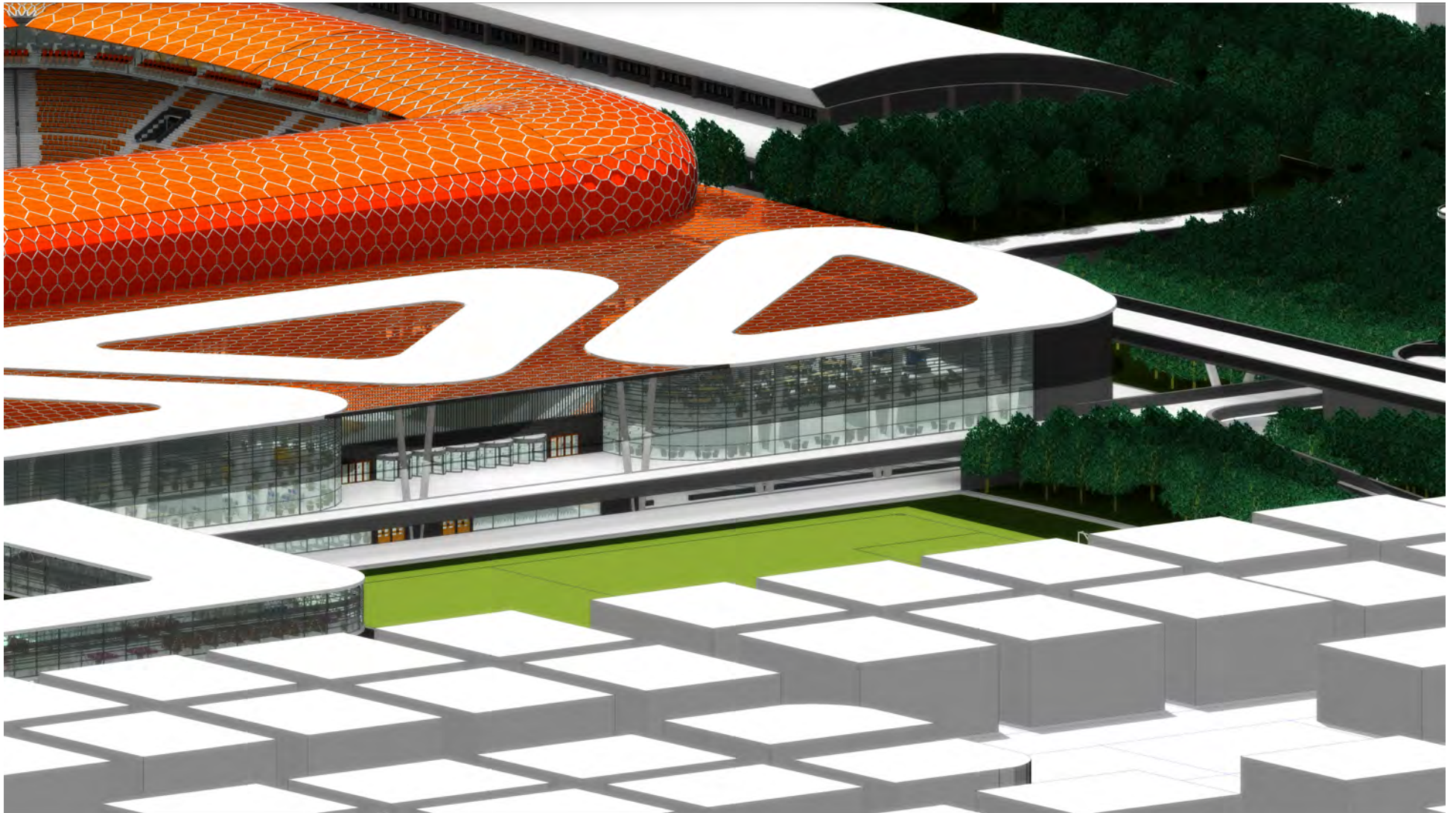

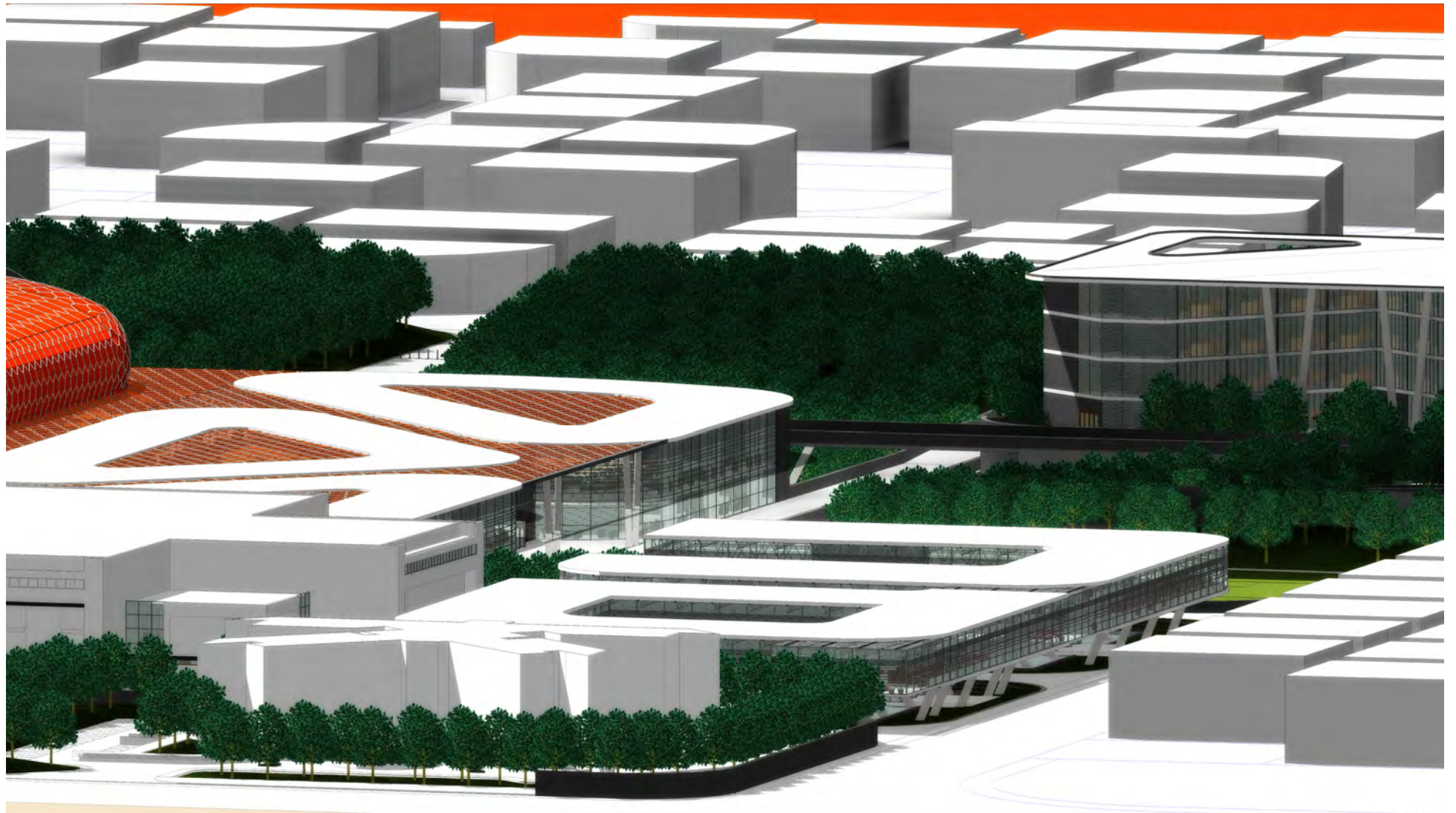

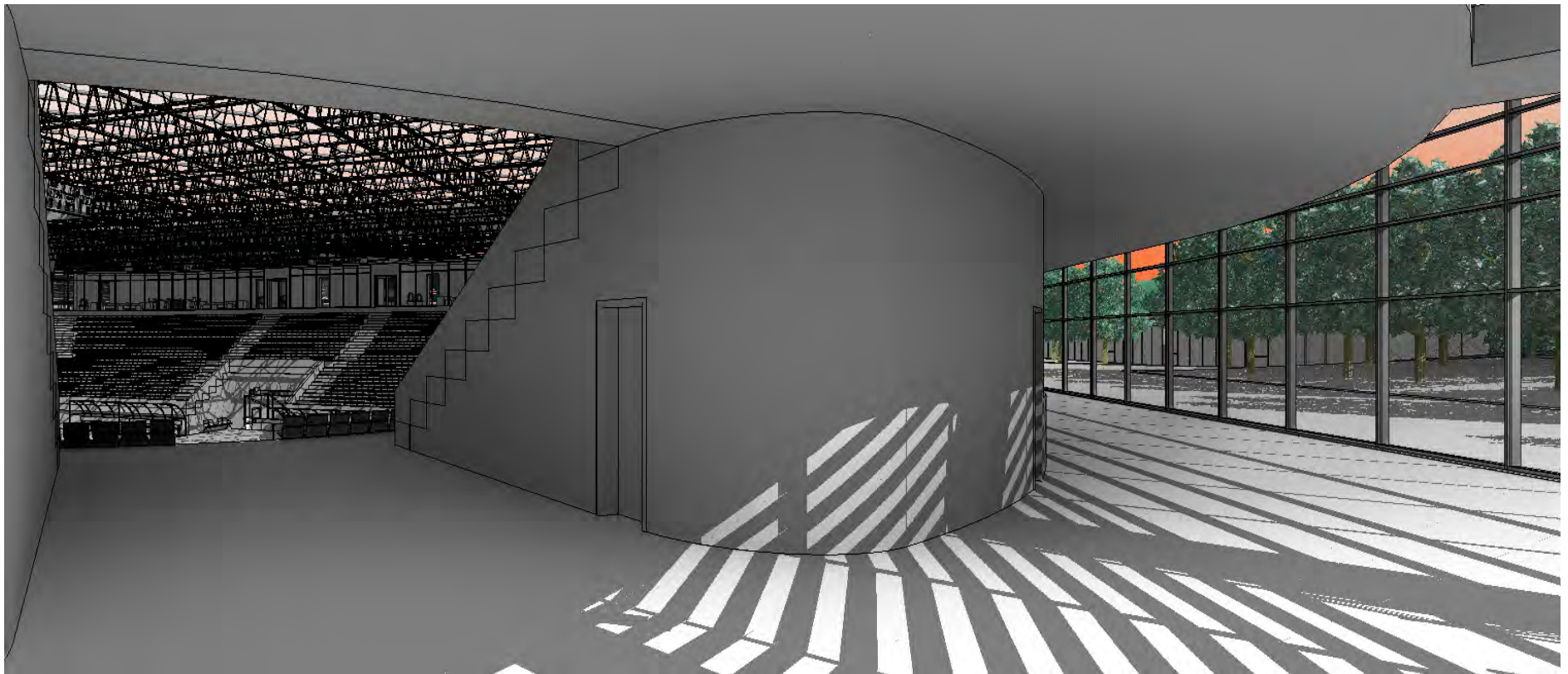
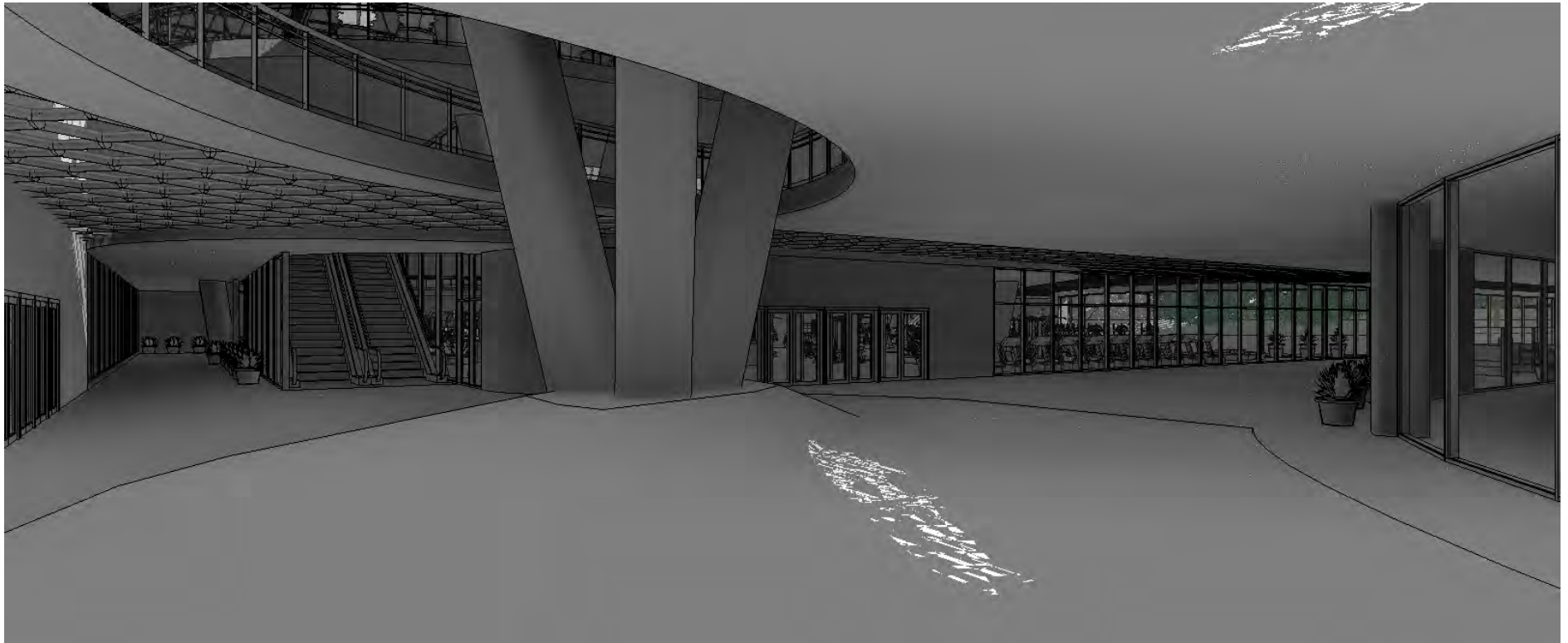
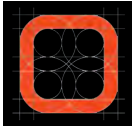

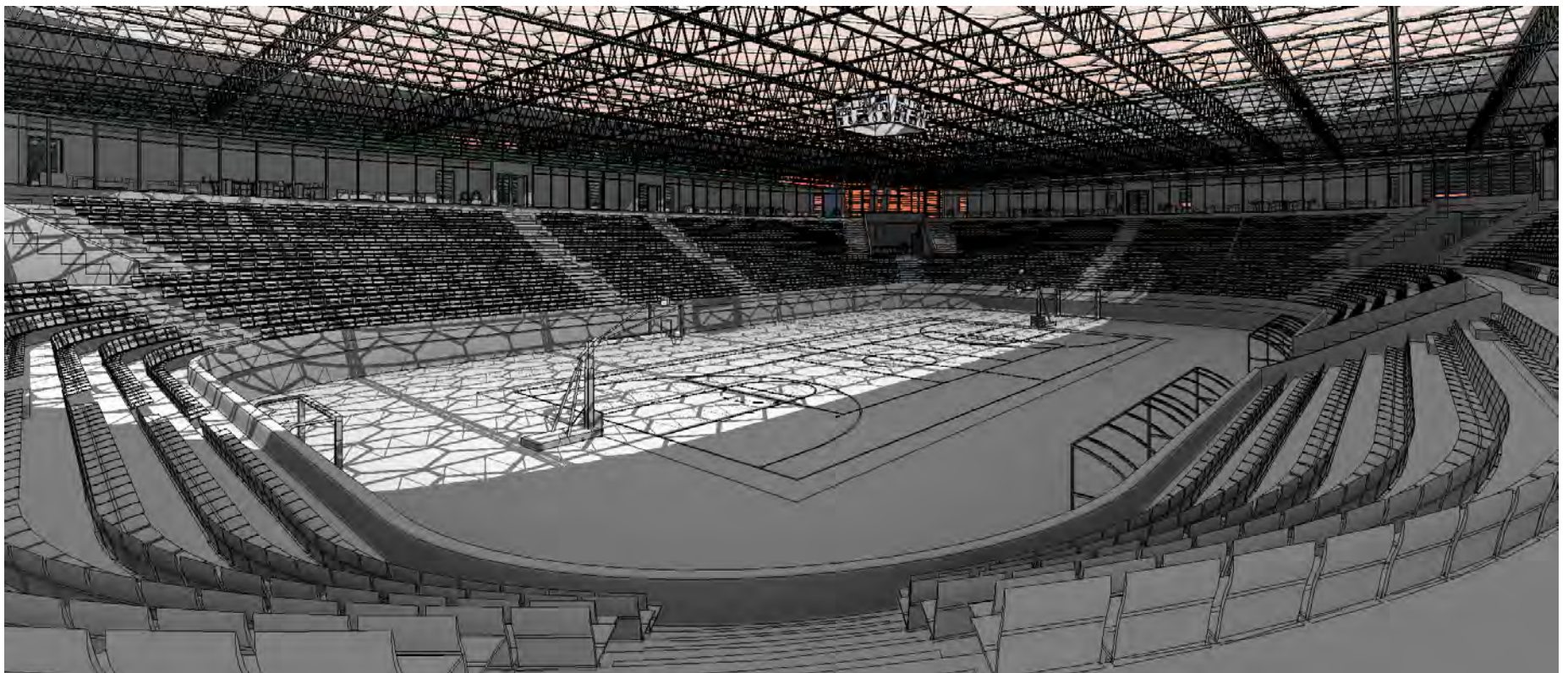
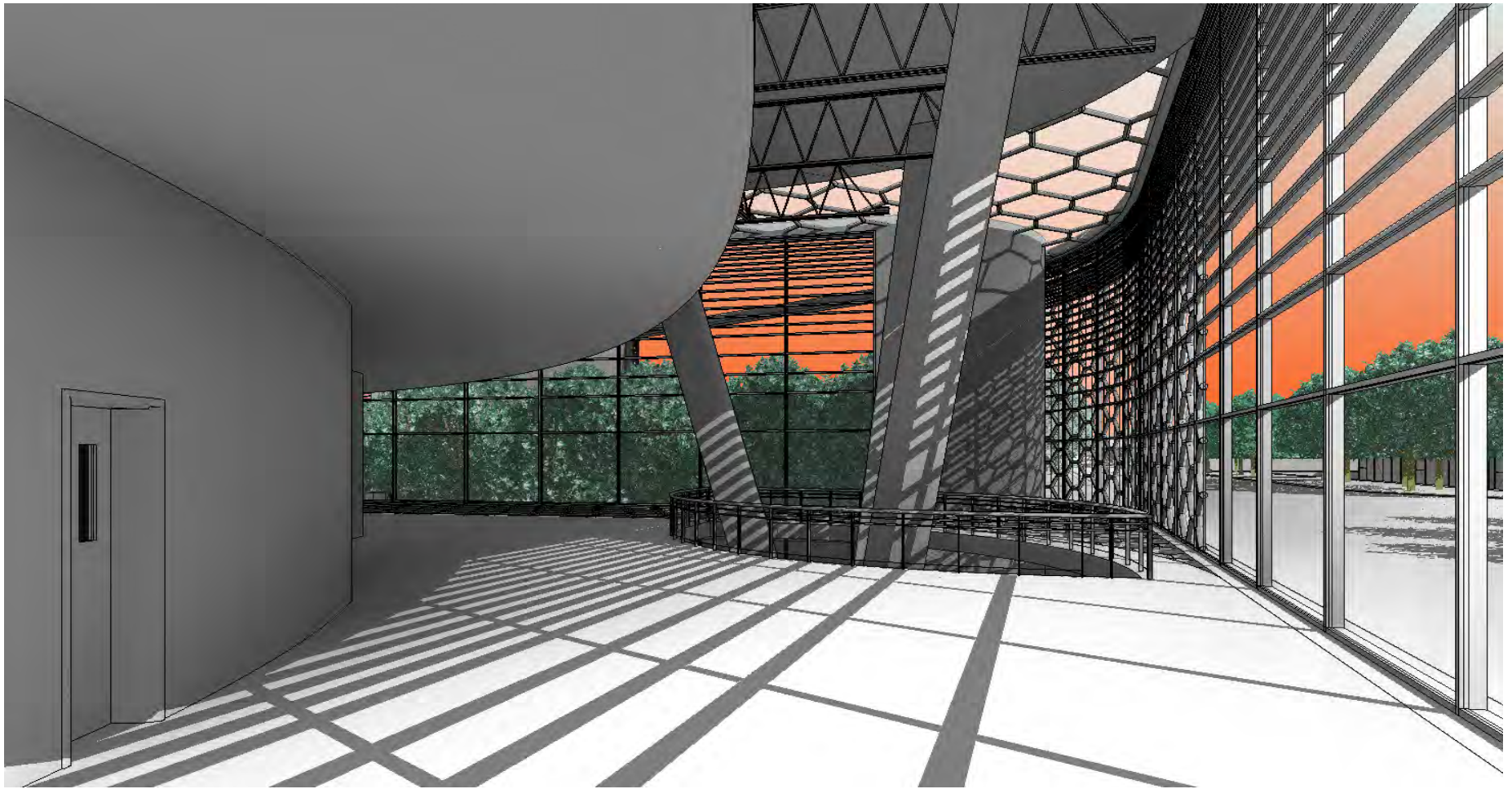

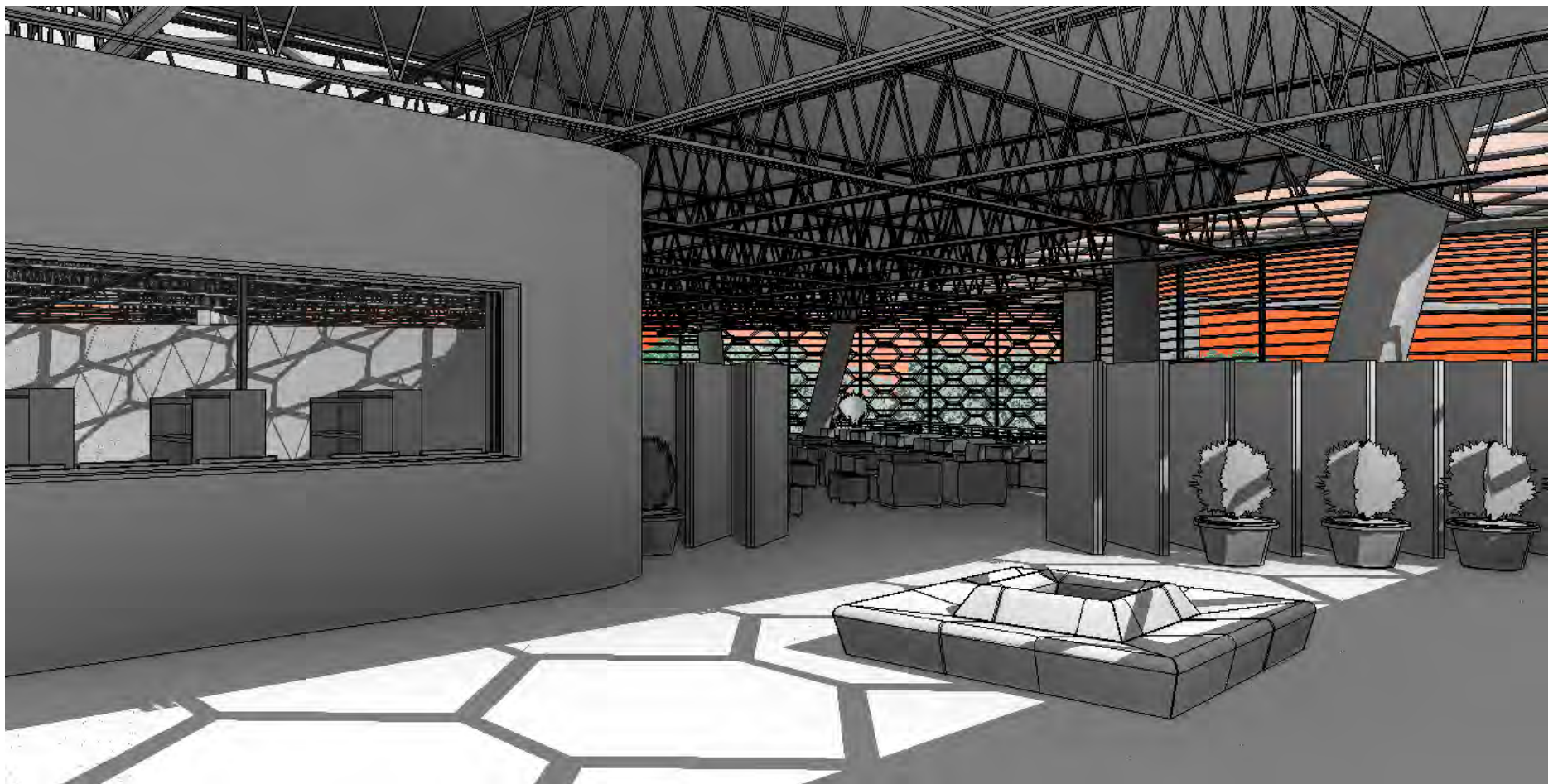
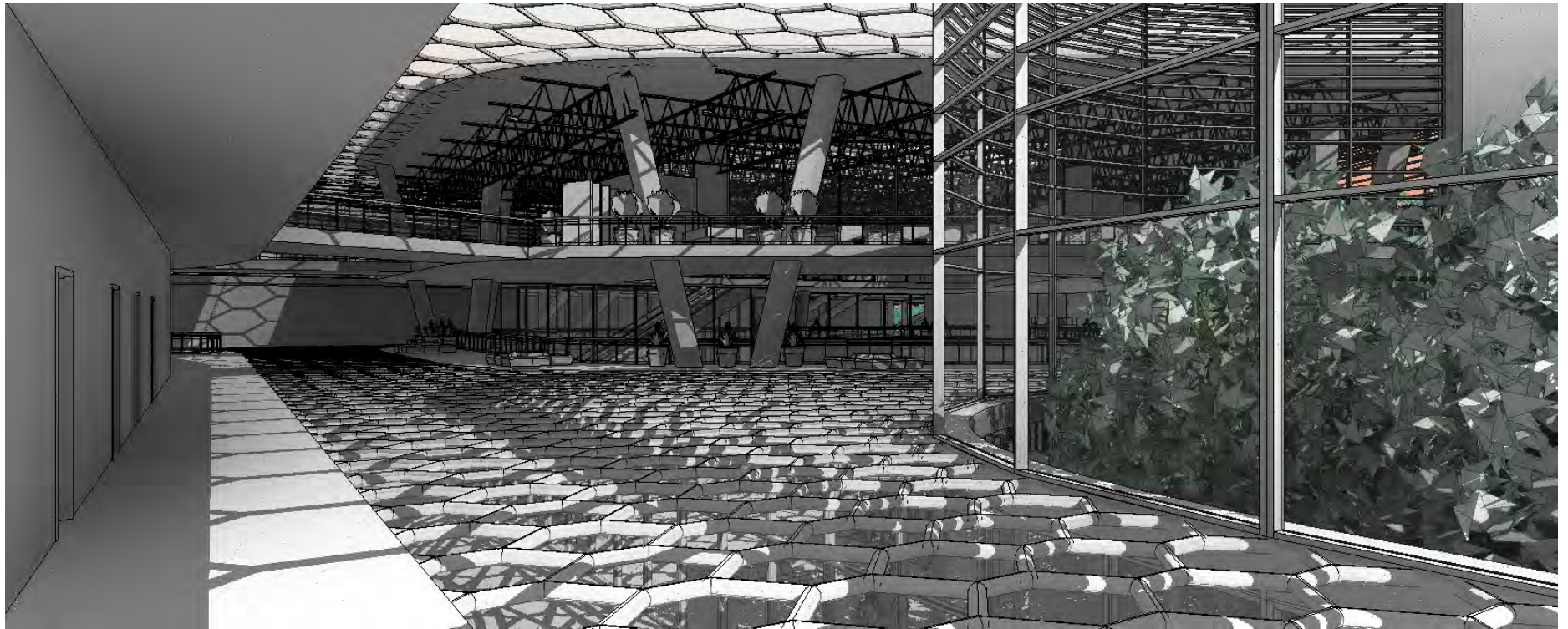
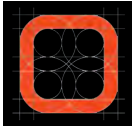

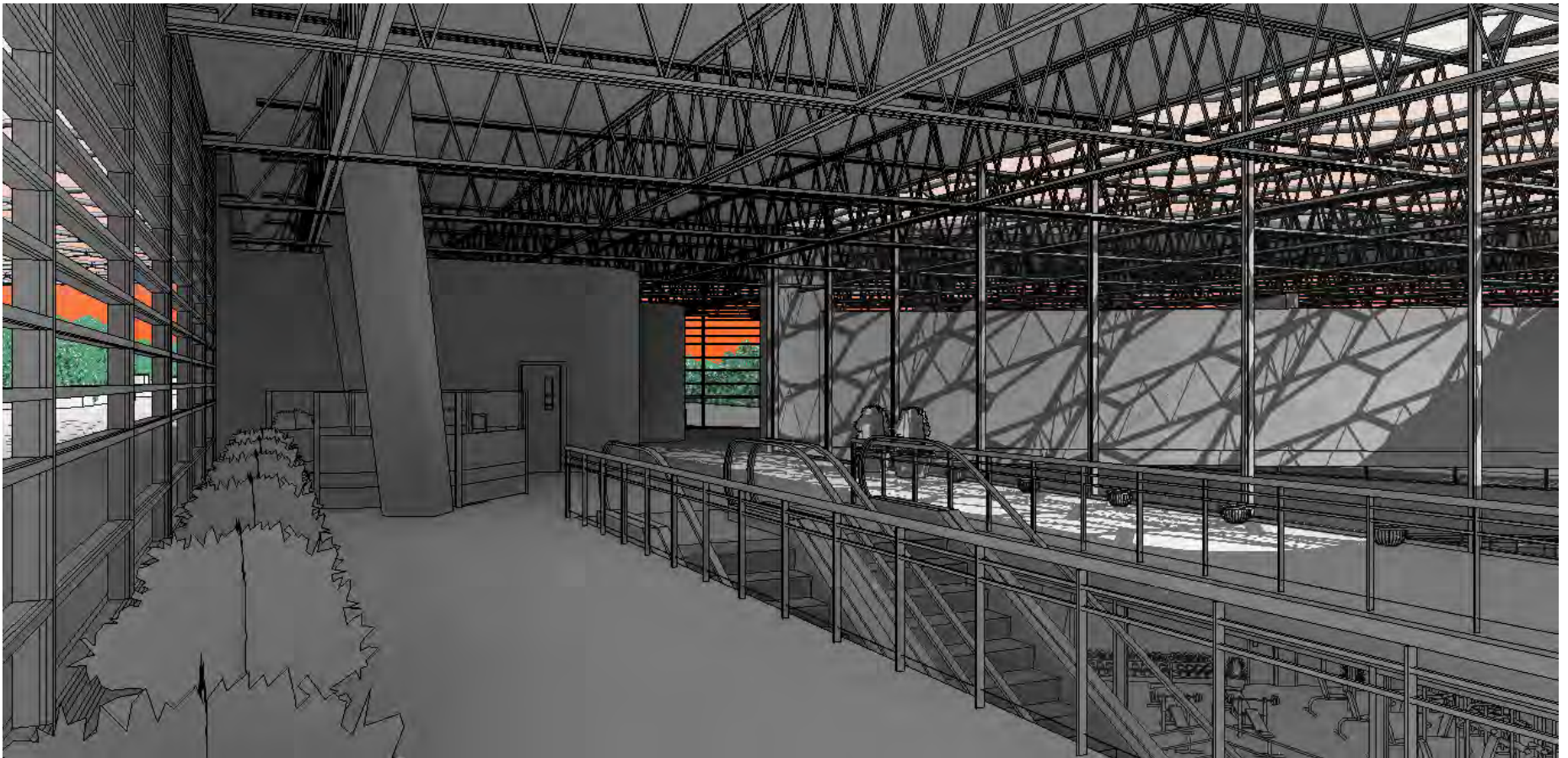

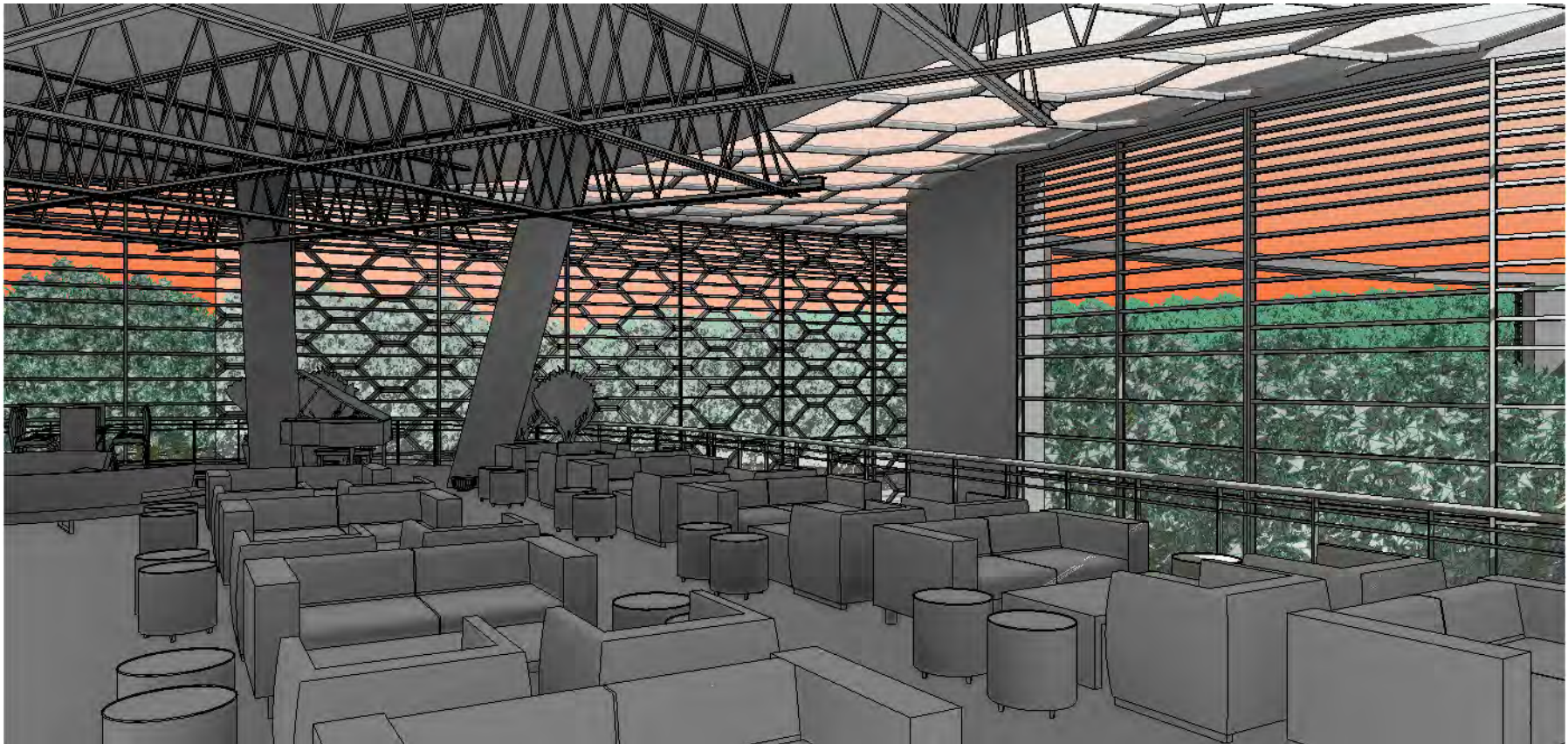
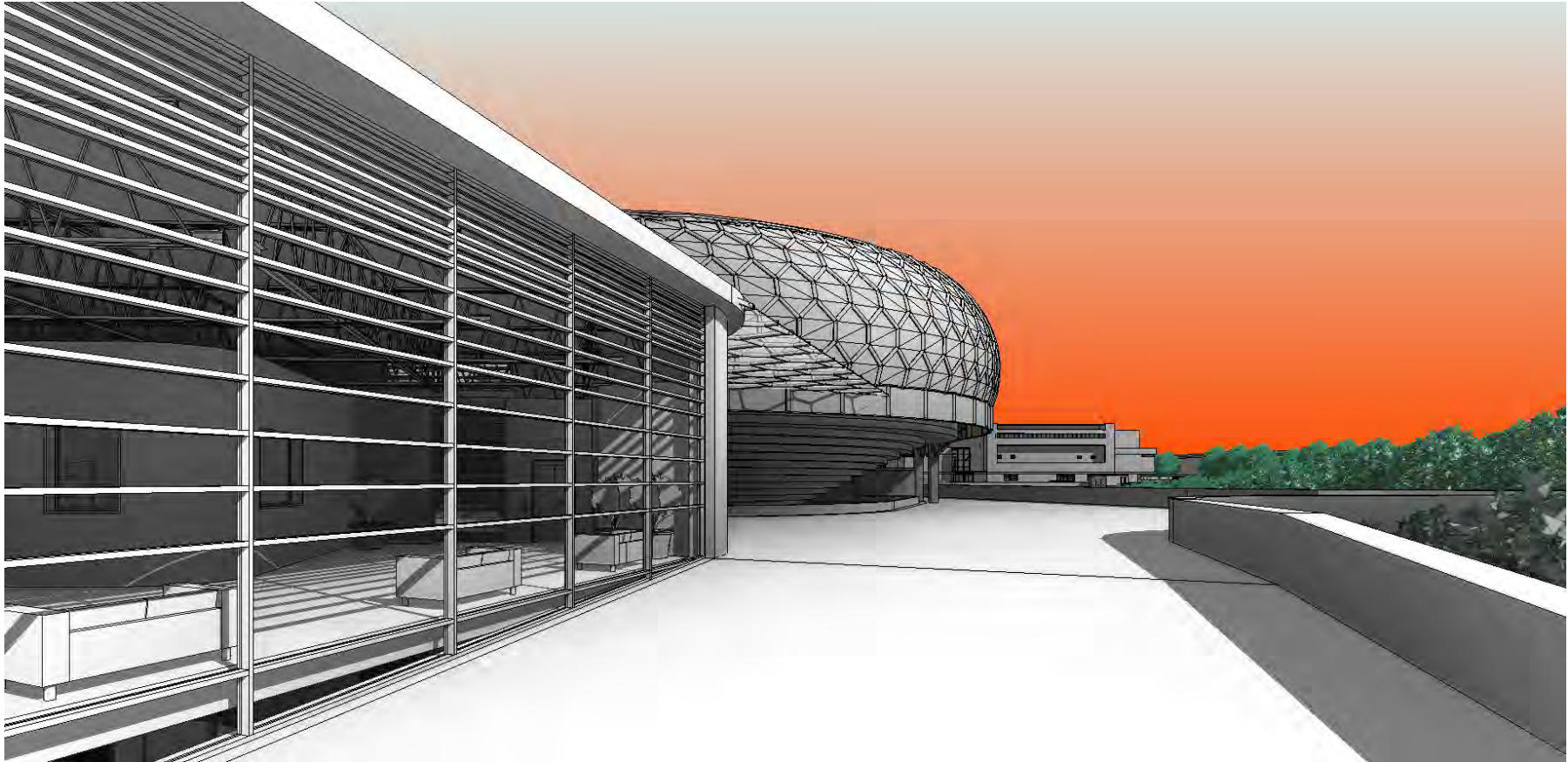
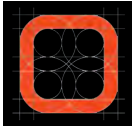

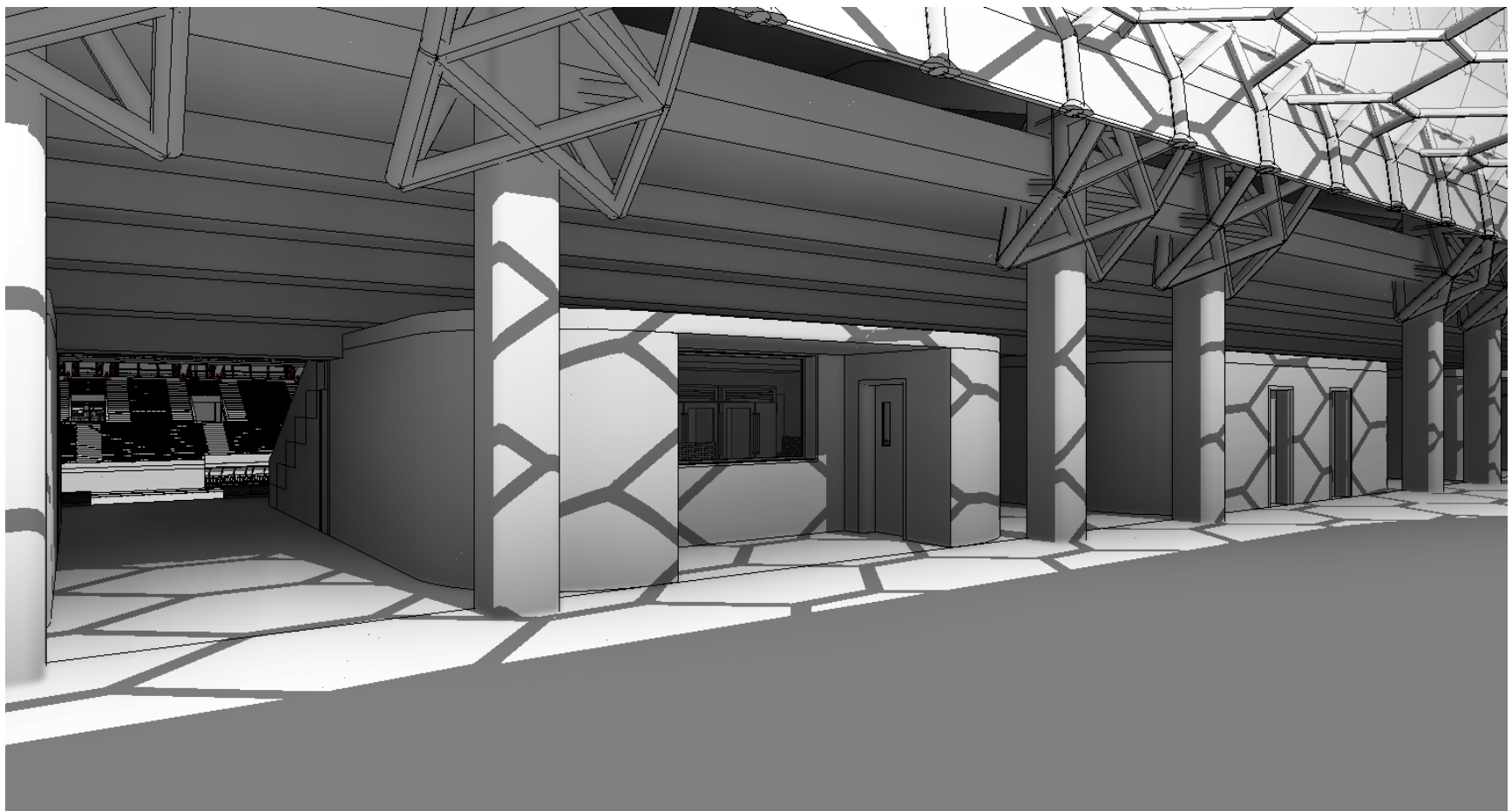
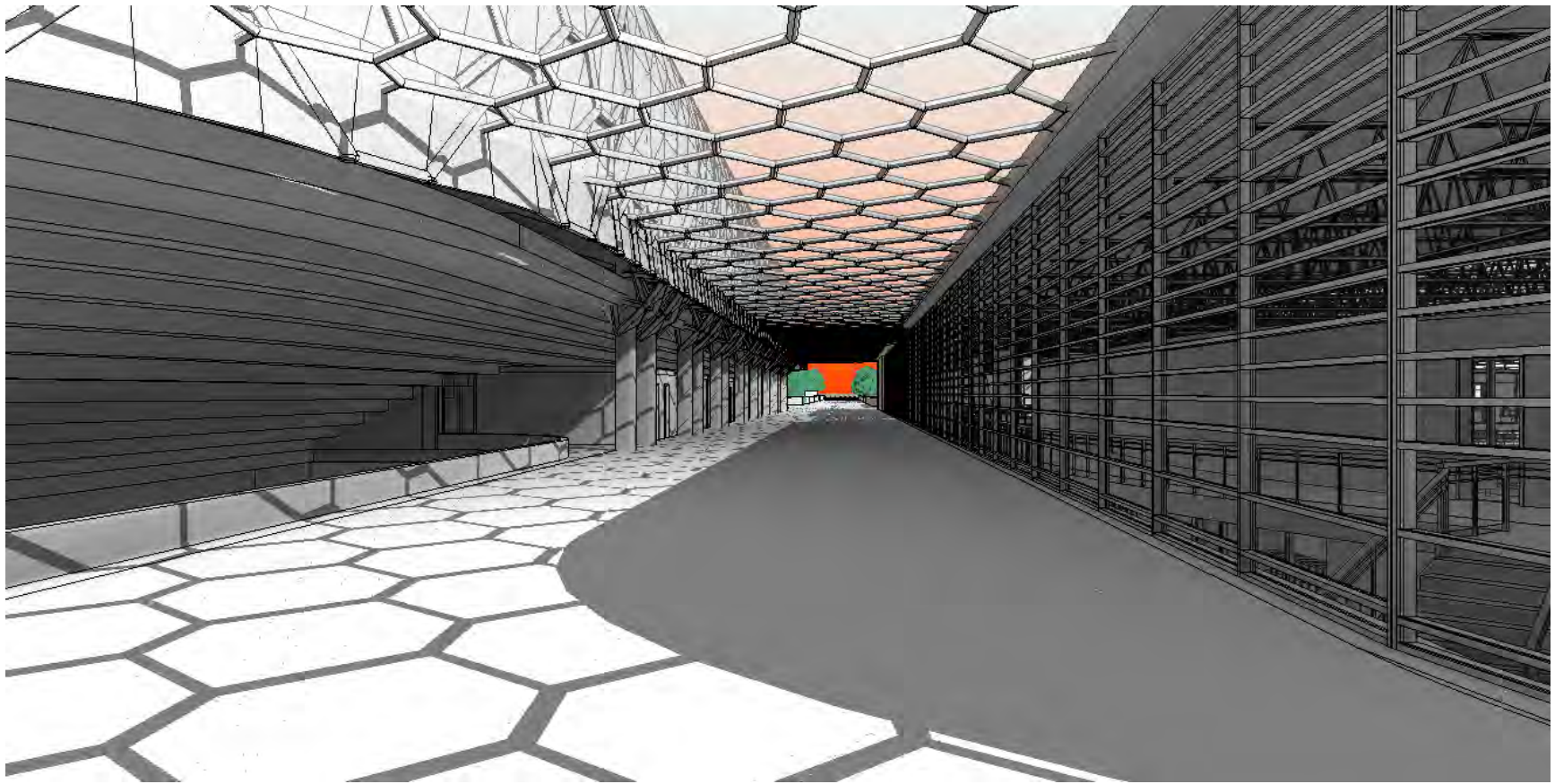

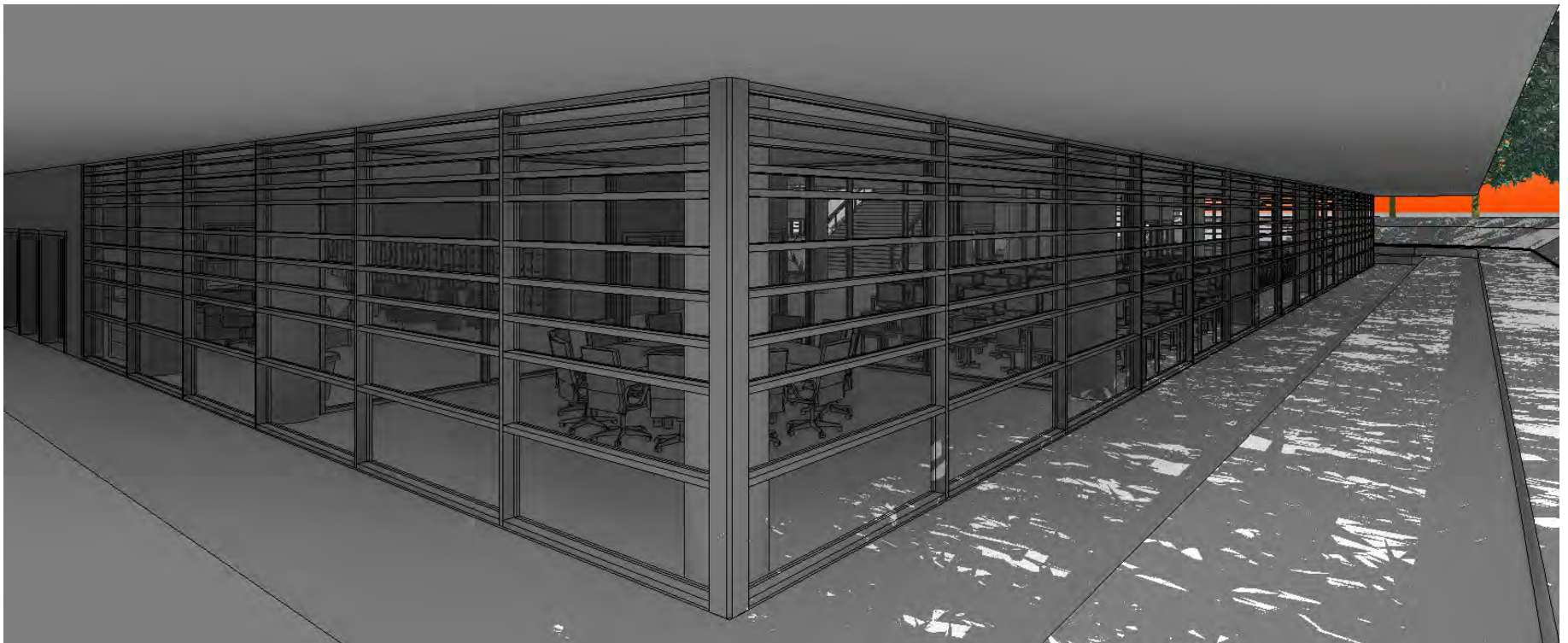
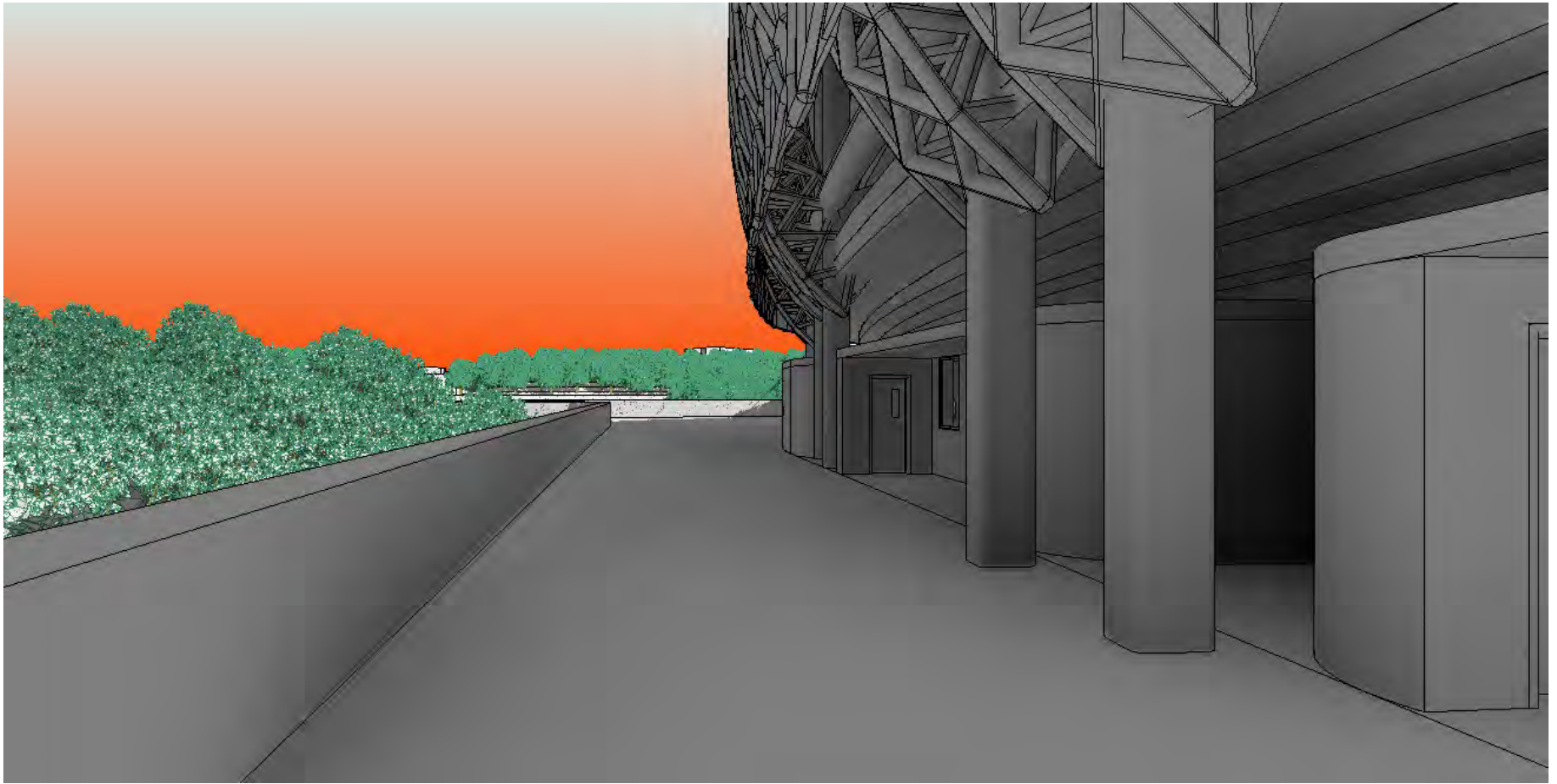
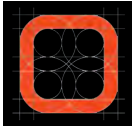

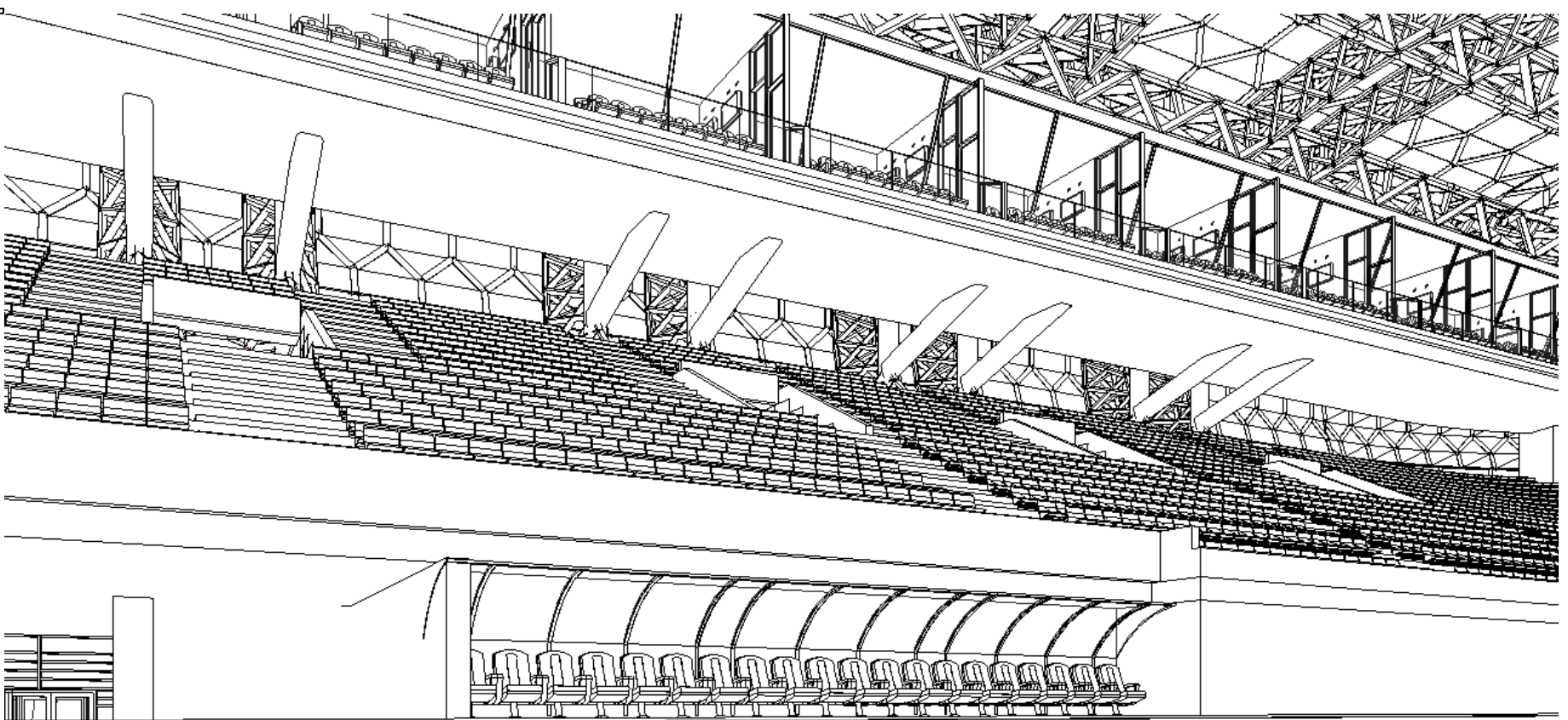
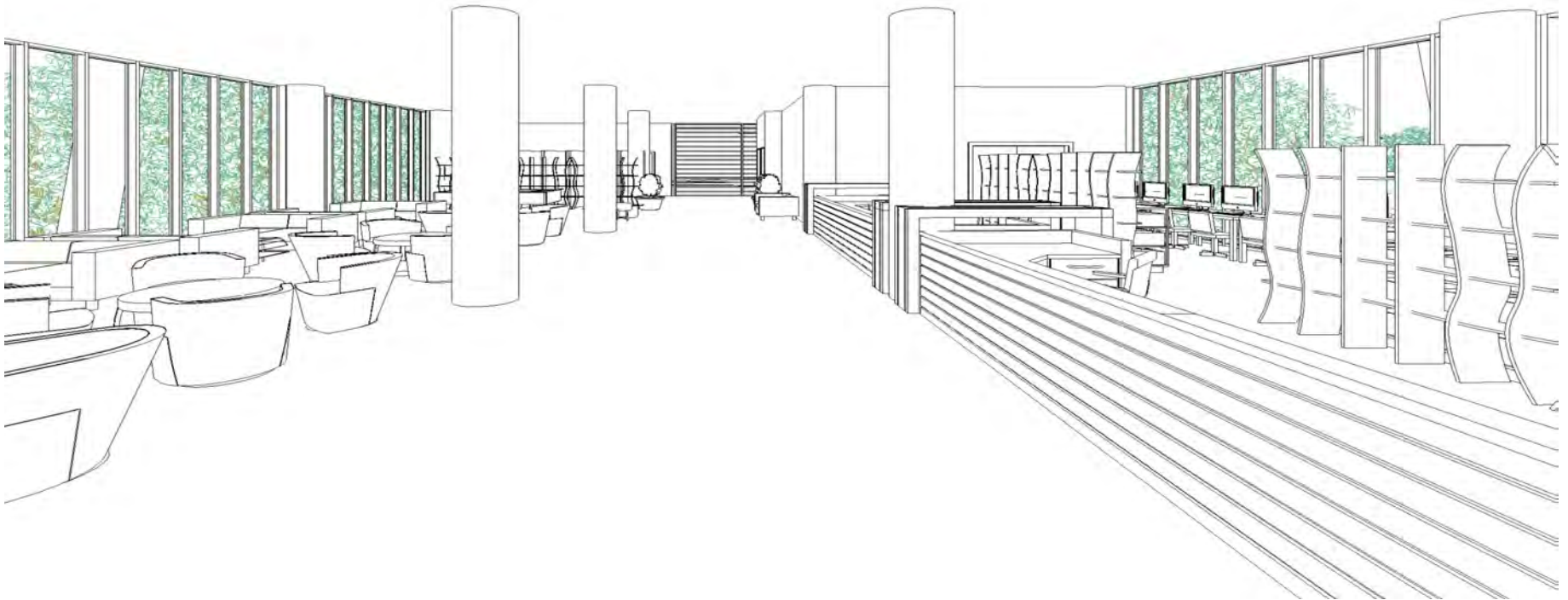

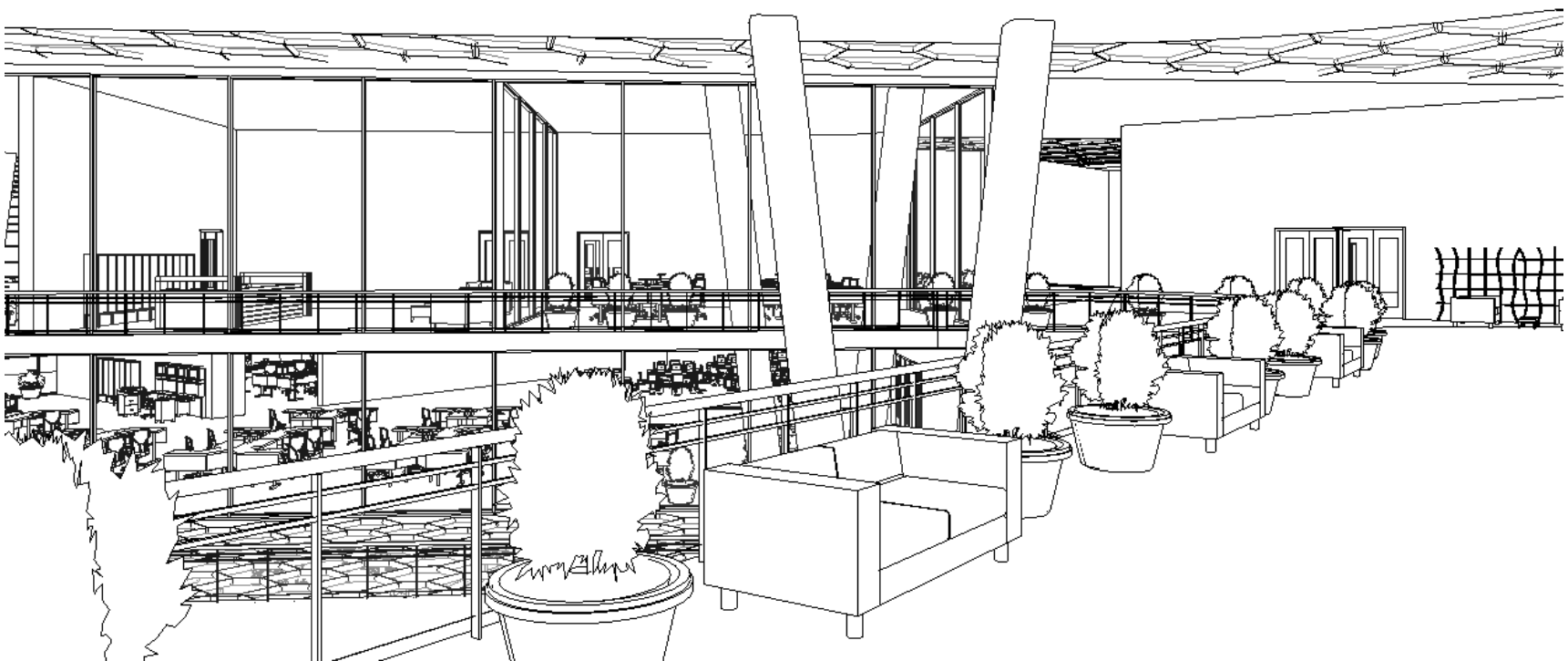
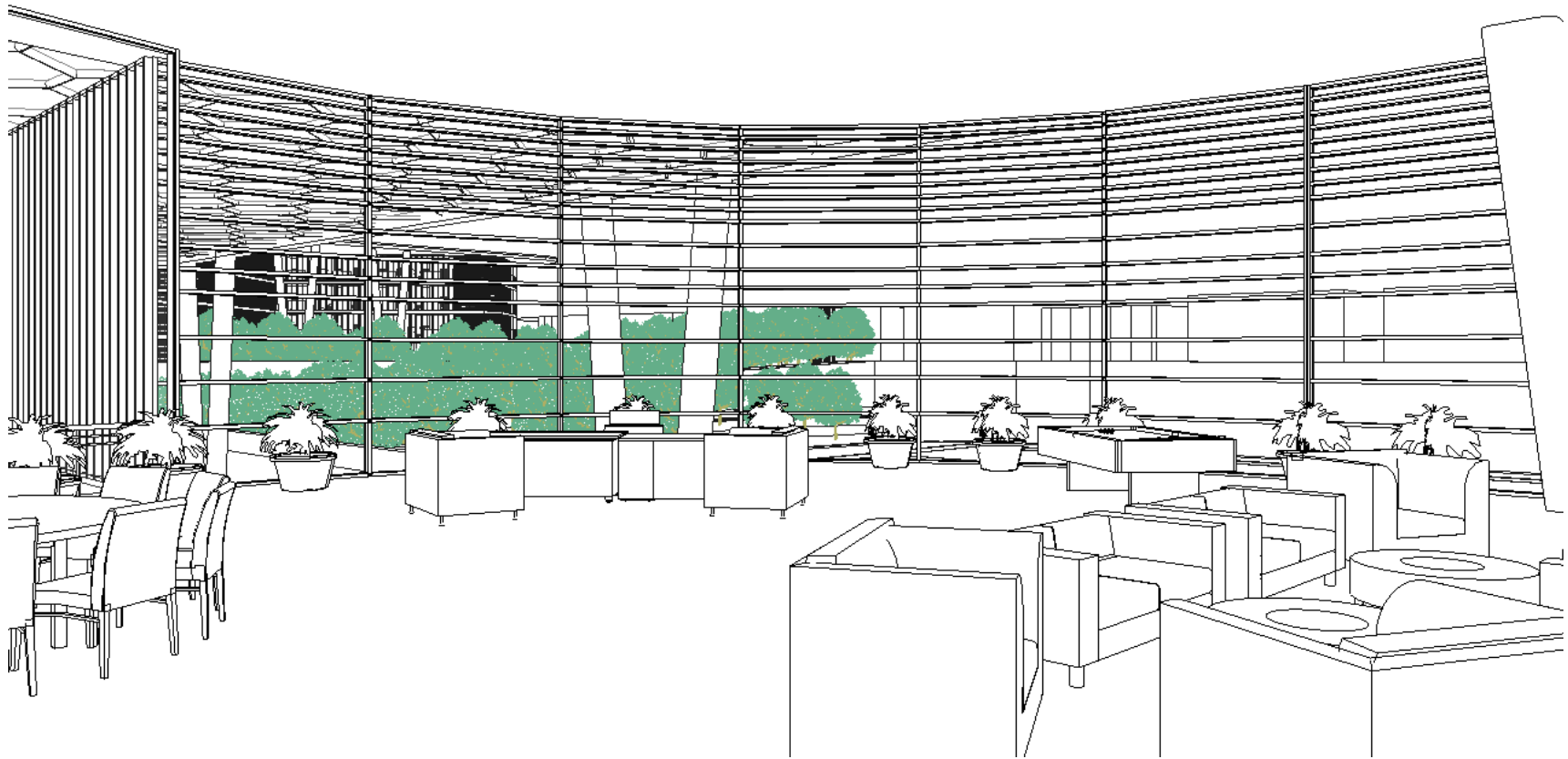

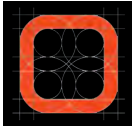

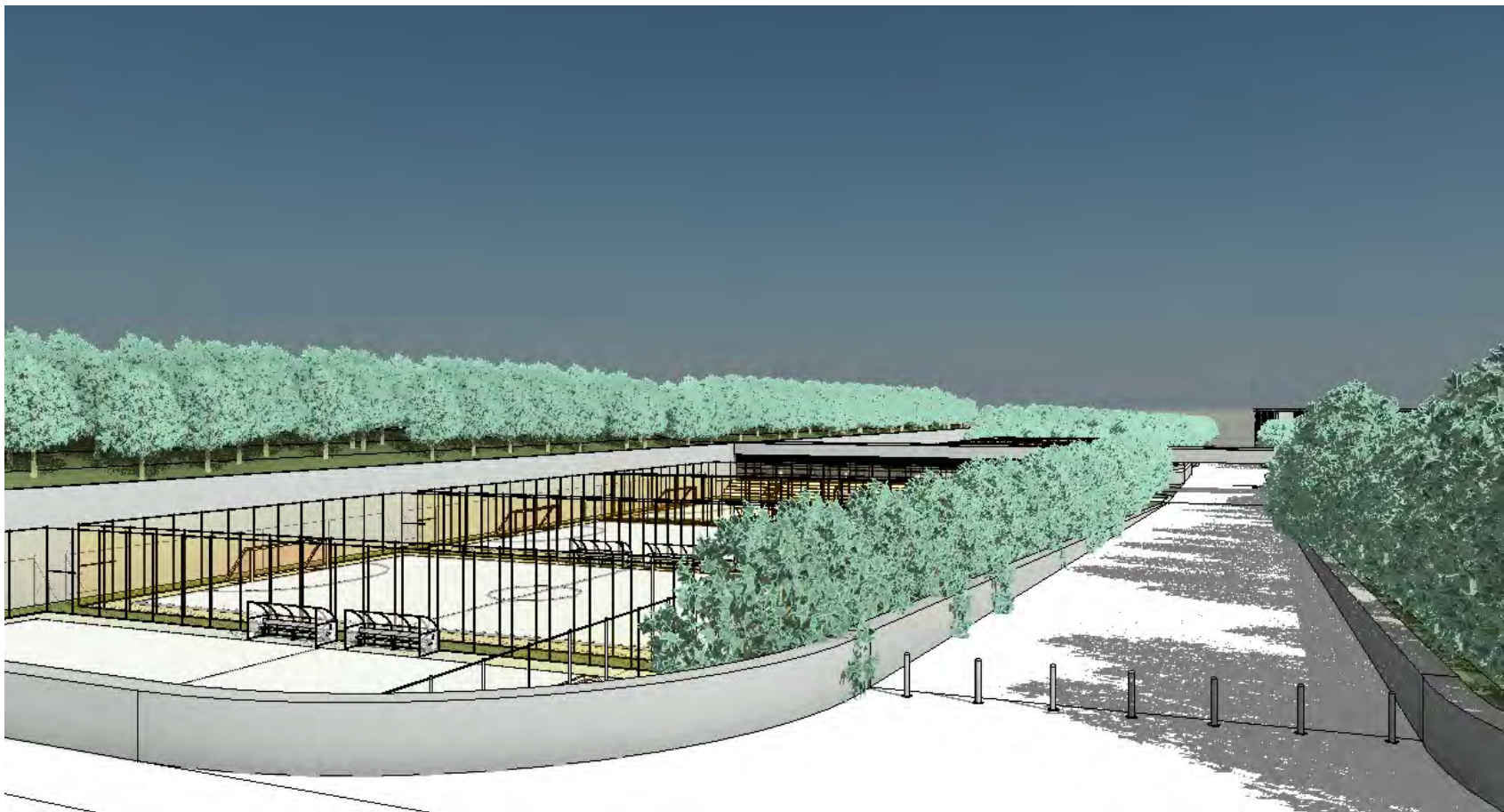
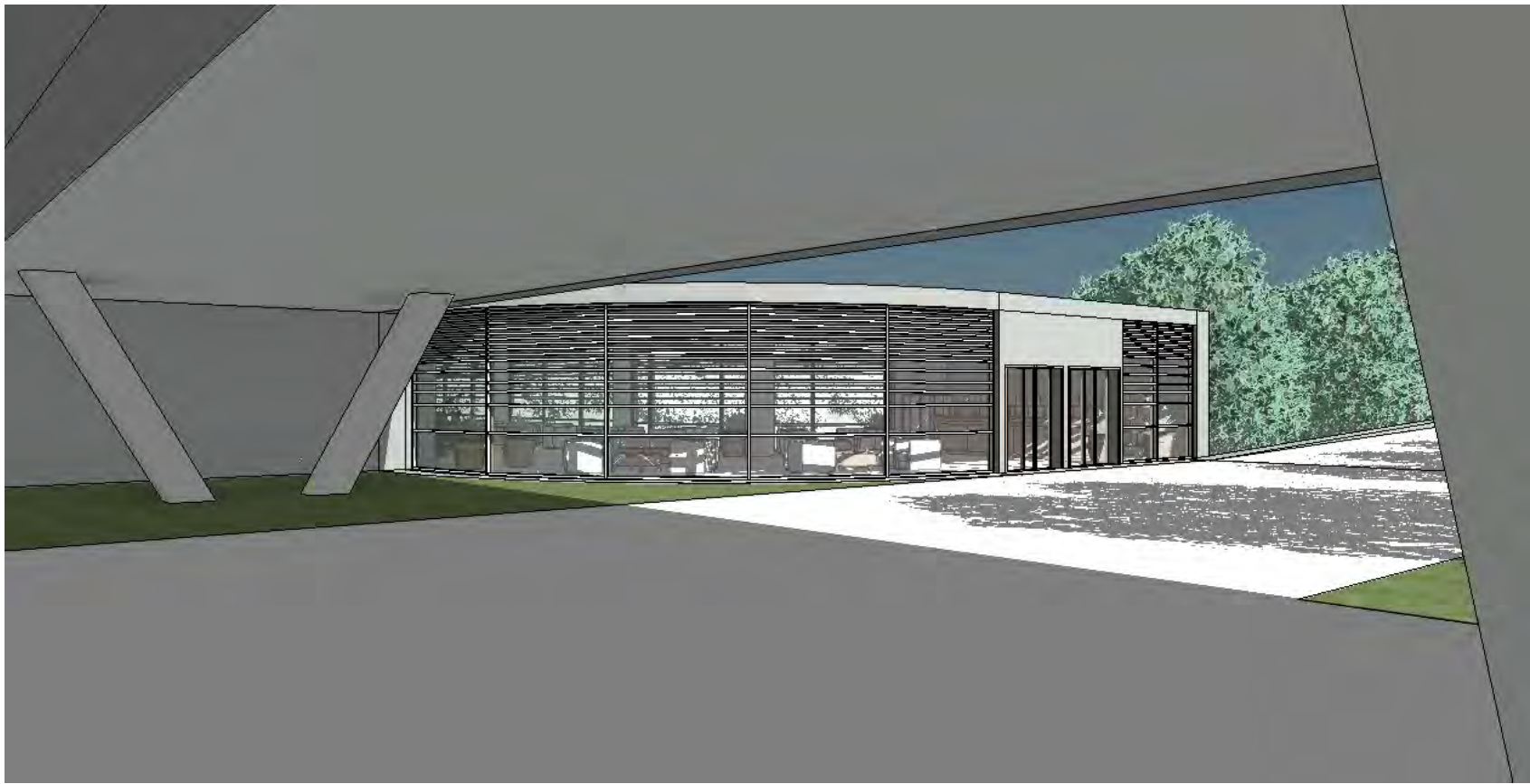

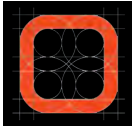

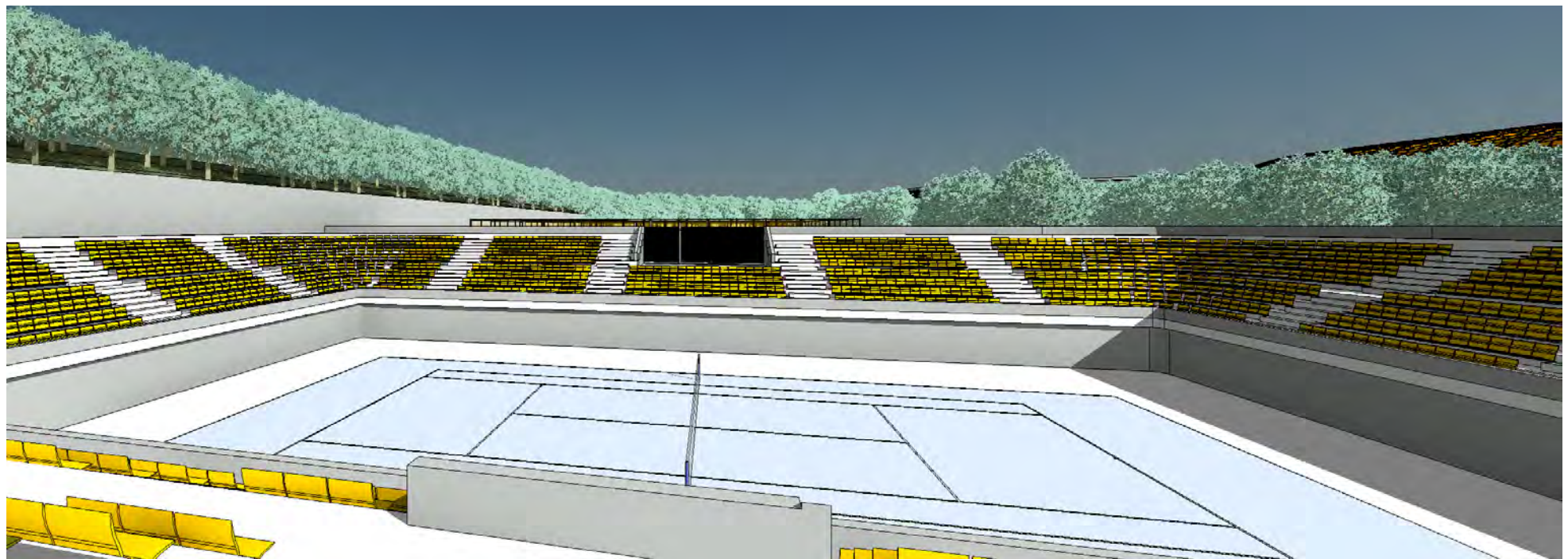
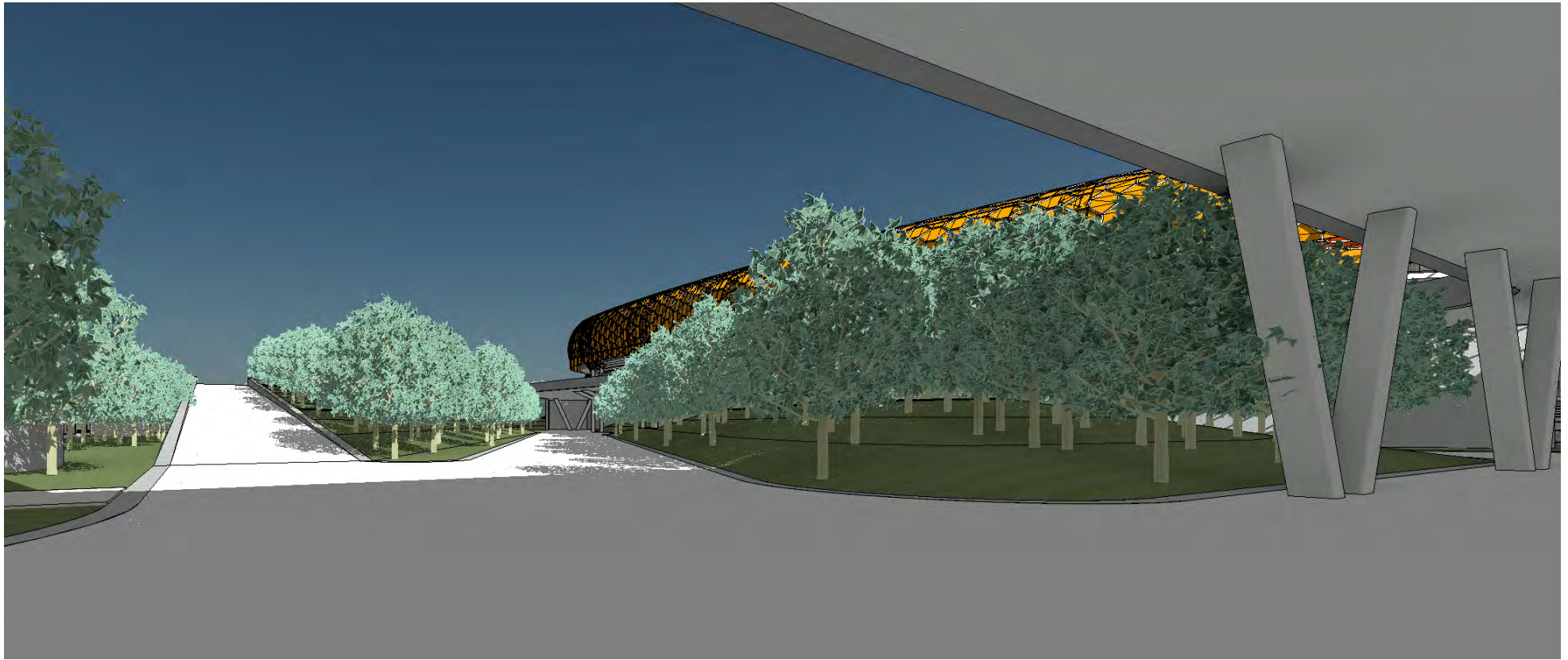

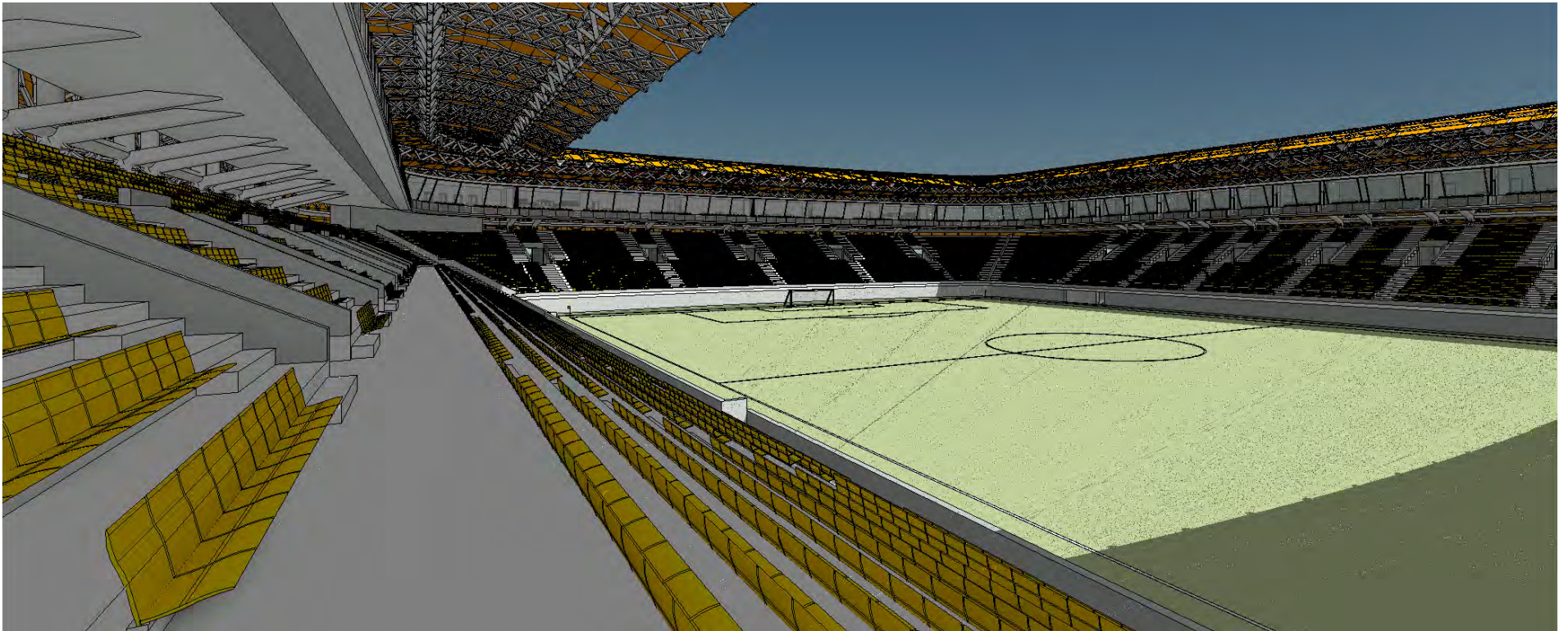
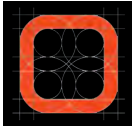

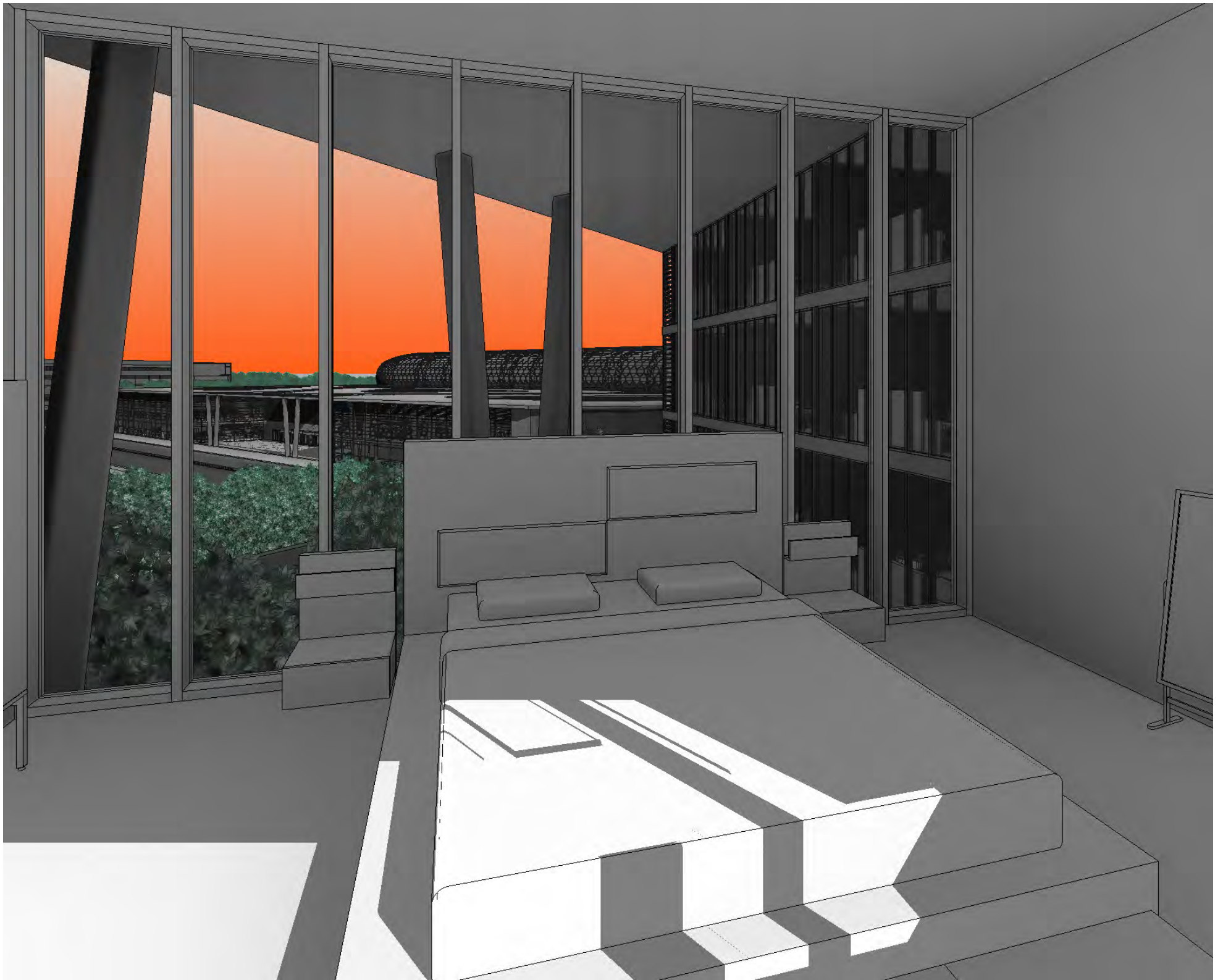

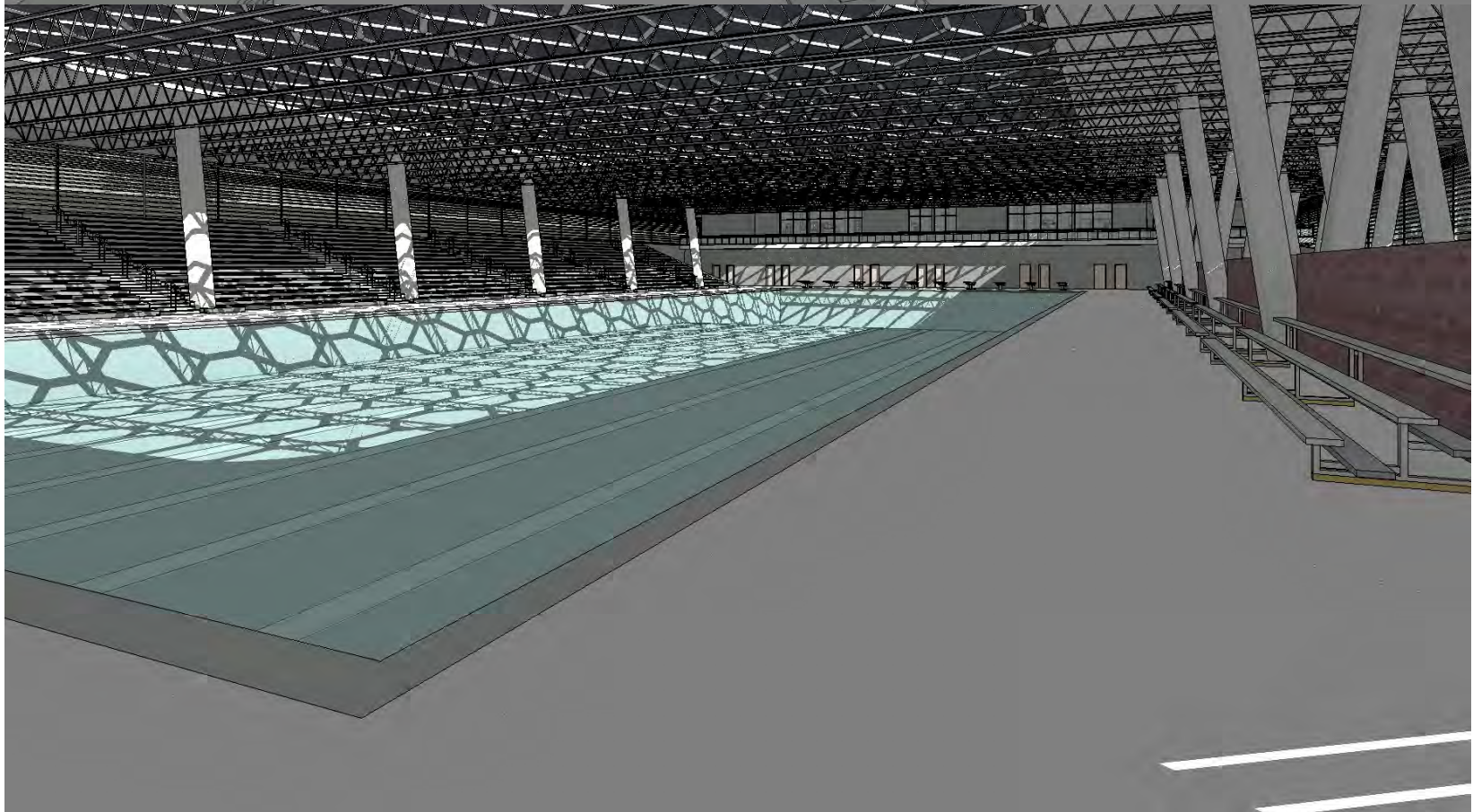
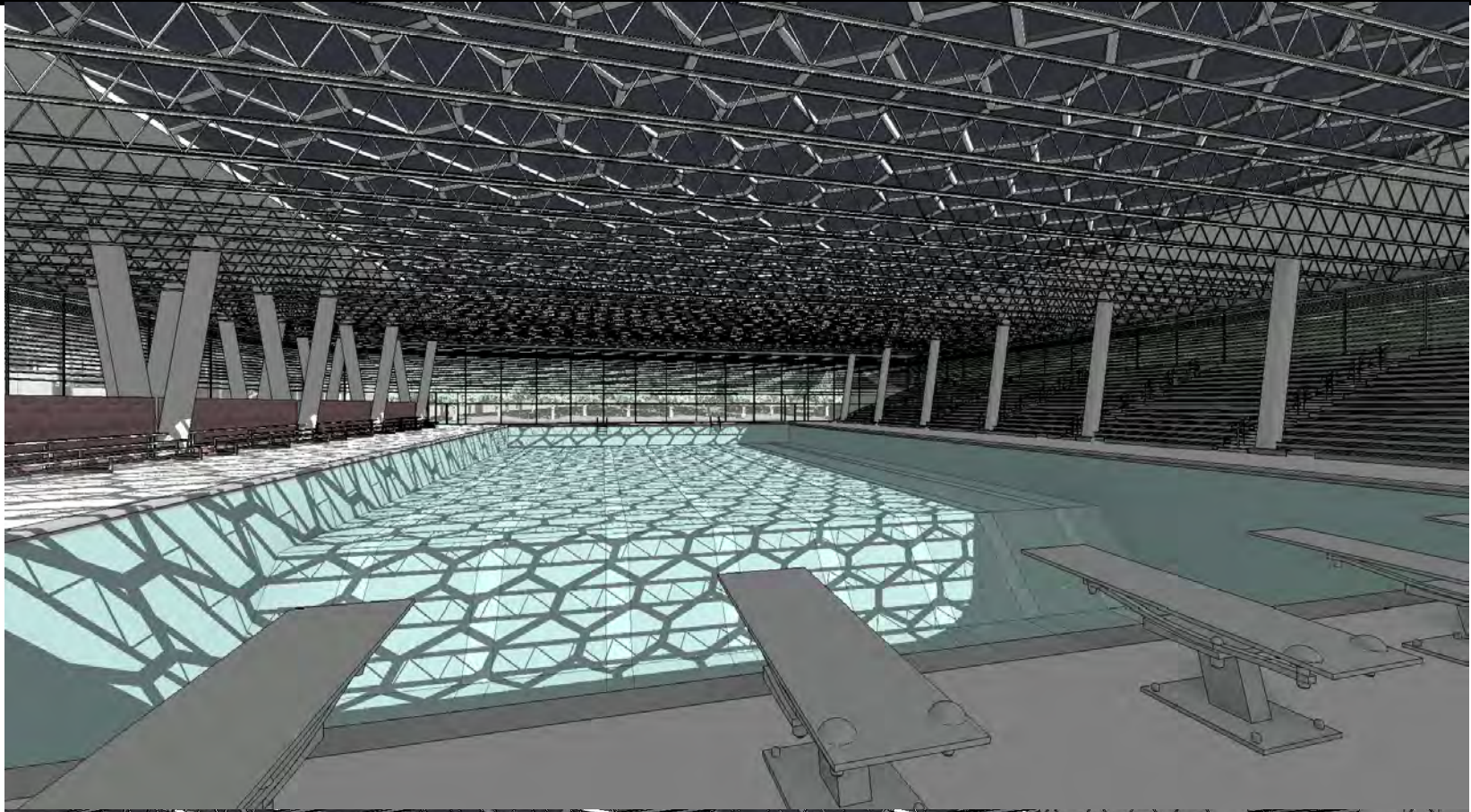
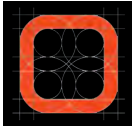

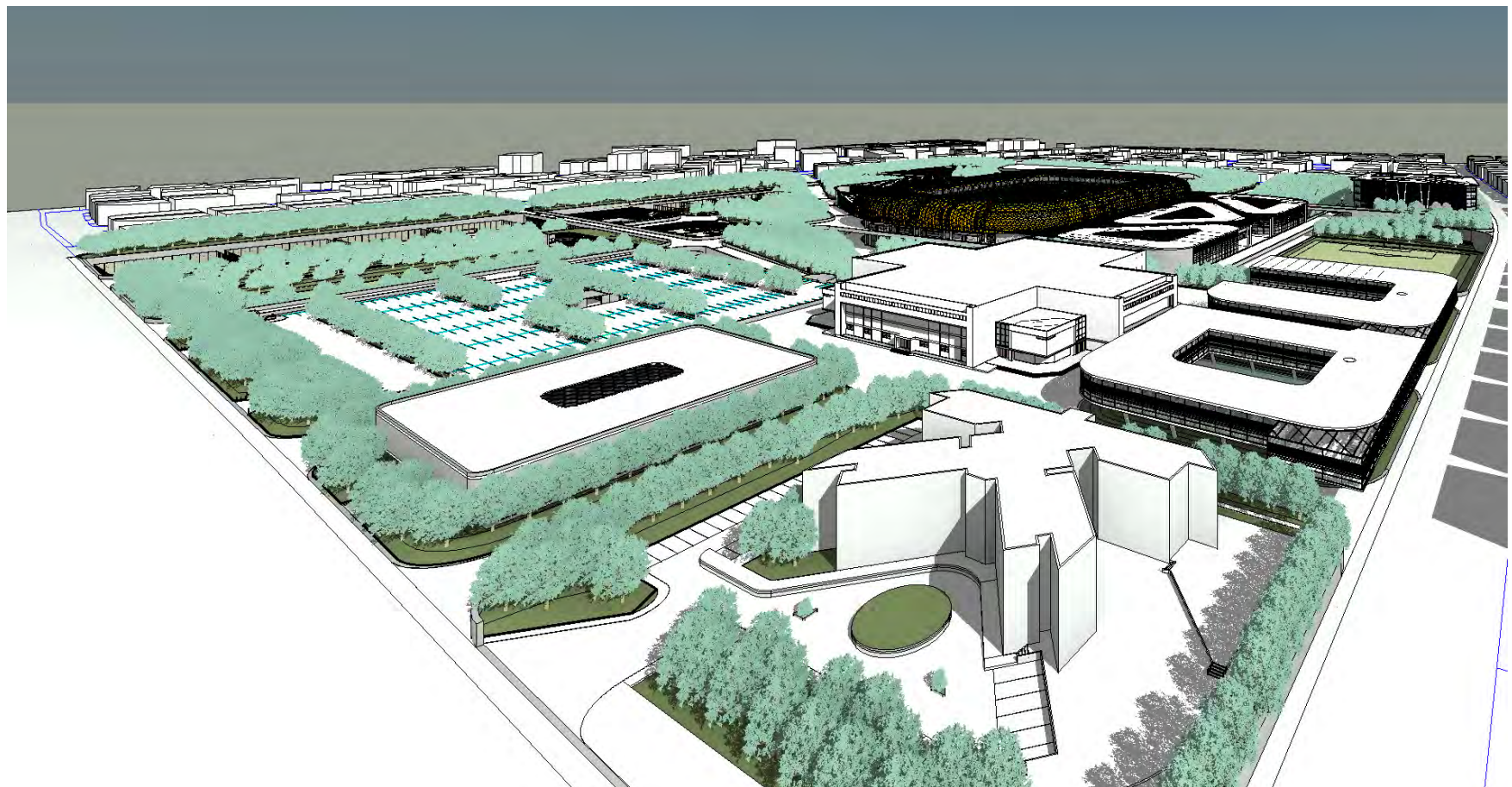

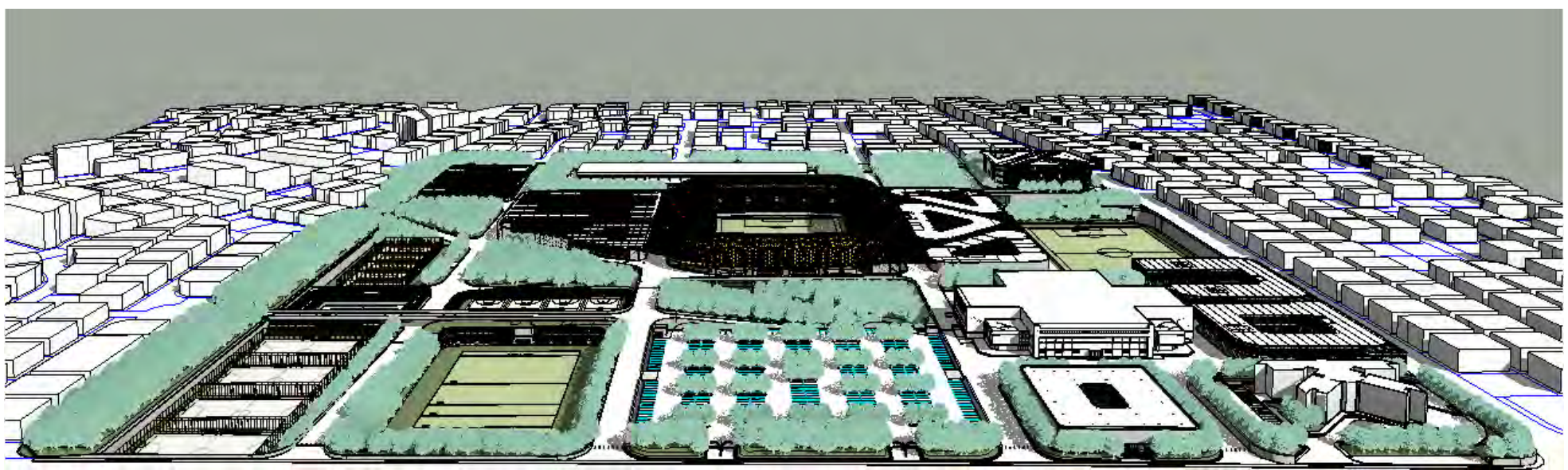
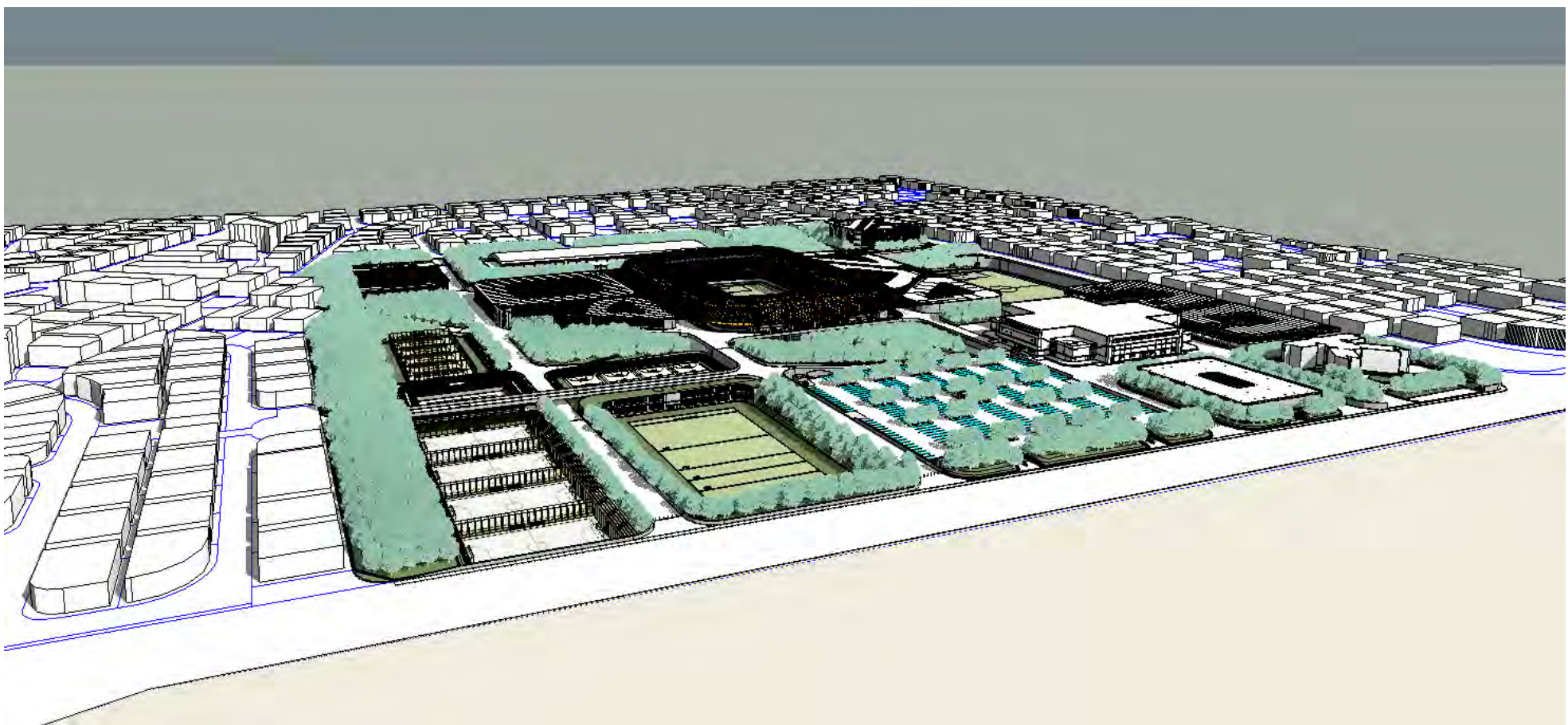
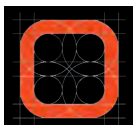

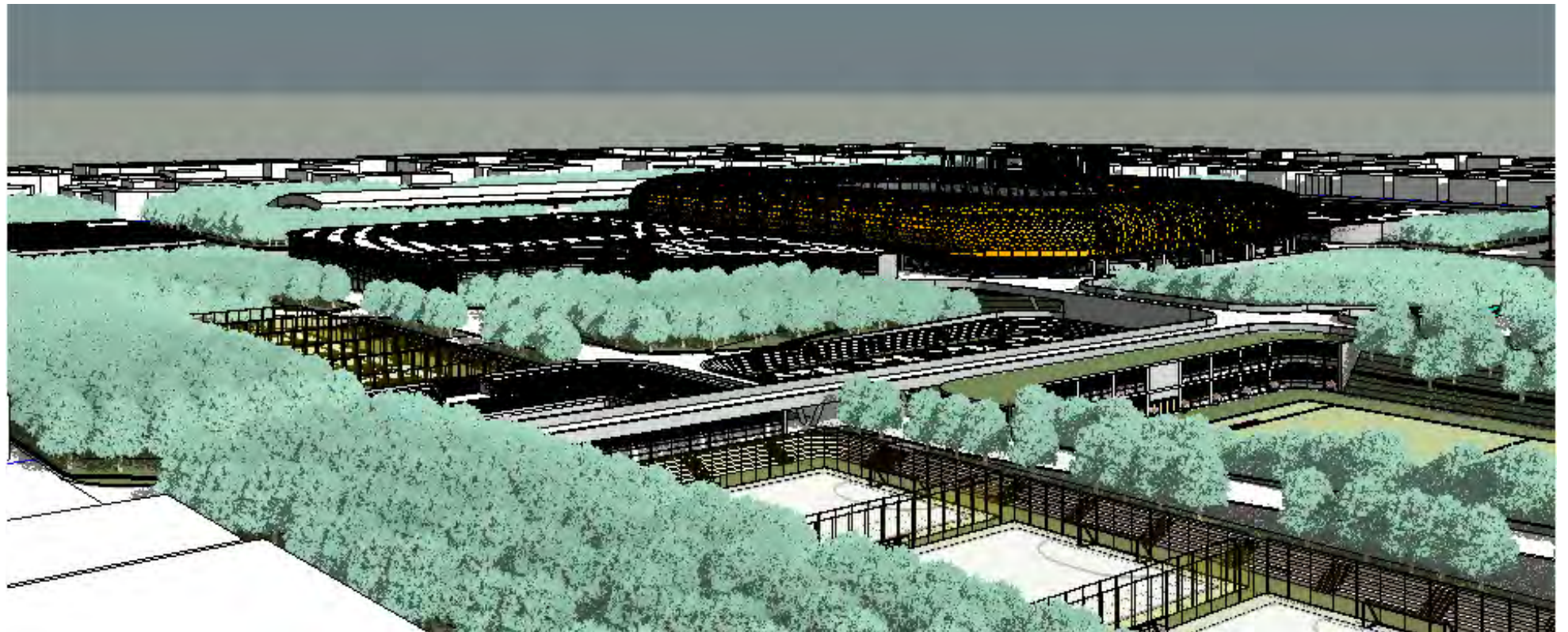
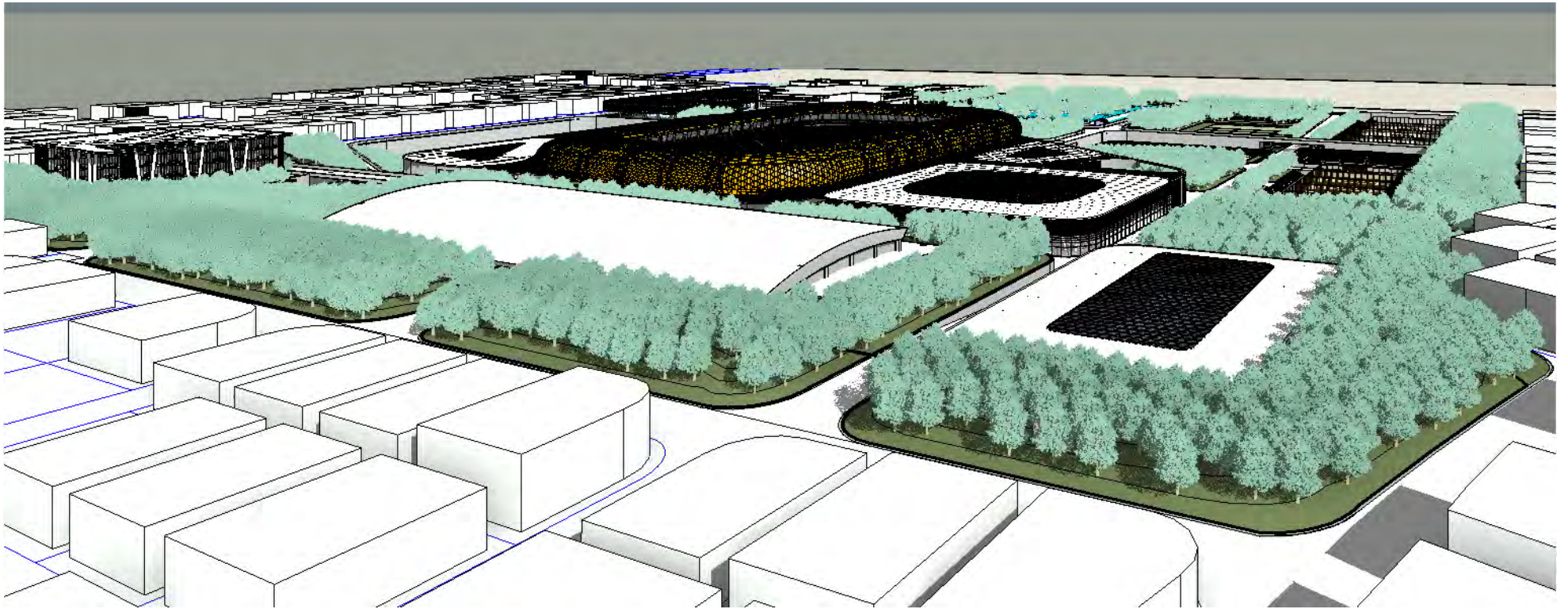

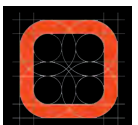

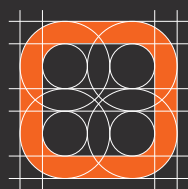

ORANGE ARENA
sports complex park

Αστική αναμόρφωση του
«Μακαρείου»
Αθλητικού Κέντρου, στη
Λευκωσία

ORANGE ARENA
sports complex park

Αστική αναμόρφωση του
«Μακαρείου»
Αθλητικού Κέντρου στη
Λευκωσία

2012